Amigoe

102E JAARGANG — NO.: 235

VRIJDAG 11 OKTOBER 1985

Prekė

PAS lijkt in het politieke kwartet een solo te willen spelen

VANDAAG

RUDY ELLIS ...voorbeeld...

Nieuws in vogelvlucht

SEOUL — Het herstel der ontwikkelingslanden is in gevaar door de zwakke groei van de economie en de neiging tot protectionisme in de VS, Europa en Japan, aldus de Wereldbank. De groei van het Bruto nationaal product der arme landen was in 84 5%, maar zal in 85 minder dan 4% zijn. De groei in Latijns Amerika is nu 3% en die in de Afrikaanse Sahel- landen slechts 0,4%. Dit is een direct gevolg van de achteruitgang in de kredietverlening, de verzwakking der vraag in de rijke landen en de daling van de grondstofprijzen. Het schuldenvraagtsuk is nog lang niet onder controle, zo bevestigde de gezamenlijke jaarvergadering van IMF en Wereldbank in Seoul. Het gevaar van een verdere verslechtering is aanwezig wat tot een nieuwe grote crisis kan leiden zoals die van 82.

*****

NEW DELHI — Tamil- vertegenwoordigers van Sri Lanka hebben ingestemd met een staakt het vuren. De regering heeft enige toezeggingen gedaan en aanvaardt de eis werd tot controle op de behandeling van de Tamil- gevangenen.

*****

NAIROBI — De voedselsituatie in Afrika is verbeterd nadat 1 jaar geleden de wereld werd geschokt door de hongersnood, waarna internationale hulpacties op gang kwamen. De VN-voedselorganisatie FAO waarschuwt dat de situatie in 5 landen nog kritiek is.

*****

KAMPALA — In Uganda groeit de vrees dat het land afstevent op een burgeroorlog. Daaraan dragen de verslechterende voedselsituatie en de gruweldaden van het leger ook bij. Soldaten maken zich schuldig aan het standrechtelijk executeren van [illegible], het doden van zwangere vrowuen enz. De regering gaat weer praten met de grootste verzetsorganisatie NRA.

*****

MADRID — PLO's elite- eenheid 17 heeft de moord in Barcelona op 2 Israelische zeemannen opgeeist. De beide mannen zijn ook mishandeld. Israel had na de vondst van de mannen in een appartement meteen gezegd dat het een PLO- actie was.

*****

DEN HAAG — Voor het volkspetitionnement tegen de plaatsing van Kruisraketten in Nederland zijn al 2,5 miljoen handtekeningen binnen. Het onderzoekbureau NIPO neemt steekproeven om oa de geldigheid der handtekeningen te controleren. Er werken 80.000 vrijwilligers aan mee en de kosten zijn tot nu toe 8 ton. Zo'n 54 Euro- parlementariers ondertekenden een verklaring waarin staat dat Nederland de VS- SU- top kan beinvloeden door te besluiten nu geen Kruisraketten te plaatsen. Oud- minister Vredeling (PvdA) vindt dat zich uitspreken tegen de Kruisraketten zoals de PvdA wil, betekent dat men uit de NAVO gaat.

*****

BRUSSEL — De Belgische autoriteiten hebben aanwijzingen in handen welke misschien kunnen leiden tot het oprollen van de CCC- terreurbende. Men weet niet alleen waar de auto vandaan kwam welke laatst is gebruikt voor een autobomaanslag in Brussel maar er is ook een vrij nauwkeurig signalement van de autohuurder.

*****

GENEVE — De SU liet in sept. 93 joden emigreren, 3 maal zoveel als in aug. In juli waren het er echter 174. Volgens de opvang- stichting zit er geen systeem in het migratiebeleid.

*****

LONDEN — In de Britse stad Leicester waren er donderdagavond weer rellen waarbij stenen en benzinebommmen werden gegooid met oa politieauto's als doelwit. Er werden in Londen 4 jongelui opgepakt als verdacht van de moord op de politieagent bij rellen in het voorbije weekeinde. Hun leeftijd: 13 tot 16 jaar. De Britse regering komt met een wet welke rellen zoals die van de laatste weken onmogelijk moet maken: relachtig gedrag wordt oa strafbaar gesteld en samenscholingen van jongelui kunnen worden aangepakt.

*****

WASHINGTON — De VS staan positief tegenover het plan van de Arabische liga voor de Golfoorlog om door overleg tot een einde te komen van de strijd tussen Irak en Iran. Bij de Liga was men vol hoop dat deze VS- reactie betekent dat de VS het plan steunen en men gelooft dat nu alle 5 permanente Veiligheidsraadsleden voor het plan zijn.

*****

PEKING — De Chinese top- econoom Xue heeft gewaarschuwd dat de inflatie in China wordt aangewakkerd nu de lonen zijn gestegen. Door de hogere levensstandaard is de vraag naar tv- toestellen, koelkasten, vlees, vis enz. omhooggestuwd. Hij adviseert ook de controle op knoeierijen in de handel, vooral door familieleden van regeringsmensen, te verscherpen.

*****

WELLINGTON — Ondanks pogingen van Greenpeace is het niet tot en gesprek gekomen op de Stille Oceaan tussen Franse marine- officieren en Greenpeace. Met 4 schepen is Greenpeace buiten de verboden zone bij het atol Mururoa waar de Franse kernproeven worden gehouden.

*****

Egypte twijfelt aan moord op Leon Klinghoffer

CAIRO — De Egyptische autoriteiten twijfelen volgens de door de staat gecontroleerde pers in Cairo aan de juistheid van de Amerikaanse lezing, dat de aan een rolstoel gekluisterde Amerikaanse burger Leon Klinghoffer door kapers van de Achille Lauro is vermoord.

De man was twee uur na het begin van het gijzelings- drama afgelopen maandagmiddag spoorloos verdwenen, zo schreven de Egyptische kranten te hebben vernomen uit bronnen bij de politie.

De kapitein, de bemanning zowel als de passagiers zijn verhoord in verband met het verdwijnen van Klinghoffer. Daarbij werd vastgesteld, dat er geen ooggetuigen van de vooralsnog vermeende moord op Klinghoffer zijn. Enige passagiers zeiden echter te hebben gezien hoe Klinghoffer zich naar de boeg van het schip begaf. Hij was niet meer teruggekeerd, verklaarden zij.

PALESTIJNS BEVRIJDINGSFRONT DREIGT MET WRAAK TEGEN VS

Washington riskeert breuk met actie tegen Egyptisch vliegtuig

VS onderscheppen Palestijnse kapers

ROME — De kapers van het Italiaanse cruiseschip Achille Lauro zijn niet op de door hen gewenste bestemming gekomen maar na Amerikaanse interventie en met medewerking van Tunesie en Italie zijn zij terecht gekomen in Italie waar zij zich zullen moeten verantwoorden voor de kaping, waarna uitlevering naar de Verenigde Staten kan volgen. Met het onderscheppen van het Egyptische vliegtuig waarmee de vier kapers werden vervoerd hebben de VS wel een breuk in de vriendschappelijke verhouding met Cairo geriskeerd, wat uiteindelijk de Palestijnse beweging tot winnaar kan maken van deze slag in het Midden Oosten-conflict. De actie met militaire vliegtuigen werd ondernomen met persoonlijke toestemming van president Ronald Reagan. In de VS en Israel toonde men er zich gelukkig over. De Palestijnse Bevrijdings- organisatie PLO noemde het een daad van piraterij door de VS terwijl het Palestijnse Bevrijdingsfront PLF waarvan de kapers lid zouden zijn heeft gedreigd met acties tegen de VS.

Vier F 14-straaljagers van de Amerikaanse luchtmacht hebben donderdagavond laat de Egyptische Boeing-737, met aan boord de vier kapers, gedwongen koers te zetten naar de grote NAVO-basis Sigonella op het Italiaanse eiland Sicilie. De kapers zijn aan de Italiaanse autoriteiten overgedragen. Aan boord van het toestel waren volgens de Amerikaanse minister van Defensie, Caspar Weinberger, behalve de vier kapers en de Egyptische bemanning nog twee Palestijnen en vier Egyptenaren. Onmiddellijk na beeindiging van de actie eiste Washington de uitlevering van de vier terroristen.

President Reagan en de Italiaanse premier Craxi hebben ruim twee uur onderhandeld over die Amerikaanse eis. Craxi hield evenwel vast aan het Italiaanse uitgangspunt dat de terreurdaden op Italiaans grondgebied waren gebeurd en dat de daders dus in Italie terecht moeten staan.

In Washington verklaarde de woordvoerder van het Witte Huis, Larry Speakes, dat het toestel door de Amerikaanse jagers in "internationaal luchtruim" was onderschept. President Reagan had opdracht gegeven tot deze actie, aldus Speakes. Minister Weinberger deelde mee dat de Egyptische Boeing om kwart over negen (pl. tijd) donderdagavond in Cairo was opgestegen. De Amerikaanse luchtmacht heeft het toestel permanent in de gaten gehouden, zo zei hij. De straaljagers vingen de Boeing op toen het toestel op weg was naar Tunesie. Dit land had de Egyptische gezagvoerder evenwel geen toestemming gegeven om te landen. Ook Griekenland had afwijzend gereageerd op een landings- verzoek.

Om half 11 donderdagavond kwamen de F-14 straaljagers langszij de Boeing, ten zuiden van Kreta, aldus Weinberger. Sindsdien zijn de jagers niet van de zijde van de Boeing geweken. Witte Huis- woordvoerder Speakes verklaarde dat bij de gehele actie geen schot is gevallen. Om kwart voor 12 landde de Egyptische Boeing op de basis Sigonella.

De VS hadden al eerder voorbereidingen getroffen voor een militaire actie met als doel de gegijzelden op de Achille Lauro te bevrijden. De Egyptische regering kwam op een gegeven moment met de door de VS fel gekritiseerde mededeling dat de kapers een vrijgeleide zouden krijgen. Vanaf dat moment hebben de Amerikanen alles op alles gezet de vier kapers niet uit het oog te verliezen. Toen in de loop van de dag duidelijk werd dat de terroristen per vliegtuig Egypte zouden verlaten, gaf president Reagan opdracht het toestel te onderscheppen.

Het is nog niet duidelijk hoe ernstig de betrekkingen tussen Egypte en de VS geschaad zijn door de actie, donderdag, van de Amerikaanse luchtmacht tegen de Palestijnse kapers. Larry Speakes, zei met nadruk dat Amerika Egypte als vriend en bondgenoot blijft zien hoezeer de VS ook met Egypte van mening verschillen over de manier waarop het de zaak heeft behandeld. Tegelijkertijd kan niemand nog antwoord geven op de vraag of Egypte zonder meer kan accepteren dat de Amerikaanse luchtmacht een Egyptisch vliegtuig onderschept heeft en vervolgens tot landen heeft gedwongen. Oud-minister van Buitenlandse Zaken, Henry Kissinger, sprak de hoop uit dat de schade beperkt zal blijven. "Anders zou dat een grote overwinning zijn van de terroristen", aldus Kissinger.

De vertegenwoordiger van de Palestijnse Bevrijdings- organisatie PLO in Parijs, Ibrahim Souss, heeft de onderschepping van het Egyptische vliegtuig door de VS veroordeeld als "daad van piraterij". Abul Abbas, leider van de pro-Arafatactie van het Palestijnse bevrijdingsfront PLF, bevond zich aan boord van het door de VS onderschepte Egyptische vliegtuig met de kapers, werd vrijdag bevestigd uit bronnen van de PLO in Tunis.

In Beirut verklaarde een anonieme persoon, die zei te spreken namens het PLF, dat dit front eist dat Italie "de kapers en hen die hen in het vliegtuig begeleidden onmiddellijk vrijlaat". "Er is geen enkele passagier gedood op het Italiaanse schip. Alle berichten over de verdwijning van een Amerikaanse burger zijn niet meer dan een voorwendsel (van de VS) om hun daad van piraterij te kunnen begaan. " De Amerikaanse regering zal duur betalen voor alles wat onze kameraden kan overkomen", verklaarde de anonymus in Beirut.

"De beschaving heeft het gewonnen van de barbaren", zei een jubelende senator bij het bekend worden van de Amerikaanse militaire actie tegen de kapers. Amerika is vol lof over zijn president en gewapende strijdkrachten na het optreden van donderdag. Voor zeer veel Amerikanen was de maat vol. Talloze malen heeft president Reagan ferme taal uitgesproken tegen het internationaal terrorisme, maar als puntje bij paaltje kwam waren de machtige VS machteloos tegenover een handjevol gewapende mannen die in den vreemde Amerikaanse burgers onder schot hielden. Voor een supermacht een buitengewoon frustrerende ervaring.

Israel heeft de VS vrijdag gefeliciteerd met het onderscheppen van het vliegtuig met de Palestijnse kapers. Uw actie is een belangrijke bijdrage in de internationale strijd tegen terrorisme, zei premier Shimon Peres in een telegram aan president Reagan.

*****

WILLEMSTAD — Vandaag is de Grand Prix '85 van Curaçao officieel gestart. Op de foto de formule 3000-wagens vlak voor de start. Het programma voor morgen ziet er als volgt uit: 09.00 - 09.45 uur: F-3000 untimed; 11.00 - 11.20 uur: VW kwalificatiewedstrijd; 13.00 - 13.45 uur: VW race; 15.00 - 15.45 uur: F-3000 untimed; 16.00 - 16.30 uur: F-3000 timed;

Zondag: 09.00 - 10.00 uur: F-3000 warming up; 11.00 - 12.00 uur: Wabi-club; 13.00 uur: start van de officiële Grand Prix formule 3000 van Curaçao.

Bij herdenking van vijfde verjaardag gezamenlijk verzet

Bij guerrilla-aanval in El Salvador op militair kamp 110 man uitgeschakeld

SAN SALVADOR — Bij een guerrilla- actie in El Salvador zijn minstens 110 soldaten uitgeschakeld. De actie werd uitgevoerd bij gelegenheid van de vijfde verjaardag van de oprichting van het Farabundo Marti Bevrijdingsfront (FMLN). Zo werd vernomen van guerrilla- en legerzijde.

Volgens kapitein Baltazar Lopez Hernandez overvielen ongeveer driehonderd guerrillastrijders donderdagmorgen vroeg een militair trainingskamp dat in de provincie Union is gelegen, op 183 kilometer ten oosten van San Salvador. De guerrillastrijders gebruikten zware wapens van uiteenlopend type. De strijd duurde ongeveer een uur. Daarbij vielen 42 doden en 68 gewonden. Er werden verder op het slagveld de stoffelijke overschotten van negen vermoedelijke guerrilleros gevonden, zo werd van legerzijde meegedeeld.

De opstandelingenzender Venceremos maakte in zijn in San Salvador opgevangen uitzending melding van de operatie Lang leve de vijf jaren van patriottische en anti- imperialistische strijd van het FMLN. Duidelijk werd gemaakt dat de actie bedoeld was als herdenking van de vijfde verjaardag van het FMLN. Volgens Venceremos had men tweehonderd soldaten uitgeschakeld, onder welke term doden en gewonden samengevat worden. Venceremos meldde eveneens dat bij de actie ook militaire installaties vernield zijn. Van legerzijde kon men dit niet bevestigen omdat er geen verbinding mogelijk was.

De aanval op het opleidingskamp was een der grootste aanvallen van de guerrilla van de afgelopen vijftien maanden, namelijk sinds de guerrilla verleden jaar juni de installaties van het waterkrachtpro ect Cerron Grande in de noordelijke provincie Chalatenango aanvielen, waarbij tachtig soldaten werden uitgeschakeld. Een andere grote actie van de guerrilla werd ondernomen op 30 december 1993, toen een infanterie- kazerne werd overvallen, ook in Chalatenango met een verlies van honderd man aan legerzijde.

Het FMLN werd op 10 oktober 1980 opgericht door vier linkse gewapende groepen: het Revolutionaire volksleger, de Volksbevrijdings- strijdkrachten, de Strijdkrachten van het nationale verzet en de Strijdkrachten der bevrijding. Maandan later sloot zich er ook bij aan de Revolutionaire partij van Middenamerikaanse arbeiders. Voordien hadden deze groeperingen afzonderlijk geopereerd.

Bergen doden gaat door

Pto Rico rampgebied verklaard

PONCE — Het bergen van slachtoffers van de modderramp bij de Portorikaanse stad Ponce wordt op last van gouverneur Rafel Hernandez Colon voortgezet. Men vermoedt dat er nog tweehonderd doden bedolven liggen onder de ruines van de woningen welke door een modderlaag werden vernield.

De gouverneur heeft de verzekering gegeven dat het voortzetten van het bergingswerk geen risico betekent voor de gezondheid van de ongeveer een kwart miljoen inwoners van Ponce en omgeving. Voordat Hernandez Colon de opdracht gaf had de minister van Volksgezondheid dr Luis Izquierdo Mora het gebied bezocht, waar de ramp zich maandag voltrokken had. Het ziet er naar uit dat na de laatste poging tot het bergen van de doden besloten zal worden de overstroomde wijk tot massagraf te verklaren waarna maatregelen worden genomen om eventuele besmettelijke ziekten enz. te voorkomen. Tot heden toe heeft men zeventig doden gevonden. Er worden een paar honderd mensen vermist.

President Ronald Reagan van de Verenigde Staten heeft Puerto Rico tot rampgebied verklaard en heeft toegezegd hulp te sturen om de materiele schade te helpen herstellen welke op zo'n honderd miljoen dollar wordt geschat. Tot rampgebied verklaren vergemakkelijkt de beschikbaarstelling van federale fondsen voor de hulpverlening. De Portorikaanse gouverneur had er van de week al bij het Witte Huis op aangedrongen.

Uit Argentijnse gevangenis twintig gedetineerden gevlucht

BUENOS AIRES — In de Argentijnse provincie Rio Negro is een grote speuractie begonnen nadat zo'n twintig gevangenen hadden kans gezien de gevangenis in de General Roca- stad te ontvluchten. Bij de politie- actie zijn tientallen voertuigen en ook twee vliegtuigen ingezet. Het gaat om gedetineerden met een «gewoon crimineel» verleden, dat uiteenloopt van het plegen van moorden tot gewapende overvallen. De gedetineerden zagen kans in de nachtelijke uren te ontvluchten.

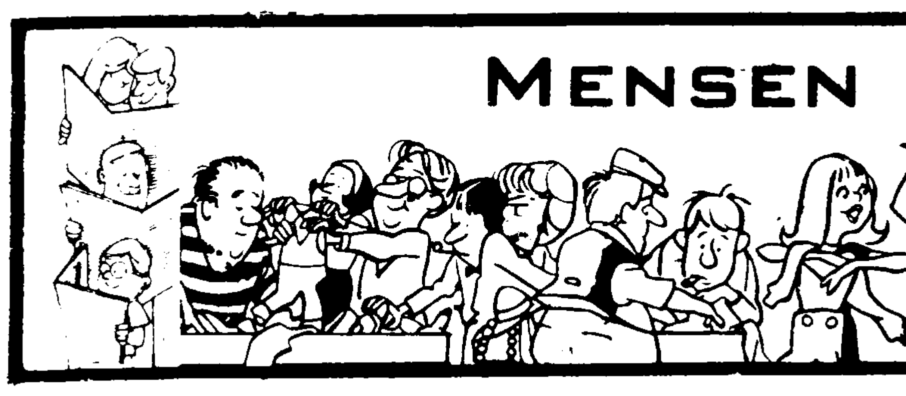
Mede wegens bijdrage aan bewustzijnsvorming

Nobelprijs Vrede voor artsen tegen kernwapens

OSLO — Aan de Internationale artsenorganisatie ter voorkoming van kernoorlog (IPPNW) is de Nobelprijs voor de vrede voor dit jaar toegekend. De beide oprichters, tevens voorzitters, van de organisatie- de Amerikaan Bernard Lown en de Rus Jevgeni Chazov -zullen hem in ontvangst gaan nemen. Het is voor de 66e keer dat de Nobelprijs voor de Vrede wordt toegekend en het is voor de twaalfde keer dat een organisatie hem krijgt.

De IPPNW werd gekozen uit 99 kandidaten voor deze prijs: 65 personen en 34 organisaties. De keuze werd gemaakt door het Noorse Nobelcomite wegens de «belangrijke dienstbaarheid aan de mensheid» van de artsenorganisatie «door het verspreiden van gezaghebbende informatie en door het creeren van bewustzijn over de catastrofale gevolgen van de atoomoorlogsvoering». Het werk van de Nobelprijswinnaar heeft bijgedragen aan «het verhogen van de publieke druk op de kernwapenwedloop en aan een verschuiving van middelen van militaire naar gezondheids- en andere ontwikkelingsdoeleinden», zo zei de voorzitter van het Nobelcomite Egil Aarvik, die verder het comiterapport citeerde, waar dit vaststelde dat het werk van deze organisatie kan bijdragen aan het geven van nieuwe perspectieven voor de lopende onderhandelingen over wapenbeheersing. Ook wordt de ernst van deze onderhandelingen erdoor vergroot. De laatste keer dat de Nobelprijs voor de vrede werd toegekend aan een organisatie was in 1981 toen hij terechtkwam bij het VN- Hoge commissariaat voor de vluchtelingen. De eerste Nobelprijs voor de Vrede ging naar de oprichter van het Rode Kruis Henry Dunant. Verleden jaar werd de prijs in ontvangst genomen door bisschop Desmond Tutu van Zuid Afrika, die inmiddels tot aartsbisschop is benoemd.

De prijs is ruim tweehonderdduizend dollar groot. Hij wordt op 10 december, de sterfdag van de uitvinder van het dynamiet Alfred Nobel, uitgereikt. Dit gebeurt door de Noorse koning Olav V. De andere Nobelprijzen worden door de Zweedse koning uitgereikt in Stockholm.

Zijn zwaarlijvigheid werd gisteren vermoedelijk de Amerikaanse filmacteur en regisseur ORSON WELLES noodlottig. Welles die op 70-jarige leeftijd in zijn woning in Hollywood overleed, is na Rock Hudson en Yul Brynner de derde bekende filmster in de Verenigde Staten die binnen een week is overleden. De 1,87 meter lange en 130 kilo wegende acteur, die hartklachten had en bovendien aan suikerziekte leed, werd door zijn chauffeur dood in zijn slaapkamer aangetroffen. Volgens de lijkschouwer in Los Angeles stierf Welles, die een stevige drinker en liefhebber van een goede sigaar was, een natuurlijke dood. Welles' carriere is onlosmakelijk verbonden met de film- klassieker "Citizin Kane". Hij produceerde en regisseerde de rolprent, werkte mee aan het scenario en vervulde er zelf een sterrol in. Andere bekende films waaraan Welles meewerkte, waren "The lady from Shanghai", "The third man", "The long hot summer", "The roots of heaven", "The VIP's" en "Mr Arkadin". Het verhaal gaat dat Welles, die ondermeer bekend stond om zijn eigenaardig giechelende lach en het feit dat hij zich graag hulde in zwarte capes, een groot deel van zijn leven als acteur heeft meegewerkt aan middelmatige films van anderen teneinde genoeg te verdienen om zijn eigen filmische kunstwerken te kunnen vervaardigen. Welles kreeg in 1975 een onderscheiding voor zijn gehele oeuvre van het Amerikaanse film- instituut. Een eer die verder alleen de regisseur John Ford en de acteur James Cagney ten deel viel. Ook werd hij benoemd tot commandeur in het franse Legioen van Eer.

* * * * *

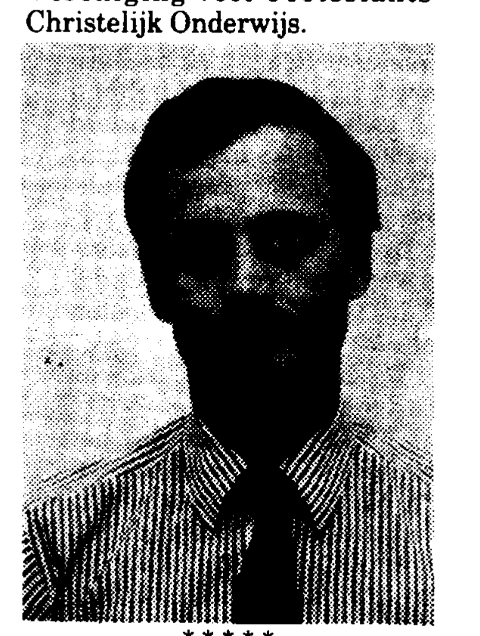
De oud- hoofdcommissaris van politie van de Westduitse stad Hamburg, WILHELM SIEMERS, zal niet worden gestraft voor zijn oorlogs- misdaden. Zo werd door het Westduitse openbaar ministerie bekend gemaakt. Siemers nam wel deel aan de moord op een onbekend aantal joden in het bezette Polen. Hij was commandant van een SS- eenheid in de stad Lublin, waar in de maanden mei en juni in 1944 per dag gemiddeld 500 joden werden doodgeschoten. Volgens de officier van Justitie oefenden de nazi's weliswaar een terreur- regiem uit, maar zag Siemers zichzelf vooral als een "slachtoffer van dat regiem". Een van de redenen dat Siemers niet wordt gestraft, is volgens de officier, dat zijn schuld nooit zou zijn komen vast te staan wanneer hij niet had toegestemd in het afleggen van een getuigeverklaring. Siemers trad na de oorlog toe tot de politie in Hamburg. Hij bracht het daar tot hoofd- commissaris en leidde ook de opleidings- school voor politie- agenten. In 1974 ging Siemers met pensioen.

* * * * *

Op 23 augustus studeerde NATASHA JANSEN af aan de Universiteit van Groningen in de economie. Zij is oud- leerlinge van het Colegio Arubano, waar zij in 1980 haar VWO- diploma behaalde. In augustus trad zij in het huwelijk met Igmar Davelaar. Met ingang van 14 oktober treedt drs Davelaar- Jansen in dienst van de Centrale Bank van de Nederlandse Antillen.

Met ingang van 16 september werd mr OTTO LINKER benoemd tot Assistant Manager van Barclays Bank PLC, kantoor Curaçao. Mr Linker trad op 15 januari vorig jaar in dienst van Barclays en werkte vervolgens op het Caribisch hoofdkantoor van de bank te Barbados. Voorheen werkte hij bij de Nationale Nederlanden NV in Den Haag, terwijl hij de afgelopen jaren werkzaam was als docent Inleiding tot de Rechts- wetenschappen aan de Juridische Faculteit van de UNA, waar hij eind 1984 als decaan afscheid nam. Mr Linker is in het maatschappelijk leven actief als mede- oprichter van de Antilliaanse Juristen Vereniging, als secretaris- penningmeester van de Stichting Tijdschrift voor Antilliaans Recht- Justicia en als coordinator van de Losbladige Uitgave van de Wetgeving van de Nederlandse Antillen. Tevens is hij bestuurslid van de Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs.

* * * * *

Met de TILBURGERS schijnt het financieel bijzonder goed te gaan. Althans met de tussen de 1.100 en 1.600 personen of huishoudens in die Brabantse stad die dit jaar in aanmerking hadden kunnen komen voor een gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Die dienden daarvoor, ondanks een uitvoerige campagne van de gemeente waarin op de mogelijkheid van kwijtschelding was geattendeerd, geen aanvraag in. Vermoed wordt dat de aanvragen niet werden ingediend omdat het verstrekken van gegevens als een te grote inbreuk op de privacy wordt beschouwd. Anderzins kan het ook zo zijn, meent de gemeente, dat men het te veel werk vond voor het uiteindelijke bedrag van circa zestig Antilliaanse guldens dat de aanvragers kwijtgescholden konden krijgen.

In New York werd deze week de laatste hand gelegd aan de ter nagedachtenis van de vermoorde Beatle JOHN LENNON bij Central Park- west ingerichte Strawberry Fields- tuin. De opening van de tuin vond plaats in ondermeer aanwezigheid van Lennon's weduwe Yoko Ono, burgemeester Edward Koch en een groot aantal diplomaten. De "internationale tuin van de vrede" zoals deze werd genoemd, werd geopend op de verjaardag van Lennon, doe woensdag 45 jaar zou zijn geworden. Woensdag was ook Lennon's zoon Sean jarig.

Die werd tien jaar. Het Strawberry Field Park is genoemd naar het gebied in Liverpool waar Lennon als jongen speelde en het liedje dat hij daaraan wijdde. Het is niet alleen een geschenk van John, maar een geschenk van onze generatie aan de toekomst, zei gisteren Yoko Ono. Ze zei erop te vertrouwen dat het park de komende eeuwen de mensen veel plezier zou geven. Ono telde circa een miljoen dollar neer voor het inrichten van het park, dat een favoriet wandelgebied van de Lennons was. Het park ligt in de schaduw van het Dakota- flatgebouw waar Lennong naar huis terugkeerde, toen hij op 8 december 1980 werd vermoord. Centraal in de tuin staan planten uit meer dan honderd landen, die hebben gereageerd op een advertentie van Ono. Het Witte Huis nam geen contact op en de Verenigde Staten zijn dus ook niet vertegenwoordigd met een plant. In de tuin staan onder andere planten uit Jordanië, Israël, de Sovjet Unie, Monaco en Canada, terwijl Nederland door narcissen vertegenwoordigd wordt.

* * * * *

De rechtbank in Utrecht heeft een 40-jarige bank- employe uit Nieuwegein veroordeeld tot een geldboete van duizend gulden of een hechtenis van twintig dagen, waarvan vijf honderd gulden voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar. De man moest voor de rechter verschijnen omdat hij ZIGEUNERS beledigd had. Hij had namelijk met een ingezonden brief in een plaatselijk blad gereageerd op een artikel dat eerder was gepubliceerd. In dat, overigens later gerectificeerde, artikel meldde een maatschappelijk werkster dat zij enkele Nieuwegeinse zigeuner- gezinnen had aangeraden niet uit woonhuizen, maar uit supermarkten te stelen. Die gezinnen kregen geen bijstandsuitkering meer, omdat zij weigerden nederlands te leren. In zijn ingezonden brief maakte de man enkele opmerkingen over zigeuners als dieven en als "uitkerings- trekkersvolk".

* * * * *

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:

Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West / Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

CURAÇAO AGENDA

EILANDSGENEESKUNDIGEN WEEKEINDEDIENST
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST:
12 oktober vanaf 08.00 uur t/m 13 oktober om 06.00 uur: dokter Dunker, spreekkamer: Montaña Rey, tel.: 674821; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 74590 bgg 625822-625614.

STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST:
13 oktober vanaf 08.00 uur t/m 14 oktober om 06.00 uur: dokter Rauchbaar, spreekkamer: Landhuis Rust en Vrede, Santa Rosaweg, tel.: 76199; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 76199 bgg 625822-625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman en Doran).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST:
11 oktober vanaf 18.00 uur t/m 14 oktober om 06.00 uur: dokter Goilo, spreekkamer: van Leeuwenhoekstr, tel.: 624113-624443; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 615958 bgg 625822- 625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. van der Burgh, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales- Concession).

DERDE DISTRIKT BANDA ABAO:
Dokter Hernandez, spreekkamer Pannekoek, tel.: 641442; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel. 641442 bgg 625822- 625614.
(Dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero-Duque, Hernandez).
WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Wever, tel.: 87181 en zuster Flanders, tel.: 44187.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: **vr, zat + zondag:** 21.00 uur: *Mischief* (fl.5,-).
vr, zat + zondag: 24.00 uur: *The wicked lady* (18 jr., fl.5,-); **zondag** 7 uur: **geen voorstelling).**

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 16.30 Cartoons; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»: 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Knight rider; 21.30 Lorne's Greene new wilderness; 22.00 Show di Job; 23.00 Moneyline; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Estreno; 22.00 Santo Domingo invita; 22.30 Combat; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Kombinashon; 16.15 Cultuur en Opvoeding; 17.30 Telepatria; 18.30 Aktualidat; 19.00 Rikesa universal; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Gana ku «6»; 20.35 Three's a crowd; 21.00 Dynasty; 22.00 Wrestling; 23.00 Super Star profile; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.
(wijziging voorbehouden).

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676; Punda: Popular, tel.: 611269.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
12 okt.: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz.
13 okt.: M.A. Frans, Kaya Cumulus 22.

* * * * *

DIVERSEN
TENTOONSTELLING: 20.30 uur officiele opening tentoonstelling over het leven en werken van Cola Debrot - Auditorium CCC, Emmastad.

CURAÇAOSCH MUSEUM: vanaf heden en t/m 20 oktober Tentoonstelling Tekeningen van Jose Capricorne. Openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur.

ZONDAG
DIVERSEN
STICHTING KON. BEATRIX
VOOR HET KIND
17.00 uur officiele opening Conferentie voor personen die beroepsmatig bij de jongere generaties betrokken zijn - Fortplein. (Thema: Problems, Perspectives and Policies).

* * * * *

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00 / 14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00 / 14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt-niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

* * * * *

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker) Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay- shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Wens-Werkster

door Marten Toonder

1856 —Heer Bommel staarde enige tijd naar de ene gouden dukaat die er nog in zijn brandkast lag en stortte zich toen naar binnen, een hees geluid uitstotend. Zo zat hij daar in de holle ruimte die hij vulde met de echo's van zijn geklaag.

De werkster Wijmpje echter lachte vrolijk. "Ik begrijp niet, waarom u zich zo opwindt, meneer," zei ze. "Die kruiers hebben zogezegd de boel aardig opgeruimd. Niet dat ik het niet had willen doen, want mijn handen staan heus niet verkeerd. Maar dit is wel zo makkelijk. En nu is de boel eindelijk schoon."

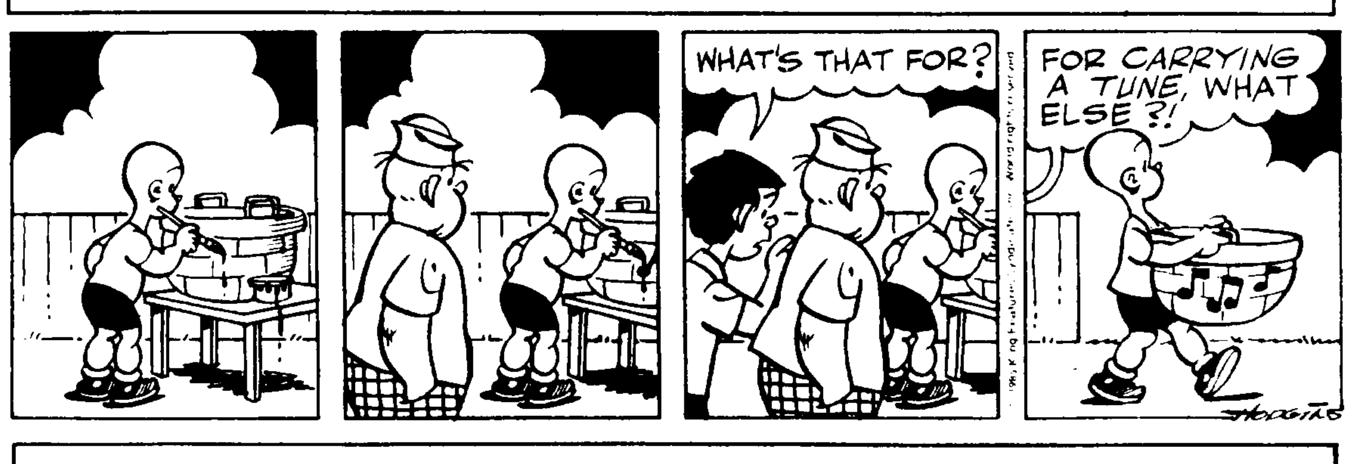
Tom Poes was het met haar eens. Maar hij werd ongerust over de toestand van de klagende heer, die een gebroken indruk maakte. Het was duidelijk dat het moddergeld hem helemaal in zijn macht had en dat het niet deugde. Maar toen schoot hem iets te binnen en hij hief kalmerend de hand op.

"U bent natuurlijk nog altijd even rijk." zei hij. "Windt u maar niet op." "Huh,"? zei heer Bommel. "Moet je me nog bespotten ook? Ik zit met één dukaat en jij zegt, dat ik nog rijk ben? Ik....."

"U bent nog even rijk," hield Tom Poes vol. "Uw hoeveelheid geld moet altijd één dukaat meer zijn dan de rijkste heer van de stad bezit. Dat was toch de afspraak? Wijmpje hoeft alleen maar naar de put te gaan om die moddergooiertjes aan hun belofte te herinneren."

Heer Ollie dacht een poosje na en toen verhelderde zijn bedroefd gelaat. "Ja," riep hij uit. "Ja, je hebt gelijk. Dat had ik zelf kunnen verzinnen. Wijmpje, ga eens gauw mijn geld uit de put halen."

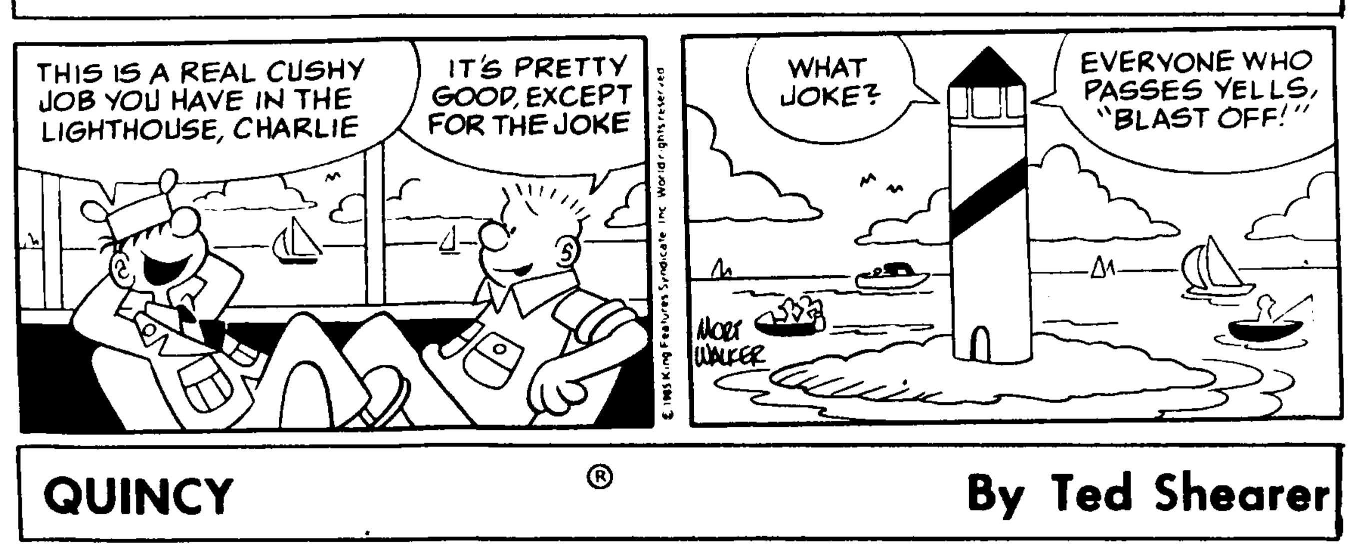
HENRY ® **By Dick Hodgins**

Jim Henson's™ MUPPETS

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

QUINCY ® **By Ted Shearer**

WILLEMSTAD — In het restaurant Indonesia werd gisteren door de Kamer van Vakbonden blijken van waardering overhandigd aan de leden van de onderhandelings- commissie die namens de overheid de sluiting van de Shell en de Venezolaanse exploitatie- overname van de raffinaderij behandelden. Met name de vakbonds- vertegenwoordiger in de commissie, voorzitter van de Kamer van Vakbonden Errol Cova, werd door CFW- voorzitter en vice- voorzitter van de KvV Ewald Ong-A-Kwie (links op de foto) geprezen om diens inzet. Voor het diner dat de leden van de onderhandelings- commissie werd aangeboden, waren ook leden van de Isla- directie, alsmede vertegenwoordigers van de pers uitgenodigd.

Geruchten omtrent Markes ontkend

Voordrachten ALM-directeur eind oktober naar overheid

WILLEMSTAD — **Het vanmorgen door een lokaal radiostation uitgezonden nieuwsbericht dat Statenvoorzitter Roy Markes naar alle waarschijnlijkheid de nieuwe ALM- directeur wordt, werd later op de ochtend officieel door de regering ontkend. De sollicitatie- procedure wordt eind deze maand afgerond en Markes behoort niet tot de kandidaten.**

Zoals bekend is de overheid cq aandeelhouder van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij al enige tijd bezig met een sollicitatie- procedure voor een nieuwe directeur. Dit in verband met het feit dat het contract met Air Lingus, waar de huidige directeur Patrick McNamara van afkomstig is, in mei 1986 verloopt. Zijn autoriteit als directeur is echter vorige maand al verlopen waarna de regering dit met één maand verlengd heeft. Vandaag zal er wederom een beslissing worden genomen over de verlenging van het directeurschap van McNamara daar de verlenging tot 15 oktober geldig is. Naar de Amigoe uit welingelichte bron vernam ligt het in de bedoeling om het directeurschap iedere keer met één maand te verlengen totdat er een nieuwe directeur is benoemd die tot volgend jaar mei door McNamara in die functie wordt opgeleid.

De verschillende telefoons stonden vanmorgen echter roodgloeiend toen een lokaal radiostation het nieuws verspreidde dat Statenvoorzitter Roy Markes naar alle waarschijnlijkheid tot nieuwe ALM- directeur benoemd zal worden. Nadat de Amigoe eerst uit officieuze bron vernomen had dat Roy Markes, die momenteel in Nederland verblijft, dit zelf ontkende maar de geruchten wel amusant vond, werd later door de RVD bekend gemaakt dat Markes niet tot de kandidaten behoort die momenteel aan de sollicitatie- procedure deelnemen. De namen van deze kandidaten worden echter nog niet bekend gemaakt. Het ligt in de bedoeling om eind deze maand de sollicitatie- procedure af te ronden, waarna de voordrachten aan de aandeelhouders cq de overheid worden voorgelegd.

Bij bezoek in januari:

Nederlandse parlementariers ook naar Venezuela

— door Frans Kok —

DEN HAAG — **De Nederlandse parlementaire delegatie die in het kader van het contactplan van 12 tot 24 januari de Antillen bezoekt, gaat waarschijnlijk ook naar Caracas om daar een ontmoeting te hebben met Venezolaanse parlementariërs.**

De Nederlandse Kamerleden bleken deze week positief te staan tegenover het voorstel van Staten- voorzitter Roy Markes om in verband met de situatie op en rond de Antillen ook het buurland Venezuela te bezoeken. Voorafgaand aan het bezoek aan de Antillen gaan nog enkele leden van de delegatie naar Cuba om daar besprekingen te voeren over de Nederlandse ontwikkelings- projecten.

De Nederlandse afvaardiging bij de viering van de Status Aparte van Aruba op zes januari zal bescheiden van omvang zijn. Aruba heeft, mede in verband met de kosten, ervan afgezien alle leden van de Vaste Commissies van Antilliaanse Zaken van de Eerste en Tweede Kamer uit te nodigen. Alleen de voorzitters van beide commissies, professor Zoutendijk en Wim Meijer, plus de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer, professor Steenkamp en dr D. Dolman, zijn door Aruba uitgenodigd de festiviteiten bij te wonen.

WILLEMSTAD — In het verkeer vonden gisteren in totaal zes aanrijdingen plaats. Daarbij viel slechts een gewonde. De gewonde was een fietser die de macht over het stuur verloor. Toen hij van zijn rijwiel afsprong, liep hij een schaafwond op aan de linkerarm. De materiële schade gisteren wordt geraamd op rond de veertien honderd gulden.

Baby te vondeling gelegd

WILLEMSTAD — In een als bar dienende afgesloten keet bij het baseball- veld van het St Joris Ballpark werd gisteren een baby te vondeling gelegd. Het drie tot vier maanden oude jongetje, dat slechts gekleed was in een truitje en een luier, werd door een vijftien- jarige scholier gevonden. De scholier wist zich bovendien te herinneren in de ochtenduren een vrouw met een kind op de tribune van het baseball- park te hebben zien zitten. Nadat de baby, die ademhalings- moeilijkheden vertoonde, voor medische behandeling naar de polikliniek was gebracht, werd het vervolgens voorlopig ondergebracht bij een dame van de Kresh Bai Bini. Artsen verklaarden dat de baby gezond was, goed gevoed en geen afwijkingen vertoonde.

Zilveren jubileum pastoor Lopez

WILLEMSTAD — In de kerk van Wishi wordt op zondag 13 oktober het zilveren jubileum van pastoor Gabriel Lopez gevierd. Deze dienst, die wordt voorgedragen door monseigneur Ellis, begint om zes uur 's middags.

In conflictkwestie CBV/Hospitaal

ABVO levert kritiek op goedkope politiek

WILLEMSTAD — **De ABVO heeft felle kritiek op de politici die steun toezegden aan de vakbond CBV. Dit is volgens de overheids- vakbond zuiver een politieke stunt aangezien dezelfde politici in eerdere gevallen zich tegen de vakbonden opstelden.**

Woordvoerder Wim van Lamoen van de ABVO haalt in het radioprogramma enkele voorbeelden aan waarbij deze politici zich volgens de vakbond van een heel andere kant lieten zien. "Een politieke campagne", zo noemde de woordvoerder de telegrammen die zowel van MAN- zijde als van de kant van de Democratische Partij verstuurd werden en waarin steun werd toegezegd aan de CBV tijdens het conflict dat deze vakbond van verplegend personeel had met de directie van het Sint Elisabeth Hospitaal.

Waar beide politieke partijen melding maakten van overtreding van het ILO- verdrag, stelde de ABVO dat deze politici zich zelf in het verleden schuldig hebben gemaakt aan overtreding van dit verdrag. "Goedkope politiek", hetgeen voor de ABVO weer een bewijs is dat er hier opportunistische politiek bedreven wordt, zo werd in het radioprogramma naar voren gebracht.

In het radioprogramma van de Kamer van Vakbonden werd eveneens aandacht besteedt aan het, inmiddels opgeloste, conflict tussen de vakbond CBV en de directie van het Sint Elisabeth Hospitaal. Zoals bekend werd, door bemiddeling van de Kamer van Vakbonden, bereikt dat beide partijen een protocol ondertekenden waardoor Daphne Kibbelaar als voorzitter van de CBV kon aanblijven.

De directie van het ziekenhuis, zo wordt in het radioprogramma gemeld, heeft een danktelegram aan de Kamer van Vakbonden gestuurd voor hun bemiddeling. In het telegram wordt verder gesteld dat het principe- accoord dat bereikt is een bewijs levert van het feit dat de directie van het Sint Elisabeth Hospitaal geen anti- democratisch, dictatoriaal of anti- vakbonds- beleid voert, zo citeerde de woordvoerder van de Kamer van Vakbonden die tevens namens deze organisatie de Hospitaal- directie publiekelijk bedankte voor het telegram.

OPZEGGINGSTERMIJN, AFTOPPING EN PENSIOEN ZIJN GESCHILPUNTEN

Tegen directie van Shell Curaçao

Asek legt de laatste hand aan voorbereiding van een rechtszaak

WILLEMSTAD — **Momenteel worden door de vereniging van Shell- employees Asek de nodige berekeningen gedaan opdat op zeer korte termijn een rechtszaak kan worden aangespannen tegen Shell Curaçao NV. De Asek, die daarvoor advocaat mr Ivo Knoppel inschakelde, is van zins verscheidene geschilpunten die er tussen de vereniging en de Shell -directie bestaan, door employees aan te laten vechten. De geschilpunten, zo lichtte vanmorgen mr Knoppel tegenover de Amigoe toe, hebben betrekking op de opzeggings- termijn die de maatschappij in acht dient te nemen, de aftopping die door de directie wordt toegepast en de pensioen- voorzieningen.**

De Asek weet zich in haar voorbereidingen voor de rechtszaken gesteund door de vakbond van Shell- werknemers PWFC. De beide organisaties ondernamen eerder, ten tijde van de onderhandelingen met de Shell- directie in verband met de sluiting van de maatschappij, al gezamenlijke acties. Tevens werd destijds al overeengekomen, zo benadrukte PWFC- voorzitter Roque Koeijers nogmaals, dat de rechtszaken vanuit de Asek- gelederen zullen worden voorbereid en aangespannen. Niet alleen omdat de beide organisaties eensgezind zijn in hun bezwaren tegen een aantal aangelegenheden zoals door de Shell gepresenteerd, maar tevens omdat er bij de Asek een aantal probleempunten meer spelen, dan voor de PWFC het geval is. Het resultaat van de door Asek- employees aan te spannen zaken tegen de Shell, zal dan ook door de PWFC rustig worden afgewacht, aldus Koeijers.

Naar de Amigoe gisteren al berichtte, dienden ook een vijftal employees van de Shell- maatschappij bezwaren in tegen de opzeggings- termijn die de directie in acht nam en zijn ook zij fel gekant tegen de aftopping die werd toegepast. Ook door de Asek worden soortgelijke argumenten aangevoerd. De arbeids- overeenkomst, zo verklaarde Asek- raadsman Knoppel, werd met ingang van 1 oktober beëindigd. Omdat in de individuele arbeids- overeenkomsten met de employees echter een opzeggings- termijn van vier maanden wordt vastgesteld, is dit evenwel zijns inziens niet juist.

Voor wat betreft een aftopping bij de redundancy- uitkeringen, zoals ook namens de vijf voormalig employees van Shell die geen nieuw contract met de onder Venezolaans beheer staande Isla NV aangingen, door advocaat Halley werd aangevochten, werd bij de berekening van het redundancy- bedrag uitgegaan van een voor werknemers geldend maximum. Ook daarin gaat volgens de Asek de Shell "de fout in", omdat daarbij voorbij wordt gegaan aan het feit dat het niet om "werknemers" met een collectieve arbeids- overeenkomst, maar om "employees" met een individuele arbeids-overeenkomst gaat.

De berekeningen die de Asek noodzakelijk acht om voor de rechtbank goed beslagen ten ijs te komen, worden momenteel door een speciaal daartoe in het leven geroepen Asek- commissie bestudeerd, zei vandaag Asek- secretaris Michel Poulina. Gekeken wordt naar met name die punten waar de meningen van Asek en de Shell- directie nogal uiteenlopen over de afvloeiings- voorwaarden. De vereniging van Shell- employees is nog steeds weinig te spreken over het feit dat deze voorwaarden niet onderhandelbaar bleken en van een feitelijke inspraak van de kant van de personeels- vertegenwoordigers weinig tot geen sprake is geweest.

Ten aanzien van de brief die, zoals gisteren in de Amigoe werd bericht, door vijf employees aan de directie werd overhandigd, verklaarde vanmorgen op zijn beurt bedrijfs- jurist mr Han Kooij, dat deze door de directie zou worden bestudeerd en de betrokkenen na deze studie een reactie zou worden toegezonden. De Shell is echter van mening, stelde Kooij, "dat door de maatschappij alle wettelijke en contractuele bepalingen in acht zijn genomen".

Met betrekking tot mogelijke rechtszaken die de Shell- directie nog in het verschiet liggen, merkte de bedrijfs- jurist tenslotte desgevraagd op, dat er over het algemeen om een zaak te beginnen een rechtsgrond moet bestaan. Uit zijn verklaringen zou echter geconcludeerd kunnen worden, dat de Shell- directie weinig gronden aanwezig acht waarop door de employees en werknemers een zaak zou kunnen worden begonnen. Het bezwaar vanuit personeels- kringen dat Shell zich slechts aan de contractuele bepalingen heeft gedaan en voorbij ging aan de wettelijke bepalingen, werden door de Shell, gezien de eerste reactie van bedrijfs- jurist Kooij, in elk geval niet gedeeld.

PAS met 150 handtekeningen aan kop

Politiek kwartet boekt bitter weinig vooruitgang

WILLEMSTAD — **Veel schoten de vier kleine politieke partijen in de afgelopen twee dagen niet op met het verzamelen van handtekeningen op hun lijsten. Hekkesluiter Liberal, die het gisteren tot 24 handtekeningen bracht, wist er tot het middaguur vandaag, in ieder geval geen enkele handtekening bij te krijgen.**

Aan kop bij de vier partijen staat nog steeds de PAS van Jose Frans. De verzamelde gisteren 128 handtekeningen tot het middaguur en bleek vanmorgen op een totaal aantal van 150 te staan. Op de tweede plaats staat Nos Kos van voormalig MAN- Statenlid Victor Minguel die het vanmiddag tot 69 handtekeningen wist te brengen, terwijl de PAPU met 39 handtekeningen de derde plaats inneemt.

Het tekenen van de partij- lijsten wordt sinds gisteren overigens wel bemoeilijkt door de Grand Prix races en het feit dat de binnenstad daarom zeer moeilijk bereikbaar is. De partijen die in eerste instantie tot komende donderdag de tijd hebben om het benodigde aantal van 745 handtekeningen te vergaren teneinde aan de komende Staten- verkiezingen te kunnen deelnemen, zullen het derhalve vooral van de eerste helft van de volgende week moeten hebben om hun quota nog te kunnen bereiken. In politieke kringen wordt echter niet verwacht dat het politieke kwartet deze "eerste ronde" zal weten te behalen. Evenmin achten waarnemers het aannemelijk dat het viertal in de "herkansing" tegen het einde van de maand, wanneer zij alsnog drie dagen de tijd zullen hebben om hun verzuim goed te maken, het noodzakelijke aantal handtekeningen zal weten te vergaren. Op Curaçao zullen daardoor slechts vier partijen, de PNP, DP, MAN en Frente, aan de Staten- verkiezingen van 22 november deelnemen.

Van Aardenne bij terugkeer in Nederland

Vestigings-mogelijkheden bedrijven op Antillen lijken niet ongunstig

SCHIPHOL — **Minister Gijs van Aardenne van Economische Zaken is van mening dat er voor Nederlandse bedrijven mogelijkheden zijn voor vestiging op de Antilliaanse eilanden. Hij denkt daarbij met name aan bedrijven die willen gaan exporteren naar de Verenigde Staten en naar Zuid-Amerika. Volgens hem een groeimarkt van de toekomst. Volgens de minister is er bij het Nederlandse bedrijfsleven belangstelling voor vestiging op de Antillen.**

De economische Voorlichtings- dienst zal de mogelijkheden daartoe in kaart gaan brengen. Begin volgend jaar zal een industriele missie naar de Antillen gaan. Dit heeft minister Van Aardenne van Economische Zaken donderdag- middag op Schiphol meegedeeld na zijn aankomst uit de Antillen. De minister bracht een bezoek van acht dagen aan de Antillen, waarbij hij alle eilanden aandeed.

Minister Van Aardenne zei niet te denken aan het instellen van premies of subsidies voor bedrijven die een vestiging op de Antillen willen gaan opzetten. "Ik denk dat het belasting- klimaat daar zodanig is dat dit als een voldoende stimulans kan worden gezien", aldus de bewindsman. Voor wat betreft eventuele financierings- problemen waarmee geinteresseerde bedrijven te kampen zouden kunnen krijgen stelde hij bereid te zijn naar oplossingen daarvoor te willen kijken.

Minister Van Aardenne noemde deze plannen een eerste stap op weg naar een spreiding van de economische belangen van de Antillen. De perikelen rond de Shell- raffinaderij op Curaçao hebben de noodzaak tot diversificatie van de economie van de Antillen duidelijk aan het licht gebracht, zei hij.

Tijdens het verblijf van Van Aardenne op de Antillen liet een meerderheid van de Tweede Kamer zich sceptisch uit over de toekomst van de Antilliaanse raffinaderij op Curaçao. Zowel CDA en VVD als PvdA zetten tijdens overleg met premier Lubbers de nodige vraagtekens bij de levens- vaatbaarheid van de raffinaderij op termijn. Minister Van Aardenne, zo bleek op Schiphol, deelde deze scepsis volstrekt niet. "De Antillianen hebben vijf jaar tijd gekocht. Tijd waarin gewerkt kan worden aan diversificatie van de economie. De Nederlandse overheid is er nauwelijks bij betrokken", aldus Van Aardenne.

De Nederlandse bewindsman voerde op de eilanden overleg met onder anderen zijn Antilliaanse ambtsgenoot Mansur. Ook heeft hij overleg gepleegd met de gezaghebber en gedeputeerden van de zes eilanden. Van Aardenne en Mansur hebben ook als bekend een memorandum getekend dat voorziet in de instelling van een gemengde commissie om de bestaande economische samenwerking tussen beide landen verder uit te breiden.

Waarschuwing voor Witte Huis

VS-huis aanvaardt wet ter protectie textiel-industrie

WASHINGTON — Met 262 voor en 159 stemmen tegen is donderdag in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden voor het eerst een van de talrijke protectionistische wetsvoorstellen, die in het congres op behandeling wachten, aangenomen. Met behulp van deze wet kan de import van kleding en textiel uit elf Aziatische landen aan banden worden gelegd. Voorstanders beschrijven de wet als een sein aan het Witte Huis, terwijl tegenstanders spreken van een "fout van historische afmetingen".

De wet heeft alleen betrekking op de import uit Aziatische landen. Landen als Hong Kong, Taiwan en Zuid-Korea zouden bij uitvoering van de wet het zwaarst worden getroffen. Hun export naar de VS kan met veertig procent afnemen. Canadese en Westeuropese producenten blijven buiten schot omdat hun dure produkten de Amerikaanse industrie nauwelijks bedreigen. Na het Huis van Afgevaardigden zal ook de senaat zich nog over de maatregel moeten uitspreken. Wordt de wet ook daar aangenomen dan kan president Reagan de uitvoering ervan nog altijd tegenhouden door gebruik te maken van zijn vetorecht. Reagan heeft al meerdere malen aangekondigd dat ook inderdaad te zullen doen.

De voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Thomas O'Neill, zei dat de aanvaarding van de wet het Witte Huis erop wijst welke gevoelens in het congres leven en laat zien dat het Amerikaanse volk "het moe is de enige vrijhandels natie in de wereld te zijn". Tegenstanders zijn van mening dat de maatregel weliswaar werkgelegenheid in de textiel-industrie beschermt, maar banen gaat kosten in de scheepvaart-industrie en de detailhandel en via wraakacties van handels-partners vooral de landbouw zal treffen. Bovendien drijft het de binnenlandse textielprijzen op en verliest de regering ongeveer 2,5 miljard dollar aan inkomsten uit invoerheffingen. Zij pleiten voor andere maatregelen zoals herziening van het totale handelsbeleid en het terugbrengen van het begrotings-tekort, dat veel van de handels-problemen heeft veroorzaakt.

Akkoorden met Westduits bedrijf en met Antillen zijn voorbeelden

Caracas internationaliseert olie om afzetkansen verbeteren

CARACAS — Venezuela gaat het voorbeeld van andere OPEC- landen volgen en probeert zijn olie- industrie te «internationaliseren» door bijvoorbeeld met transnationale ondernemingen in zee te gaan. Reeds bestaat er al geruime tijd een samenwerkings- overeenkomst met een Westduits bedrijf. En sinds kort is er weer een andere overeenkomst gesloten ten aanzien van de raffinaderij op Curacao. Caracas hoopt dat er meer van dit soort overeenkomsten zullen volgen.

Dit Venezolaanse verlangen tot «internationaliseren» van zijn belangrijkste inkomstenbron valt min of meer samen met de tiende verjaardag van de nationalisatie van de Venezolaanse olieindustrie. Deze kreeg in 1975 zijn beslag, waarbij Caracas de Amerikaanse en Europese bedrijven in de oliesector overnam. Dat het ernst is blijkt wel uit het feit dat minister Arturo Hernandez Crisanti van Energiezaken verklaarde dat de regering een «nationale politieke consensus» probeert te bereiken ten aanzien van voorstellen bij het parlement tot aanpassing van de wet op de nationalisering van de olie, waarbij de handel van de mineralen voor de staat gereserveerd werden. Het invloedrijke dagblad El Nacional berichtte tegelijkertijd dat president Jaime Lusinchi tijdens een ontmoeting met hoofdredacteuren heeft verzekerd dat Venezuela de noodzakelijke stappen zal ondernemen om zijn olie te «internationaliseren». Wat tien jaar geleden in de roemrijke dagen van de nationalisatie van de olieindustrie een vloek leek, in de tijd dat de prijzen in de lift zaten en de Organisatie van olie-exporterende landen (OPEC) absolute macht had op het gebied van de oliemarkt, lijkt nu een pragmatisch antwoord te zijn op de nieuwe omstandigheden.

Venezuela is in feite al in zee gegaan met het Westduitse bedrijf Veba Oel AG, welke overeenkomst volgens functionarissen van Veba inhield dat Venezuela greep kreeg op vijf procent van de Westduitse oliemarkt. Het Venezolaanse staatsoliebedrijf Petroleos de Venezuela SA en Veda Oel zijn gelijkelijk eigenaren van Ruhr Oel AG, een raffinaderij in Gelsenkirchen welke dagelijks zo'n honderdduizend vaten Venezolaanse olie raffineert. De operatie begon 3,5 jaar geleden onder vurige protesten van de kant van de oppositie welke daarin een verraad zag aan de filosofie van de nationalisatie van de olie en een zich verkopen aan buitenlandse belangen. Nu de Opec- landen zich voor grote problemen gesteld zien bij het plaatsen van hun olie op de internationale markt wordt het akkoord met Veda gezien als een voorbeeld van vooruitziende geest en gezond oordelen, dat navolging verdient.

Minister Hernandez Crisanti zei dat eventele nieuwe samenwerkingsverbanden zich niet zullen beperken tot het verwerven van raffinaderijen in eigendom, maar dat er ook huurcontracten kunnen komen, of andersoortige overeenkomsten op handelsgebied en dat er andere opties openblijven.

Zo sloot de PDVSA onlangs een overeenkomst met de Nederlands Antilliaanse regering met betrekking tot het pachten van de raffinaderij welke eigendom is geweest van het Shell- concern op Curacao, dat zo'n zeventig kilometer van de Venezolaanse kust ligt. Het akkoord sluit de rechten van een oil terminal in dat zo gelegen is dat er de grootste tankers kunnen afmeren. Zo meldde het Amerikaanse persbureau AP.

Het samengaan met Veba en de huur- overeenkomst op Curacao zetten Venezuela op een zelfde lijn als andere landen van de OPEC zoals Saoedi Arabie en Koeweit, welke sinds jaren het een bondgenootschap zijn aangegaan met olie- [illegible] waarbij men soms raffinaderijen in Europa opkocht. Exxon, Mobil, Chevron en Texaco zijn vennoten van Saoedi Arabie in ARAMCO, Arabian American Oil Co en Kuweit is eigenaar van raffinaderijen in Belgie, Denemarken en Italie. Partner zijn van internationale ondernemingen garandeert een betere toegang tot de oliemarkten van de geïndustrialiseerde landen, ook in een periode van geringere vraag en het verbetert het image van de Opec- landen. Minister Hernandez Crisanti formuleerde het als volgt: een beleid van internationaliseren van de olie verzekert ons een markt omdat we de middelen hebben voor onze eigen distributie. Samen met overheids- of particuliere ondernemingen van andere landen verzekeren we onze export- mogelijkheden.

Voor tiental Argentijnse kinderen

Het einde van de "vuile oorlog" is het begin van een nieuw leven

BUENOS AIRES — De tienjarige Elisabeth Silvana Silva besefte deze maand dat zij niet is wie zij dacht dat ze was. Zij ontdekte dat haar echte naam Maria [illegible] Gatica [illegible] politieman, die zij negen jaar lang als haar vader [illegible], een [illegible].

Voor een tiental Argentijnse kinderen betekende het einde van de "vuile oorlog", die tijdens het militaire bewind van 1976 tot 1982 is gevoerd tegen linkse activisten, [illegible] een nieuw leven — nieuwe naam, nieuwe familie en nieuwe identiteit.

Deze kinderen, die werden opgespoord en teruggekeerd naar hun echte ouders, zijn de gelukkigen onder de bijna 200 kinderen van wie bekend is dat zij tijdens het militaire bewind verdwenen. Volgens de mensenrechten organisatie «De Grootmoeders van de Plaza de Mayo» worden de meeste kinderen nog steeds vermist. Sommigen [illegible] zijn, maar anderen zijn illegaal geadopteerd nadat hun ouders net zoals anderen in Argentinië waren verdwenen.

"Zij werden meegenomen als oorlogsbuit", zo [illegible] Maria de Ignace, een van de grootmoeders. Na een tijdje gingen hun pleegouders waarschijnlijk van hen houden, "zoals je ook gaat houden van een huisdier, maar er was geen sprake van liefde". De meeste kinderen die verdwenen, waren baby's, die in de handen vielen van politie of leger wanneer hun moeder werd meegenomen op verdenking van subversie. Anderen, van wie de moeder in verwachting was toen zij werd gearresteerd, werden in de gevangenis geboren. "Het is mogelijk dat sommige kinderen werden geadopteerd door dezelfde officier die hun ouders doodmartelde", aldus De Ignace.

Deze maand keerden drie kinderen, onder wie Maria, naar hun echte ouders terug na gerechtelijke acties die door de grootmoeders op touw werden gezet. De mensenrechten- groep, die acht jaar geleden speciaal werd opgezet om kinderen op te sporen, vond een van de drie als pleegkind van een gezochte rechtse extremist.

Volgens de grootmoeders heeft de opvoeding door agenten en aanhangers van het militaire bewind een schadelijk effect gehad. "Alle kinderen die we hebben opgespoord hebben dezelfde [illegible] met dezelfde persoonlijkheids- [illegible] en [illegible]", aldus De Ignace. Psychologen [illegible] Maria en andere [illegible] dezelfde positie [illegible] identiteit [illegible] staan. "Je moet je realiseren dat er tussen deze kinderen en hun ontvoerders banden zijn ontstaan. Het kind krijgt de grootste klap", aldus een psycholoog. Voor deze kinderen is het feit dat zij worden weggehaald bij degenen die zij als hun ouders zagen, hetzelfde als wees worden. De grootmoeders zijn zich bewust van deze situatie en roepen de hulp in van psychologen, om de kinderen te helpen zich in hun nieuwe leven en aan hun echte familie aan te passen. "De waarheid is pijnlijk, maar geneest alles", aldus De Ignace. "Het is als het doorprikken van een abces".

Zij zei dat ouders die tijdens de militaire structuur te goeder trouw kinderen hadden geadopteerd zich tot de grootmoeders hadden gewend om na te gaan of zij niet zonder dit te weten de zorg op zich hadden genomen van een slachtoffertje van de "vuile oorlog".

De mensenrechten- groep tracht de kinderen te vinden door middel van ijverig speurderswerk. Wanneer zeker is dat een kind is gelokaliseerd, wordt een rechtbank ingeschakeld, die ervoor moet zorgen dat genetische proeven worden genomen. De proeven, die voor 99% betrouwbaar zijn, moeten bewijzen of er sprake is van bloedverwantschap. Omdat de ouders meestal tot de meer dan 900 mensen behoren die tijdens het militaire bewind verdwenen, wordt het bloed vergeleken met dat van grootouders of andere naaste familieleden.

ARUBA AGENDA

LOSSENUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BOULEVARD THEATER: (I) 8.15 uur *Traicion del halcon*; 24.00 uur *Gestroom- lijnde poesjes* (18 jr.); (II) 18.00 uur *Scavenger hunt*; 8.45 uur *Graduados del desorden* (18 jr.).

DRIVE-IN: 8.30 uur *Amante para dos* (18 jr.).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**

t.w. van de brug: Nacional, tel.: 26244;
t.o. van de brug: San Lucas, tel.: 45119.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J. Croes, Paradijswijk 23, tel.: 34482/24797.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter K. Vieira, Centro Medico San Nicolas, tel.: 4833/24300.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse

CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in Cunucu Plaza, Dakota Shopping Paradise.

ZATERDAG
DIVERSEN
CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in cunucu Plaza, Dakota Shopping Paradise.

MERKADO SABATINO: 15.00-19.00 uur te Promenade San Nicolas.

SPORT
VOETBAL: 16.00 uur RCS vs Union SC - Union SC.

BC vraagt eilandsraad om toestemming

Overheid laat achterstallige vorderingen via rechter lopen

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege van Aruba heeft de eilandsraad — ingevolge artikel 74 lid 1 van de Eilanden- regeling Nederlandse Antillen — machtiging verzocht tot het voeren van rechts- gedingen inzake de invordering van achterstallige civielrechtelijke vorderingen.

Ondanks pogingen is het de Ontvanger van het eilandgebied niet gelukt de achterstallige bedragen te innen. Aangezien deze categorie vorderingen niet bij tarief zijn vastgesteld en derhalve het recht van parate executie hierop niet van toepassing is, dienen — aldus het BC — deze vorderingen langs gerechtelijke weg te worden geind. Samen met het verzoek, legde het BC de raad een civielrechtelijke vorderingen- lijst van 65 punten voor.

Enkele van deze vorderingen zijn:

- Aflossingen en rente van hypothecaire geldlening door kopers van volkswoningen,
- invordering van achterstallige huur van kantoorruimten, loketten carrental bedrijven gelegen in het stations- gebouw van de luchthaven, de ontbinding van huur- overeenkomsten en de ontruiming van de ruimten en loketten,
- pacht van restaurant en bar in het stationsgebouw van de luchthaven,
- terugvordering ten onrechte ontvangen eilands- pensioen,
- door de bedrijven van het eilandgebied verrichte werkzaamheden voor derden welke niet bij tarieven zijn vastgesteld,
- aandeel in de kosten vervaardiging film ten behoeve van toeristische propaganda in het buitenland,
- kosten wegens georganiseerd entertainment voor handel en restaurant bedrijven,
- terugvordering van het door het eilandgebied betaalde belastingen, bijdragen en vergoedingen ten behoeve van derden. - terugvordering teveel genoten salaris en loon,
- terugvordering van ten onrechte genoten voorschotten in verband met voorgenomen dienstreis,
- huur van bedrijfs- ruimte in het vrije zone gebied,
- verblijfskosten in het Hotel Deportivo (Idefre- hotel) en de invordering van achterstallige erfpachtscanon.

Buit

SAN NICOLAS — Om twee uur 's nachts betrapte de dame N.T. (54) in haar woning te Curacabai een man, die bij het zien van de vrouw de benen nam. Een zoekactie van politie- zijde leverde geen resultaat op. In de vroege morgenuren besloot de vrouw een kijkje te gaan nemen in de tuin en trof er een zwarte hoed aan, haar portemonnee zonder inhoud en niet ver van haar woning naast een transformator- huisje vond zij een dozijn eieren en een zak levensmiddelen, die zij herkende als de hare. Maar in de zak zaten behalve de goederen ook een rood hemd en een paar tennisschoenen, die niet van haar waren. Deze artikelen werden door de recherche in beslag genomen.

KvK: gesprek met Van Aardenne te kort

ORANJESTAD — Kamer van Koophandel- voorzitter Milton Ponson vond het gesprek van de handel met de Nederlandse minister van Economische Zaken te kort. De handel had gelegenheid zijn punten naar voren te brengen en deed een beroep op Nederland om te blijven helpen Aruba uit de moeilijkheden te halen. Hierbij wordt gedacht aan het aantrekken van investeerders en verscheidenheid aan industrieen. De heer Ponson merkte op dat de handel met de overheid samen alles zal doen om naar wegen te zoeken om de situatie te verlichten.

SAVANETA — Op de hoofdverkeersweg Oranjestad naar San Nicolas viel donderdagmiddag de zesde verkeersdode van dit jaar te betreuren. Dit was de op 5 november 1940 op Curaçao geboren man Melvin Juan Servindes (44) en op Aruba woonachtig op de Esso Heights. Ter hoogte van Savaneta ontstond tegen vier uur een frontale botsing tussen twee wagens, waarbij ook een derde auto betrokken raakte. Als gevolg van de opgelopen verwondingen, kwam Melvin Servindes, die een bij de botsing betrokken stationwagen bestuurde, één uur later in het Dr. Horacio Oduber hospitaal te overlijden. Bij de foto's: de vernielde auto's en de auto van het slachtoffer (Station car).

Grote inbraak in boekenzaak

ORANJESTAD — Bij een inbraak in een boekhandel aan de Nassaustraat werd niet alleen grote ravage aangericht maar werden ook diverse electrische apparaten meegenomen. In totaal werd voor ongeveer 2500 gulden aan goederen gestolen.

De inbrekers hebben een triplex plaat van een airco- apparaat verwijderd om toegang te krijgen tot de bovenste verdieping. In het kantoor werd alles overhoop gehaald en een geldpot met 200 gulden aan kleingeld weggenomen. De andere apparaten, te weten radio- cassettes, foto- toestellen, zonnebrillen enz. werden uit de verkoopruimte weggenomen. De recherche stelt een onderzoek in.

Tien Arubaanse jongeren naar congres op Curaçao

ORANJESTAD — Van de overheids- afdeling Jeugdzaken op Curaçao, ontving Osticeba de uitnodiging om tien Arubaanse jongelui en twee leiders af te vaardigen naar het interinsulaire jeugdcongres dat op 14, 15, 16 en 17 oktober op Curaçao wordt gehouden.

Tijdens het congres worden onderwerpen behandeld zoals criminaliteit, eigen identiteit van de jeugd, communicatie tussen mensen, in het bijzonder tussen de jeugd en de gemeenschap. Osticeba zal uit ieder district van Aruba een afgevaardigde sturen. Dit zijn: John Croes (jeugdtoneel groep Memaluring uit Pos Chiquito), Humprey Gomes (Ant. Jongens en meisjes gilde, Santa Cruz), Gregory Brete (Comision pro Hubentud Sta Filomena, Paradera), Lia Dania (Centro di bario Brazil), Robertino Tromp (Pro hubentud Sabana, Noord), Esther Kock (NPG Jeanne d'Arc groep Savaneta), Vanessa Tromp (Comision di hobennan, Oranjestad), Cedric Tilma (Kiwanis Keyclub, Colegio Arubano), Dulce Lugo (Centro di bario Dakota), Glenn Connor (YMCA- San Nicolas).

Als leiders gaan mee de sociale werkers Lupita Gil en Gerard Keteldijk.

ORANJESTAD — De Nederlandse minister van Economische Zaken, drs G. van Aardenne, nam tijdens een lunch aangeboden door zijn Antilliaanse collega, Don Mansur, afscheid na zijn twee dagen durend verblijf op Aruba. Hierbij overhandigde gedeputeerde Grace Bareno (links) een geschenk aan mevrouw Van Aardenne, terwijl gedeputeerde Nelson Oduber (links) woorden van dank uitsprak voor de door minister Van Aardenne aan Aruba aangeboden medewerking op economisch gebied.

Bij bridgen Aruba Ariba hoogste score Verstratens

SAVANETA — Met een score van 60.36 procent wist het echtpaar Steven/Tanny Verstraten beslag te leggen op de eerste plaats van de vijfde competitie- ronde van bridgeclub Aruba Ariba.

In deze ronde scoorden ook de volgende paren boven het gemiddelde: Isio Gottfried/Bob Lopez Henriquez (55.42), Andre Dekker/Sytze van der Meer (54.64), Jos van Duyn/Wil Flanegin (53.93), Jan Breukelman/Jaap Poot (53.75) en de dames Stascha Hornix/Grada Verbunt (51.79).

De eindstand van de kopgroep in deze competitie is: 1. Bob Lopez Henriquez, 2. Henk Vocks, 3. Andre Dekker/Sytze van der Meer, 4. Steven/Tanny Verstraten, 5. Stascha Hornix/Grada Verbunt.

ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag):** 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - zwembad POVA.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden):** dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA

VRIJDAG: 12.00-14.00 Take two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Israel presents; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Wood, wind & brass (part two); 20.00 Telenoticias; 20.30 Sixty minutes; 21.30 Wrestling; 22.30 Int. news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 12.00-14.00 Take two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Israel presents; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Special program (drag race); 20.00 Telenoticias; 20.30 Programa politico (PDA); 21.00 60 Minutes; 21.45 Wrestling; 22.40 Int. news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

YMCA Century dinner

Directeur Centrale bank van Barbados spreekt op Aruba

ORANJESTAD — Traditiegetrouw organiseert de Century Club van Aruba aan YMCA ook dit jaar weer een fundraising century-club- diner. Dit gebeurt op zaterdag 2 november in de ballroom van het Americana Aruba hotel, waarbij als gastspreker zal fungeren, dr Blackman die gouverneur is van de Centrale bank van Barbados.

Na afloop van het diner zal, niet zoals voorgaande aren de show van het hotel te zien zijn, maar zal de mogelijkheid bestaan om te dansen. De muzikale omlijsting wordt verzorgd door Los Caciques. Tijdens dit century-club- diner worden eveneens de mensen gehuldigd die zich in het afgelopen jaar of jaren verdienstelijk hebben gemaakt voor de YMCA. De opbrengst van het diner wordt jaarlijks besteed aan het YMCA-jeugdwerk op Aruba.

Doop vernieuwd

SAN NICOLAS — De predikant L.W. deed aangifte van inbraak in zijn kerk te San Nicolas waar men binnendrong door verwijdering van enkele shutters van een raam aan de zuidkant van het kerkgebouw. In het magazijn deden de indringers zich tegoed aan drie grote flessen grape juice. Alles werd overhoop gehaald. Vermoedelijk was men op zoek naar geld. Toen het bleek dat er geen geld te vinden was besloten ze een bad te nemen met het water uit de doopvont.

SAN FRANCISCO — In San Francisco is de NAVO- assemblee van 184 leden voor een week bijeen met als agendapunten de politieke en economische aspecten der militaire kwesties welke Europa en de VS te wachten staan. Het is de 31e jaarzitting. De resoluties ervan zijn niet bindend maar wel is het de bedoeling dat de 16 leden er zich aan houden.

*****

Paso fino wedstrijd

ORANJESTAD — De paso fino paarden- wedstrijden, die georganiseerd worden door de Organisacion di Caballista Arubana (OCA), zullen op 1 december plaatsvinden op een door de OCA nog aan te duiden plaats. Naast de lokale deelnemers zijn ook uitnodigingen voor deelname verstuurd naar paarden- verenigingen op Curaçao, in Venezuela en Colombia. Voor de kampioenschappen op 1 december zijn twee juryleden uit Venezuela en Colombia aangetrokken.

Ecuador: blijft lid van Opec

QUITO — Ecuador is niet van plan zich terug te trekken uit de OPEC. Quito rekent wel op de tolerantie van de Organisatie van olie-exporterende landen (Opec) wat zijn verzoek betreft om meer olie te mogen produceren dan de Opec eigenlijk toestaat.

Onder- minister Fernando Santos van Energie- en Mijnzaken zei tegenover journalisten dat hij zich niet kan voorstellen dat zijn land zich uit de Opec terugtrekt. Daar wordt niet aan gedacht, zo verzekerde hij nogmaals. Ook al blijft de Opec weigeren om Ecuador een hoger productieplafond toe te staan dan de 183.000 vaten welke het land nu mag produceren van de Opec, we verlaten de Opec niet, zei hij. Ecuador wil namelijk honderdduizend vaten per dag meer uit de grond halen en mikt eigenlijk op een productie van driehonderdduizend vaten per dag. Volgens de onder- minister is de situatie van Ecuador namelijk heel anders dan die van de andere olielanden.

Vistoernooien

ORANJESTAD — De Bucuti Yacht Club Aruba organiseert op zondag weer een "light tackle"- vistoernooi, waarbij de deelnemers gebruik moeten maken van tien kg tet-vislijn. Dit vistoernooi is bedoeld als voorbereiding op de jaarlijkse internationale vis- wedstrijden. Het internationale vistoernooi van de Aruba Nautical Club wordt gehouden in het weekeinde van 25 oktober, het internationale toernooi van Bucuti Yacht club in het weekeinde van 2 november en het toernooi van club Nautico Gardon (Venezuela) is op 16 en 17 november.

Programma opening softbalcompetitie

ORANJESTAD — In het Kibaima- ballpark wordt zondagmorgen om tien uur een aanvang gemaakt met de nieuwe competitie van de Aruba Softbalbond. Men begint met een defile van alle deelnemende clubs, gevolgd door het volkslied en toespraken. Hierna zal het lot moeten aanwijzen welke ploegen de eerste wedstrijden op deze dag zullen spelen. Tevens zullen de beste speler van de afgelopen competitie en degene aan wie de nieuwe competitie gewijd wordt aan het publiek worden voorgesteld. De eerste wedstrijd begint om kwart voor elf.

AVP motie over WEB met 1 stem verschil afgewezen

ORANJESTAD — Met vijf stemmen voor en zes stemmen tegen werd in de eilandsraad een motie van de AVP verworpen waarin het Bestuurscollege verzocht werd een grondig onderzoek te laten instellen bij het WEB en er de nodige verbeteringen aan te brengen, opdat jaar- rekeningen zelfstandig kunnen worden opgesteld en accountants- onderzoeken kunnen plaatsvinden, die zullen leiden tot goedkeurende verklaringen.

Voor de motie stemden, de AVP-fractie, Buchi Henriquez (PPA) en Pedro Kelly (ADN), terwijl de aanwezige MEP-leden tegen stemden. In de AVP-motie wordt onder meer overwogen:

- Dat het accountants- transport in verband met de jaarrekening over het jaar 1981 onder andere naar voren brengt dat men zich geen oordeel heeft kunnen vormen omtrent de getrouwheid van de jaarrekening als geheel, omdat men zich niet kon overtuigen van de juistheid van enkele in de balans, alsmede van enkele in de staat van baten en lasten verantwoorde bedragen van materieel belang.

- Dat de per 31 december 1981 in de balans opgenomen waarde van de materialen ad Naf.4.472,63, welke waarde is gebaseerd op de kantoorvoorraad- administratie onzeker is omdat onder andere uit steekproeven (31-1-81 en 7-10-82) gebleken is dat aanzienlijke verschillen in aantallen bestaan tussen de in de kantoorvoorraad-administratie opgenomen voorraden, de voorraden volgens de stellings- kaart en de werkelijke voorraden.

- Dat thans tot overmaat van ramp foutieve water- rekeningen zijn verzonden aan het volk, die zwaar drukken op het reeds verminderde gezinsinkomen.

- Dat uit het bovenstaande duidelijk blijkt, dat de administratie van het WEB veel te wensen overlaat.

De motie werd ingediend door de AVP-leden Eman, Vos en Engelbrecht.

Jongens opgepakt in verband drugs

ORANJESTAD — In een hotel aan de Oranjestraat hield de recherche de 15-jarige T.M. en de 18-jarige G.H. aan, die marihuana- sigaretten aan het roken waren.

Men meldde bij de politie dat er uit het hotel rook en een vreemde geur kwamen. Bij de aanhouding verklaarden de jongens dat ze marihuana- sigaretten gerookt hadden, maar in het gebouw trof de politie diverse apparaten aan die bij het "base"- gebruik horen. De jongens werden aan het Bureau Verdovende Middelen overgedragen.

ACTION

Friday October 11 :

- [illegible] — 10.00 F3000 UNTIMED
- [illegible] — 11.15 V.W. UNTIMED
- 12.00 — 13.00 F3000 UNTIMED
- [illegible] — 14.45 V.W. Qualifying
- 15.00 — 15.45 F3000 TIMED

Saturday October 12 :

- 9.00 — 9.45 F3000 UNTIMED
- 11.00 — 11.20 V.W. Qualifying
- [illegible] — 13.45 V.W. RACE
- [illegible] — 15.45 F3000 UNTIMED
- [illegible] — 16.30 TIMED

Sunday October 13 :

- [illegible] — 10.00 F3000 WARM UP
- [illegible] — 12.00 WASI CLUB
- [illegible] — F3000 RACE

St. Louis nu op 2-0 achterstand

Los Angeles Dodgers ook in het tweede duel beter: 8-2

LOS ANGELES - Orel Hershiser, die gisteravond voor de Dodgers de tweede wedstrijd om het kampioenschap van de National League gooide, behaalde een 8-2 overwinning op de St. Louis Cardinals. Greg Brock sloeg een homerun waardoor twee punten werden gescoord in de vierde inning op het gooien van Joaquin Andujar. Ken Landreaux en Bill Madlock waren echter de grote hitters gisteravond. Landreaux sloeg twee tweehonkslagen en een honkslag, waarvan er een later de winnende run zou worden. Matlock sloeg drie hits, waarvan twee goed genoeg waren om iemand over de thuisplaat te brengen. In totaal sloegen de Dodgers 13 honkslagen.

Hershiser, die nu voor de elfde keer achtereen een wedstrijd won, stond acht honkslagen en slechts een punt tot aan de negende inning toe. Zelf zorgde hij in aanvallend opzicht ervoor dat de ploeg van manager Tommy Lasorda de in de derde inning opgelopen achterstand weer recht trok.

Hershiser, die de gehele wedstrijd op de heuvel heeft gestaan, gaf in totaal vijf maal vier wijd weg en stuurde vier slagmannen met drie slag weer terug. Gedurende de laatste vijf innings stond hij de Cardinals slechts drie hits toe terwijl hij op een gegeven moment acht slagmannen achter elkaar weer terug liet keren naar de dug out.

De Cardinals verloren op twee fronten. Andujar zorgde persoonlijk voor een kostbare fout, terwijl de Cardinals op beslissende momenten faalden om te scoren. Zowel «sneltrein» Vince Coleman als Willie McGee werden in de eerste inning door catcher Mike Scioscia op weg naar het tweede honk gestopt. In totaal lieten de mannen van Herzog vijf spelers in die eerste drie innings op de honken achter.

In de derde inning moest Andujar zijn eerste hit toestaan. Het werd een vreselijke inning voor de sterpitcher van de Cardinals. Steve Sax had een honkslag geslagen en de ongecontroleerde aangooi van Andujar verdween ver in het rechterveld, waardoor Sax door kon lopen naar het derde honk. Hershiser probeerde hierna met een stootslag tot tweemaal toe tevergeefs hem binnen brengen. Toch kreeg hij de bal met een hit net over het hoofd van derde honkman Pendleton het veld in waarop werd gescoord door Sax. Zelf kon Hershiser op een tweehonkslag van Landreaux het tweede punt scoren, terwijl een hit van Madlock goed was voor het derde punt.

In de vierde inning werden hier nog twee punten aan toegevoegd. Brock sloeg met zijn homerun ook Scioscia binnen. Toen in de vijfde inning de score werd vergroot tot 6-1, was dit reden genoeg voor Herzog Andujar naar de douche te sturen. Daarna gebruikte de Cardinals achtereenvolgens Horton, Canpbell, Dayley en Lahti. Zij konden gezamenlijk ook niet voorkomen dat voor 55.222 toeschouwers de Dodgers nogmaals twee lopers over de thuisplaat zonden.

De strijd verplaatst zich nu naar St. Louis. Morgen, overmorgen en maandag (indien nodig) zal de play off worden voortgezet. Bob Welch staat voor de Dodgers op de heuvel en Danny Cox voor St. Louis. De stand na de tweede wedstrijd is nu 2-0 in het voordeel van Los Angeles.

Na 14 partijen is de stand 7-7

Kasparov vraagt en krijgt remise in WK

MOSKOU — De veertiende partij uit de schaaktweekamp om het wereldkampioenschap is donderdag op de 33e zet op voorstel van uitdager Gary Kasparov in remise geëindigd. In de tweekamp is de stand na veertien wedstrijden gelijk: 7-7. Zaterdag wordt de vijftiende partij gespeeld. Titelhouder Anatoli Karpov speelt dan met zwart.

Donderdag werd voor de vierde maal in de wedstrijd, die op 3 september begon, gekozen voor de Siciliaanse verdediging. Titelhouder Karpov speelde als zesde zet g4. Die actie verraste de uitdager kennelijk, want hij nam twintig minutewn bedenktijd voordat hij antwoordde. De partij verliep daarna zeer langzaam. In de eerste twee uur werden slechts elf zetten gedaan. Op de twaalfde zet leek Karpov in het voordeel, toen hij zijn paard op d5 plaatste. Zes zetten later leek uitdager Kasparov in het voordeel, omdat hij erin geslaagd was zijn stukken te hergroeperen. De uitdager vond enkele uitstekende voortzettingen, die opnieuw bevestigden dat Kasparov de laatste partijen inventiever speelt dan zijn tegenstander. Kasparov kon zijn schijnbaar voordeel toch niet uitbuiten en bood na zijn 32e zet remise aan. Dit aanbod accepteerde Karpov na enkele minuten bedenktijd.

WK: zet voor zet

MOSKOU — Het zetten verloop van de veertiende partij tussen de twee grootmeesters Karpov (kampioen) en Kasparov (uitdager) met als inzet de wereldtitel was als volgt:
Wit: Karpov
Zwart: Kasparov

Wit	Zwart
1. e2-e4	c7-c5
2. Pg1-f3	e7-e6
3. d2-d4	c5xd4
4. Pf3xd4	Pb8-c6
5. Pb1-c3	d7-d6
6. g2-g4	h7-h6
7. h2-h4	a7-a6
8. Lf1-g2	Lf8-e7
9. Lc1-e3	Pc6xd4
10. Dd1xd4	e6-e5
11. Dd4-d1	Lc8-e6
12. Pc3-d5	Ta8-c8
13. c2-c3	Pg8-f6
14. Pd5xe7	Dd8xe7
15. g4-g5	h6xg5
16. h4xg5	Th8xh1 †
17. Lg2xh1	Pf6-g4
18. Le3-d2	De7-f8
19. Dd1-f3	Df8-h8
20. Lh1-g2	Dh8-h4
21. b2-b3	d6-d5
22. Df3-g3	Dh4xg3
23. f2xg3	Tc8-d8
24. Ke1-e2	Ke8-e7
25. Ld2-c1	d5-d4
26. Lc1-a3 †	Ke7-e8
27. c3xd4	e5xd4
28. Ta1-h1	Pg4-e5
29. Th1-h8 2	Ke8-d7
30. Th8xd8	Kd7xd8
31. La3-b2	Le6-g4 †
32. Ke2-d2	Pe5-f3 †

Remise op voorstel van zwart.

Team Van de Ende bovenaan:

Viertallen kampioenschap bridgen van Curaçao

WILLEMSTAD — In de afgelopen weken werden de voorronden gespeeld van de jaarlijkse viertallen- kampioenschappen van Curaçao. Zo'n 26 spelers, verdeeld over vijf teams, bestreden elkaar in een halve competitie, waar' in elke wedstrijd bestond uit 32 handen. Zoals altijd waren deze wedstrijden een groot succes, waarbij de arbiters zelden of nooit in actie hoefden te komen.

Het toeval wilde dat de op papier sterkste teams reeds in de beginfase tegen elkaar moesten uitkomen. Het team Van de Ende won daarin zowel van team Kooy als van team De Vries met 19-11, terwijl de teams De Vries en Kooy tegen elkaar met 15-15 gelijkspeelden. De wedstrijden tegen de teams De Die en Roerhorst dienden behalve te beslissen over de uiteindeli ke rangorde.

Team Van de Ende won van team De Die met 24-6 en van team Roerhorst met 25-0, waardoor het zich van de eerste plaats verzekerde. Het team De Vries versloeg team De Die met 18-12 en het maakte vervolgens korte metten met het team Roerhorst 25-2. Omdat het team Kooy met 21-9 had gewonnen van team Roerhorst, moest de laatste avond de beslissing brengen. Ondanks een nerveuze finish behaalde het echter een 24-6 overwinning op team De Die, welke voldoende was voor een tweede plaats.

De eerste twee geëindigde teams zullen in vier wedstrijden van elk 32 handen de finale spelen om het Curaçaos kampioenschap 1985. Voor de laatste maal zullen beide teams vervolgens op en tegen Aruba spelen om het Antilliaanse viertallen kampioenschap oude stijl.

De eindstand: 1. team Van de Ende 87 punten (mej. Snellers, hrn. Beerman, Van de Ende, Moenir Alam, Van de Pol en Vos). 2. team Kooy 71 punten (dms Greet en Hansi Henriquez, Kooy en De Paus). 3. team De Vries 69 punten. 4. team Roerhorst 36 punten. 5. team De Die 27 punten.

Eerste vrouw in dienst bij de Harlem Globetrotters

LOS ANGELES — Lynette Woodard is de eerste vrouw, die toetreedt tot de gelederen van het fameuze basketbalteam de Harlem Globetrotters. De aanvoerder van de Amerikaanse basketbalploeg, die in Los Angeles de gouden plak veroverde, is maandag aangenomen na een maanden durende selectieprocedure.

De 26-jarige en 1.80 meter lange voormalige studente aan de universiteit van Kansas werd, samen met de 22-jarige en 2.03 meter lange Ernest Augburns, gekozen uit tien kandidaten. De showploeg Harlem Globetrotters begint 17 oktober aan zijn zestigste seizoen. De balgoochelaars starten hun jaarlijkse toernee in Brisbane (Australië). Tot nog toe bezocht Harlem Globetrotters 101 landen.

In verband met O.S.-kandidatuur:

Minister Smit: kabinet moet Amsterdam steunen

ARNHEM — Minister Smit (verkeer en waterstaat) vindt dat het kabinet Amsterdam voor medio oktober het groene licht moet geven voor de organisatie voor de Olympische Spelen in 1992. De gedegen voorbereiding dient met een positieve kabinetsbeslissing op het oktobercongres van de Internationale Spot Federatie maximaal te worden uitgespeeld, aldus de minister dinsdag op een partijbijeenkomst in Arnhem.

Smit is van oordeel dat de financiële aspecten gelijkelijk moeten worden verdeeld over de diverse begrotingen, zeker gezien het landsbelang van de OS (economisch, infrastructureel, sportief en imagotechnisch). Haar eigen departement zal zich «met alle elan» inzetten voor de voorbereiding en realisatie van de benodigde voorzieningen ten aanzien van transport, wegen, luchthaven en internationale communicatie, zo liet de minister weten.

LOS ANGELES — Bob Welch zal morgenavond starten als pitcher voor de Los Angeles Dodgers om de 2-0 voorsprong te verdedigen die ze hebben bereikt in de play-offs van de National League tegen de St. Louis Cardinals. Mochten de Dodgers morgen en zondag winnen dan ontmoeten zij in de World Series de kampioen van de American League. Daar is de stand ook 2-0 in de play offs voor de Toronto Blue Jays, die de strijd hebben aangebonden met de Kansas City Royals.

WBC ontneemt Spinks zijn wereldtitel

BANGKOK — Het bestuur van de World Boxing Counsil (WBC) heeft tijdens een vergadering in Bangkok besloten Michael Spinks de wereldtitel in het halfzwaargewicht te ontnemen. Dat heeft WBC-voorzitter Jose Sulaiman woensdag bekend gemaakt. De Amerikaan Spinks werd onlangs ook wereldkampioen in het zwaargewicht (volgens de versie van de International Boxing Federation (IBF) door titelhouder Larry Holmes te verslaan. De reglementen van de WBC staan niet toe, dat een bokser meer dan een titel in bezit heeft. Sulaiman:"Het bestuur van de WBC heeft unamniem besloten, dat Spinks zijn wereldkampioenschap halfzwaargewicht moet leveren. Als hij wil kan hij daartegen in beroep gaan".

Voor een bedrag tussen de $.300 en $.500 miljoen

NBC heeft de tv-rechten van de Zomerspelen in Seoel

NEW YORK — NBC (National Broadcasting Company) heeft zich verzekerd van de Amerikaanse tv-rechten voor de Olympische Zomerspelen van 1988 in Seoel. Het gaat bij de overeenkomst om minimaal $ 300 miljoen en maximaal $ 500 miljoen. Dat is meer dan de 225 miljoen die ABC betaalde voor de Olympische Zomerspelen van Los Angeles en minder dan de 600 miljoen, die het organisatie-comité van Seoel aanvankelijk in gedachte had.

Volgens Pound is in het contract een ontbindende clausule opgenomen, mocht het weer tot een boycot komen. De Zuidkoreaanse delegatie toonde zich tevreden met de getroffen overeenkomst. Zuid-Korea verwacht dat meer dan 160 landen aanwezig zullen zijn, twintig meer dan in Los Angeles.

De nu gesloten overeenkomst kwam na een week van intensief onderhandelen donderdagavond in New York tot stand. Deze maatschappij wordt veronderstelf in 1980 als gevolg van de Amerikaanse afwezigheid (door de Russische inval in Afghanistan en de daarop door oudpresident Carter uitgesproken boycot) in Moskou een verlies te hebben geleden van $ 34 miljoen op een investering van 87 miljoen.

Volgens de Canadees Richard Pound, die namens het IOC onderhandelde, bevat het contract een clausule voor het delen van de winst uit de reclame opbrengsten.

Celtic aan kop in het Schotse voetbal

EDINBURGH — Celtic heeft de jacht op het Schotse voetbalkampioenschap zaterdag met succes voortgezet. De club uit Glasgow, woensdag door Atletico Madrid in het Europese bekerwinnaars- toernooi uitgeschakeld, behaalde een nuttige zege op St. Mirren 2-0. De formatie uit de Schotse havenstad heeft nu een punt voorsprong op de concurrent Rangers, dat door toedoen van Osasuna Pamplona in het vervolg van dit seizoen ook slechts van Europees voetbal mag dromen. Evenals Glasgow Rangers staat Aberdeen op een punt van de lijstaanvoerder.

De midweeks achterblijvende productie van Celtic werd zaterdag verzorgd door aanvaller Brian McClair en de jonge verdediger Paul Mc Gugan. De Rangers maakten het thuisspelende Moterherwell al in de eerste helft onschadelijk: 3-0. De doelpunten kwamen op naam van Ally McCoist (twee keer) en Davie McPherson. Een zege op Clydebank (3-1) hield Aberdeen in de race. Clydebank tekende voor de aantrekkelijkheid van het duel, maar Eric Black, Frank Mc Dougall en Stewart Mc Kimmie scoorden voor Aberdeen.

De uitslagen van de zaterdag voor de eredivisie van het Schotse voetbal gespeelde wedstrijden zijn:
Aberdeen - Clydebank 3-1; Celtic - St. Mirren 2-0; Dundee United - Hibernian 2-2; Hearts - Fc Dundee 1-1; Motherwell - Glasgow Rangers 0-3.

De stand is:

Celtic	8-14
Aberdeen	9-13
Rangers	9-13
St Mirren	9- 9
FC Dundee	9- 9
Dundee United	8- 8
Clydebank	9- 7
Hearts	9- 6
Hibernian	9- 5
Motherwell	9- 4

TENNIS/MUENCHEN — De Westduitse tennisvedette Boris Becker heeft toegezegd mee te spelen in een demonstratie ten bate van het Afrikaanse hongerfonds. Met de Zweden Wilander, Nystrom en Edberg moet Becker op 14 december in Muenchen optreden in de manifestatie "atleten helpen Afrika".

Experiment op politie-academie:

Relschoppers als straf trainen met politie

UTRECHT — Dit voetbalseizoen zal waarschijnlijk op de Nederlandse politieacademie in Apeldoorn voor het eerst een experiment worden gehouden met een «creatieve straf» voor reltrappende voetbalsupporters. Als de plannen doorgaan zal een groep reltrappers worden veroordeeld tot een week verblijf op de academie, om daar politieagenten op realistische wijze te trainen in rellenbestrijding.

Dit voorstel, afkomstig van de onderwijscoordinator van de politie-academie. Mr. P. van Lochem, en organisatie-psycholoog Drs. D. Grunwald, wordt deze week gepresenteerd in het algemeen politieblad, een uitgave van het ministerie van Justitie en Binnenlandse zaken. Vanuit de rechterlijke macht, het openbaar ministerieën de politieweereld is al positief gereageerd op het plan, zo meldt het blad. Het is daarom de bedoeling om nog dit jaar of volgend voorjaar het als proef eenmaal te proberen.

Van Lochem en Grunwald verwachten dat de reltraining positieve effecten zal hebben voor zowel de veroordeelde supporters als voor de betrokken agenten. Zij willen een trainingsprogramma opstellen waarin relsituaties worden afgewisseld met nabesprekingen tussen relschoppers en agenten. Op die manier hopen zij dat de supporters de zinloosheid van hun gewelddadig optreden gaan inzien, terwijl de agenten beter de kans krijgen om te leren hoe zij in dergelijke situaties moeten ingrijpen.

Sportkortjes

*****

BOKSEN/NEW YORK — **De Amerikaanse profbokser David Harris is tijdens de training in New York in elkaar gezakt en kort daarna overleden. De halfzwaargewicht was als amateur in 18 wedstrijden en als prof in 11 partijen ongeslagen gebleven. Harris trainde voor een gevecht over acht ronden, dat vrijdagavond in de Madison Square Garden zou worden gehouden. Op 25 april stond Harris in Atlantic City voor de laatste maal in de ring tegen Jack Johnson (VS).**

*****

BASKETBAL/WERKENDAM — **Werkendam heeft woensdagavond in eigen hal de eerste wedstrijd in de eerste ronde van de strijd om de Europa-cup 3 met 73-88 verloren van de Spaanse basketbalclub Caja de Alava. De topscorers waren: Werkendam: Polk (24), Shannon (11), Van de Lagemaat 10, Kropman 8, Caja de Alava: Simmons 28, White 15.**

*****

ATLETIEK/CANBERRA — **De finale van de atletiek Grand Prix zal ook in 1986 weer in Rome plaatsvinden. Dat werd woensdag in Canberra besloten in een gezamenlijke vergadering van het organisatie-comite van de wereldbond (IAAF) en de sponsor (Mobiel Oil). Na de eerste editie van de Grand Prix-finale op 7 september jl in de Italiaanse hoofdstad, was er aanvankelijk vanuit gegaan, dat de finale van 1986 naar Brussel zou gaan. De IAAF verklaarde, dat het Brusselse Heizelstadion na de tragedie bij de Europa-cup finale van de landskampioenen voetbal een te groot veiligheidsrisico vormt. Men neemt aan, dat bij de keuze van Rome de Italiaanse voorzitter van de IAAF Primo Nebiolo een rol heeft gespeeld.**

*****

HOCKEY/VANCOUVER — **Het toernooi om de wereldbeker hockey voor dames zal om financiele redenen niet in Vancouver worden gehouden. Dit heeft de Canadeze organisatie voor dameshockey bekendgemaakt. De bond heeft verklaard dat momenteel naar een alternatieve plaats in Canada wordt gezocht. Het toernooi zou worden gehouden in het stadion van Brits Columbia. Deze lokatie blijkt te prijzig voor het budget van de organisatie.**

AUTORENSPORT — **De Engelse autocoureur Stephen Langton is zondag op weg naar het ziekenhuis bezweken aan de verwondingen, die hij op het circuit van Brands Hatch had opgelopen. Langton reed in het bijprogramma een race met oldtimers. Hij werd daarbij uit de wagen geslingerd en door een achteropkomende bolide overreden.**

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU **(zwembad)**
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

VOETBAL **(Asiento-toernooi)**
19.30 uur: Seru Grandi - Vesta (B)
21.15 uur: Olympia - Juristen (A) - Rust en Burgh.

VOETBAL **(Play off Fedeprof)**
18.30 uur: Scherpenheuvel - Victory Boys
20.30 uur: SUBT - Jong Holland.
BADMINTON
15.00-18.00 / 20.00-23.30 uur - Rust en Burgh.

ZATERDAG
A.B.V.O. **(softbal- toernooi)**
11.00 uur: kampioen eiland vs kampioen land.

LITTLE LEAGUE WEDSTRIJDEN **(senioren)**
10.00 uur: Petromar - Zwitsal
12.00 uur: KLM - Kodela
14.00 uur: Zelbo - Shelltox
10.00 uur: Cur. Wire Prod. - Video Shack.

BADMINTON **(finales)**
09-12/16.30-19.30 uur - Rust en Burgh.

Peru: importverbod spaart 140 miljoen dollar per jaar

LIMA — Het invoerverbod op een aantal artikelen dat sinds kort geldt in Peru levert een besparing op van 140 miljoen dollar aan deviezen per jaar. Zo becijferde onder- minister Belisario Esteves van Handel. Uitzondering op het import- verbod wordt gemaakt voor de Andes- pact- landen. Hij wees er op dat Peru in staat is een aantal producten te fabriceren welke voorheen werden ingevoerd. Het invoerverbod is volgens hem een bijdrage aan het reactiveren van de Peruaanse economie. Daarnaast voert de regering van president Alan Garcia Perez een agressieve politiek om zijn export uit te breiden. Daarbij wil Lima echter wel op een zelfde lijn zitten met landen als Brazilie, Argentinie, Mexico en de Arabische landen waarmee het bevriend is.

The Nation: aanslag op Eden Pastora werk FDN-guerrilla en CIA

NEW YORK — De aanslag op de Nicaraguaanse guerrillastrijder Eden Pastora verleden jaar tijdens een persconferentie op Nicaraguaans grondgebied is uitgedacht door twee kaderleden van de guerrillabeweging FND en van een agent van de Amerikaanse inlichtingendienst CIA. Zo berichtte het Amerikaanse tijdschrift The Nation.

Eden Pastora die een beslissende rol speelde bij de val van dictator Somoza trok later weer het oerwoud in om via de guerrilla de Sandinisten te bestrijden die volgens hem waren afgeweken van de oorspronkelijke plannen. Bij een aanslag tijdens een persconferentie welke Eden Pastora van de ARDE- guerrilla gaf in het grensgebied tussen Costa Rica en Nicaragua vielen er doden en gewonden. Eden Pastora zelf raakte ernstig gewond. Het enige wat vast kwam te staan was dat iemand als journalist vermomd de persconferentie heeft weten te binnen te dringen en daar zijn bom in een koffer heeft geplaatst. Volgens het blad Nation was degene die de bom plaatste in feite een Libische bal-ling, die in de arm was genomen door de leiding van de guerrilla-beweging FDN waarin oud- aanhangers van Somoza ook actief zijn. Maar ook speelde een CIA-agent daarbij een rol door zich voor te doen als een journalist. Nation heeft dit vernomen uit een goed inglelichte bron, zo liet men weten.

Eden Pastora heeft nooit de mogelijkheid uitgesloten dat het een actie van FND- kant kon zijn. Hij heeft steeds geweigerd met de FDN samen te werken waartoe druk op hem werd uitgeoefend van Amerikaanse zijde. Hij verzette zich tegen de FDN omdat deze Somoza- aanhangers in zijn gelederen had tegen wie hij eerder had gevochten aan de kant van de Sandinisten.

In Rijkswijkse moord:

Beroep tegen detentie afgewezen

RIJSWIJK — De 35- jarige H. A. blijft in voorarrest op verdenking van betrokkenheid bij de Rijswijkse moord in maart dit jaar. Daarbij werden drie leden van een muziekbandje vermoord welke aanslag waarschijnlijk was bedoeld voor de Surinaamse Bevrijdingsraad die in het betrokken lokaal had moeten vergaderen, welke bijeenkomst op het laatste ogenblik werd afgezegd. A. was bij het Haagse gerechtshof in beroep gegaan tegen zijn detentie, welk beroep werd afgewezen. De beslissing van de rechtbank werd bevestigd, namelijk dat het onderzoek tegen A. nog pas korte tijd aan de gang is en er nog wel genoeg -bezwaren- tegen A. bestaan. Deze bezwaren moeten verder worden onderbouwd wil de voortzetting van de voorlopige hechtenis gerechtvaardigd blijven in de komende tijd, aldus het hof.

Bananen-protest

DEN HAAG — Op 116 plaatsen in Nederland worden vandaag (vrijdag) en morgen Nicaraguaanse bananen te koop aangeboden als protest tegen het Amerikaanse handelsembargo tegen Nicaragua. Vrijwilligers hopen zestienduizend kilo bananen te verkopen. Zij kosten Nf 1,55 per kilo. De verbouw en de verkoop van bananen is een van de pijlers van de Nicaraguaanse economie. Het grootste gedeelte ervan werd in de Verenigde Staten afgezet [illegible] markt door het embargo is verloren gegaan.

Gewurgde vrouw laat dagboek na

Lucan-mysterie weer opgerakeld door moord op vroeger kindermeisje

LONDEN — Was de wurging van de 32-jarige Christabel Boyce door haar echtgenoot, het in 100 stukken snijden van het stoffelijk overschot, het braden in de oven en het verspreiden over vuilnis- belten in Londen, al een verhaal waar Engelsen van smullen, wat het allemaal nog spannender maakte, was dat Christabel een dagboek had achtergelaten. Want men kon er het voor de Engelsen al weer veel te lang naar de achtergrond gedrongen geval door oprakelen van de bijna elf jaar geleden spoorloos verdwenen Richard John Bingham, 7e graaf, 3e baron en 13e "baronet" Lucan.

Christabels man werd woensdag veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf. Maar voor de Londense dagbladen van de volgende dag was veel belangrijker het zwarte, in leer gebonden dagboek van het slachtoffer, waar het op het proces om draaide. Elf jaar geleden immers was Christabel een van de twee kindermeisjes van Lord en Lady Lucan in hun huis in het sjieke Londense stadsdeel Belgravia. En het dagboek bestrijkt ook de gedenkwaardige 7e november van 1974.

Op deze dag had een moord in den huize Lucan plaats: het tweede kindermeisje, Sandra Rivett, werd met een loden pijp doodgeslagen, waarschijnlijk door de graaf zelf, maar zeker is dat niet. Hoe het zij, Lord Lucan, geboren in 1934, lid van het Hogerhuis, gokker en playboy, achter- kleinzoon van Lord Cardigan van de legendarische "light brigade" en zijn rampzalige charge in de Krimoorlog, is sindsdien verdwenen.

De geruchten, berichten en foto's over de in Zuid-Amerika, op Trinidad of elders gesignaleerde Lucan, zijn niet van de lucht geweest. Scotland Yard vermoedt dat hij van een veerpont over het kanaal is gesprongen. Lady Veronica Lucan — tussen haar en haar man boterde het niet en zij woonden apart — houdt de graaf in elk geval voor de moordenaar.

Deze theorie lijkt door Christabels dagboek te worden gestaafd. Overigens schrijft zij niet meer op dan wat Lady Veronica over de zaak heeft verteld. Lord Lucan wachtte Sandra, die iets ging halen in de kelder, op de donkere keldertrap op en sloeg haar dood, in de veronderstelling dat zij zijn vrouw was.

Vervolgens — en hier komt het dagboek met een nieuwe variant — stelde Lord Lucan zijn vrouw voor dat men samen zelfmoord zou plegen door middel van een te grote dosis slaaptabletten. Lady Lucan vluchtte echter naar de naburige pub "Plumber's Arms". De graaf zou zich wel het leven hebben kunnen benemen, maar het is niet meer dan een nieuwe speculatie.

Een macaber marge- verschijnsel bij de geschiedenis is dat Christabel, die gemakkelijk in plaats van Sandra Rivett het slachtoffer had kunnen zijn, elf jaar later wurgslachtoffer werd van haar eigen man.

Duarte steun toegezegd

DEN HAAG — De voorzitter van de Europese christendemocraten (EPV) Piet Bukman heeft na het bijwonen van de vergadering van de Latijnsamerikaanse CD- tak ODCA El Salvador bezocht waar de geestverwant Jose Napoleon Duarte aan het bewind is. De Nederlandse politicus Bukman heeft president Duarte steun toegezegd bij de voortzetting van het democratiseringsproces dat op gang is gekomen door Duartes verkiezing en die van het parlement. De guerrilla welke kennelijk de kans op een militaire zege niet meer ziet zitten heeft zijn toevlucht genomen, volgens Bukman en de EVP, tot terroristische activiteiten, waarmee men doelde op de ontvoering van Duartes dochter. Bukman ziet voor de CD- partijen een belangrijke rol weggelegd in Latijns Amerika, bij het totstandkomen van pluralistische democratieen.

WASHINGTON — De VS willen rond 93 een kerntcentrale in de ruimte brengen, aldus gen. Abrahamson als hoofd van het Starwars- programma.

*****

BEIRUT — In Beirut zijn 2 Britse vrouwen die op 26 sept ontvoerd werden ongedeerd vrijgelaten. Zij zeiden goed behandeld te zijn.

*****

Knoxville-krant:

Recent vliegtuig ongeluk in verband met drugsaffaire

KNOXVILLE — De eigenaar van het vliegtuig met zestien parachutisten aan boord dat onlangs bij het vliegveld van Georgia in Tennessee neerstortte had nauwe banden met de drugsmafia. Zo meldde het dagblad Knoxville- Sentinel. Bij het ongeluk kwamen de eigenaar en alle inzittenden om. Volgens het dagblad zou de eigenaar David Williams voor het vervoer van honderden kilo's cocaine naar de Verenigde Staten hebben zorg gedragen. Het ongeluk zou te maken hebben gehad met deze bezigheid van de eigenaar. Het zou een wraakneming zijn geweest van een groep drugshandelaars wegens een mislukte transactie waarbij het ging om een partij van 396 kilo cocaine met een waarde van 591 miljoen dollar. In de tank zou men namelijk suiker hebben aangetroffen, wat duidt op sabotage. Het bericht werd niet bevestigd door de FBI en evenmin door de Narcotica- afdeling van de Amerikaanse politie DEA.

Alfonsin: graag gesprek met Britse premier over Malvinas-kwestie

LONDEN — President Raul Alfonsin van Argentinie heeft in een gesprek met de BBC- tv laten weten dat hij graag een ontmoeting wil hebben met de Britse premier Margareth Thatcher om over de kwestie van de Malvinas-eilanden te praten. De Argentijnse president liet wel weten dat hij van mening is dat deze zaak met een andere regering in Engeland gemakkelijker zou zijn op te lossen. Dit had hij geconcludeerd uit zijn recente gesprekken met vertegeenwoordigers van de Britse Labour- en Liberale partijen. Alfonsin vindt dat Londen het verleden moet vergeten en dat het weer vriendschappelijke relaties moet aanknopen met Buenos Aires. Dit is toch ook mogelijk geweest tussen Londen en Bonn na de laatste wereldoorlog, zo opperde de Argentijnse president. Sinds de Malvinas- oorlog uitbrak drie jaar geleden zijn de betrekkingen tussen beide landen verbroken. Londen wacht op het formeel beeindigen van de vijandelijkheden door Argentinie om te gaan praten over het herstel der diplomatieke verhoudingen.

Euro-christendemocraten:

GATT onderzoekt klacht Nicaragua tegen VS-handelsembargo

GENEVE — Door de GATT is een werkgroep ingesteld welke de klacht van Nicaragua tegen het door de Verenigde Staten afgekondigde handelsembargo gaat onderzoeken. Dit werd meegedeeld na de maandelijkse bijeenkomst van de Algemene overeenkomst inzake tarieven en handel (GATT). De VS besloten tot dit embargo omdat Nicaragua het destabiliseren van Midden Amerika na zou streven. Het embargo werd in mei aangekondigd. In juli diende Managua zijn klacht in, waarin gewezen werd op de ernstige economische schade welke door het Amerikaanse embargo wordt veroorzaakt. De maatregel is volgens Nicaragua in strijd met de in het GATT- kader overeengekomen handelsregels. De VS zijn steeds uitgegaan van een artikel in de GATT- statuten dat aangesloten landen het recht geeft zich niet aan de regels te houden als nationale veiligheidsbelangen in het geding zijn. De VS stemden in met de vorming van de werkgroep onder het voorbehoud dat deze geen oordeel geeft over de vraag of het beroep op dit GATT- artikel gerechtvaardigd is. Donderdag werd ook besloten dat de jaarlijkse vergadering van 25 tot 30 november wordt gehouden. Dan moet er een besluit vallen over de instelling van een commissie die een nieuwe ronde van wereldhandelsoverleg moet voorbereiden. Daar wordt door de industrielanden met voorop de VS al lange tijd op aangedrongen maar de ontwikkelingslanden zijn er tegen.

Zakenvaria

CURACAO CONCORDE HOTEL & CASINO stelde gisteravond de lokale pers in de gelegenheid om niet alleen kennis te maken met de, inmiddels al weer enige tijd werkzame, nieuwe general-manager Brebas, maar ook met het onlangs geopende Italiaanse restaurant Trattoria en de nieuwe show "Touche" onder leiding van de wereldbekende Héctor de San Juan.

Zoals bekend is de Holding Company al geruime tijd bezig met de bouw van het Italiaanse restaurant "Adriana" in de tuin van het Concorde Hotel. Daar de werkzaamheden zodanig vertraagd zijn dat het niet meer zeker is of het restaurant voor het hoogseizoen geopend kan worden, heeft het Concorde een kleiner Italiaans restaurant geopend. Trattoria is gevestigd naast de Willemstad Room en zal, zodra "Adriana" haar deuren opent, een andere specialiteit aannemen.

Na het diner met het nieuwe management, kon de pers tevens genieten van de nieuwe show "Touche". De man achter de schermen van deze show, Héctor de San Juan, heeft wereldvermaardheid verworven met zijn vele shows voornamelijk in zijn nachtclub op Santo Domingo maar ook in de verschillende hotels over de hele wereld. De artiesten zijn afkomstig uit Los Angeles, Las Vegas en Miami. Behalve dans, brengt "Touche" ook zangkwaliteiten ten gehore waardoor de show een zeer afwisselend karakter krijgt. "Touche" staat de komende twee maanden nog in het Concorde Hotel op de planken, terwijl Trattoria haar deuren wijd open heeft.

Herrera Campins:

Tijd nu niet rijp voor ondertekening Contadora-vredesverdrag

SAN JOSE — De Venezolaanse ex-president Luis Herrera Campins acht het beter dat er tussen de Middenamerikaanse landen bilaterale akkoorden worden afgesloten in plaats van te wachten op de afronding van de ondertekening van het Vredes- en ontwikkelingsverdrag van de Contadoragroep. Herrera Campins woonde in de Costaricaanse hoofdstad een conferentie bij van de Amerikaanse organisatie van Christendemocratische partijen ODCA. Volgens hem is het nu niet het geschikte ogenblik om een algemeen vredesverdrag te tekenen voor Midden Amerika. Hij staat weliswaar achter het streven van de Contadoragroep waarbij onder zijn bewind Venezuela een der oprichters was maar gezien de huidige omstandigheden heeft het de voorkeur dat men overgaat tot bilaterale verdragen over bepaalde punten waarover consensus bestaat. Hij acht in alle betrokken Middenamerikaanse landen goede wil aanwezig. Het is echter de taak van de Contadoragroep om deze landen bijeen te krijgen. De recente gebeurtenissen in Panama hebben wel tot een zekere stagnatie geleid binnen de Contadoragroep. Naast Venezuela is daar ook Panama lid van waar een presidentswisseling achter de rug is en verder zijn er lid van Colombia en Mexico

diasa brabu brabu
Bij
Prospero Baiz
Hardware + Building Supplies

Namens de Beleidscoördinatiekommissie AIDS wordt U uitgenodigd tot het bijwonen van een lezing met als onderwerp:

"De Stand van zaken m.b.t. AIDS en de aanpak (beleid, preventie, psycho-sociale opvang etc.) van de AIDS problematiek in Nederland."

Spreker: Drs. J.H. Moerkerk, Hoofd Bureau Overheidsvoorlichting en opvoeding van de Gemeente Amsterdam en Voorzitter van het Nederlands beleidscoördinatieteam AIDS

Plaats : Aula U.N.A.
Datum : Dinsdag 15 oktober 1985
Tijd : 20.30 uur
Toegang: vrij.

Afd. P.R.

Namens de beleidscoördinatiekommissie AIDS Curaçao,
Dr. M. Kibbelaar.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer f. 0,25

UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

3 APPARTEMENTEN OP eigendomsgrond te Labadera, tel.: 70259 na 5 uur.

WEGENS SPOEDIG VERTREK: 2 persoonsbed + nachtkasje en spiegel ƒ.500,-; naaimachine (Bernina) ƒ.850,-; toaster; radio; feauteuil; fan; 2x 1 persoons- bedden; 1 koffer. Voor verdere inf. van Ghentlaan 9, Groot Kwartier, tel.: 73731.

HOEKBANKSTEL Corduroy lichtbruin ƒ.450,-; wit eetkamerset, ronde tafel ƒ.350,-; éénpersoons- bed met matras ƒ.75,-; auto Datsun Sunny 1985 ƒ.9.000,-, Saliña abao str. B3, tel.: 54507.

1 BOX MET KLEED ƒ.85,-; 1 eiken wandmeubel ƒ.300,-, tel.: 80365.

TWEEDEURS- IJSKAST Philips Tropi 1 1/2 jaar oud ƒ.820,-; wasautomaat G.E. 1 1/2 jaar oud ƒ.550,-; Toyota Jeep Landcruizer ƒ.7.500,-, tel.: 73138.

TOYOTA COROLLA/station (aug.82) ƒ.6.500,-; stalen bed, blauwgelakt, (90x200cm), spiraal en matras ƒ.175,-; naaimachine Bernina- matic 801 electr. (110V) (jan.83), ƒ.700,-; Miele stofzuiger (220V) ƒ. 150,-; Philips electr. frituurpan (220V) ƒ.50,-; Electrolux wasautomaat (220V) ƒ.650,-; Centrifuge (220V) ƒ.40,-; Philips stereotoren (platenspeler, AM FM tuner, amplifier, cassettedeck) ƒ.850,-; Sony tapedeck ƒ.200,-; Tencate/36 surfplank compleet (incl. kindertuig) ƒ.400,-. Inlichtingen: Parallelweg 28, tel.: 87146.

TOYOTA CRESSIDA GL, automatic, airco, ƒ.11.500,-, financiering mogelijk. Kaminda Aguila 13 (zijweg Blenchiweg), tel.: 76907.

1 DATSUN (STATION '77) in prima conditie, ƒ.2.800,-; 1 damesfiets ƒ.80,-, Uteweg1 tel.: 70339 (tussen 18. -20.00).

LAATSTE LUXE flat, ongemeubileerd, Kaminda Aluminium 17B, eigendomsgrond, te bevragen, tel.: 75145.

WOONHUIS ANEX kantoorruimte. Eigendomsgrond, rustige buurt. 3 slaapkamers, 2 badkamers met ingebouwde kasten, zitkamer, eetkamer, T.V. kamer, keuken met ingebouwde stoof en oven, waskamer, meidenkamer met badkamer, 5 airco's, vloerbedekking, achterporch, bergruimte, vruchtbomen, deepwell, taxatie- rapport aanwezig. Vraagprijs ƒ.225.000,-. Te bevragen, tel.: 75145.

CAS DI PIEDRA, situa na Oranjestraat; set di sala; kashi di glas antiek; kashi di kamber antiek; cama di dos persona, inf. tel.: 79756.

METALEN KANTOORKAST, bruin/beige ƒ.250,-, tel.: 80309.

KASTAN HUISJE 1 jr. oud ƒ.250,-; stofzuiger ƒ.100,-; gasfornuis ƒ.200,-, Kaya Akoerio 14, Matancia.

DODGE STATION '79; antieke houten meubels; oven (in kastingebouwd); fornuis (idem), tel.: 662436.

WOONHUIS EMMASTAD, 2 slpk.; LADA '81 i.g.s. 89.000km, tel.: 70593.

WASMACHINE; AIRCO'S; gordijnen; porchtafel; tienerkamer; geyser; fietsen; wandmeubel; golftas + clubs; gordijnrails; lampen; planten; div. Toyota Starlet 1980 (4 nwe. banden); Toyota Corolla 1982 Stationwagen; airco; trekhaak; trailer voor boot + surfplanken; Wayler surfplank; compl. Sunfish compl., Mauritslaan 1, tel.: 73498.

STAANDE SCHEMER- LAMP met prachtige kap van brokaat + varkensblaas, als nieuw, ƒ.250,-, Polarisweg 27, tel.: 615663.

GASFORNUIS ƒ.275,-, Abrahamsz G-55, tel.: 672057.

SPLINTER NIEUWE vriezer Caravell, adres: Soledad 2, tel.: 673663.

ITALIAANSE SUBMERSIBLE deepwell- pomp , inclusief condensator en druk- schakelaar, 1 pk., prijs ƒ.875,-, tel.: 77285.

TOYOTA CRESSIDA DX - 1983, tuffkoted, ƒ.13.500,-, tel.: 616914.

TOYOTA CRESSIDA Station, bouwjaar '80, in goede staat, ƒ.55.000,-, tel.: 79571.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

KLEIN RASHONDJE (pup), geen pekinees, tel.: 615073.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

LUXE APPARTEMENT, gestoffeerd & gedeeltelijk gemeubileerd, tel.: 74119 tussen 8.00-10.00 uur.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ECHTPAAR UIT Nederland zoekt huis te huur in een rustige buurt. Bellen op 611080 tussen 8 en 4.

MET SPOED GEVRAAGD voor echtpaar zonder kinderen, huis in rustige buurt, prijs max.: ƒ.400,- p. maand, tel.: 615620.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS VOOR NED. echtpaar met twee kinderen, periode: 1 november-1 december, tel.: 648706.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

1 KAPTAFEL VOOR tiener ƒ.150,-; verschillende soorten sierplanten, zaterdag en zondag 8.00am-4.00pm, Morgenster 13.

SUBARU 1800 GLF 1983; airco, kl. goud, financiering mogelijk, prijs ƒ.7.000,-, tel.: 47550, Pos Chiquito 98D.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

KLEUREN TV Sony Trinitron ƒ.600,-; dripsysteem ƒ.200,-; kinderbuggy ƒ.30,-; diverse planten, Seroe Bientoe 58, tel.: 27130.

ONGEM. GROOT HUIS, 3 slaapkamers, Sombre 36. Inl. telefoon: 24083.

CAMARO BERLINETTA bjr 1982, full equip., vraagprijs ƒ.15.000,-; TV + TV-tafel en antenne ƒ.600,-, kantoortel.: 22536/24278, Erasmusstr. 1B (prive).

COMPLETE INBOEDEL: babyspullen (ook kleren 1-2 1/2 jr.; speelgoed; werkbank; gereedschappen- kast; gereedschappen; badkamer- tegels; badkuip; trompet, tel.: 25021.

HOUTEN WOONHUIS op eigendoms- terrein, tel.: 25021.

LAATSTE VERKOOP: theekarretje; spiegels met houten lijsten. Alles moet weg: lampen; schilderijen; Atari met 5 games; mini toaster- broiler; professional ping pong tafel; mooi houten 2 pers. bed; 1 pers. lagobed; solide houten porchtafel met banken en buffet; spaanse bar; spaanse eettafel en bankstel van echt leer; spaans dames- bureau; ledenkastje; voliere met valk- parkieten; hollandse kinderboeken; engelse pocket- books 0,50 ct.; antieke bijzet- tafels en antiek boekenkastje; hand- naaimachine; prachtige planten; huish. artikelen enz.; kinder- bureau en studeer- bureau, Wabistraat 17, Ponton, tel.: 21487.

2 PEKIPU (teefjes) zwart, tel.: 24563.

PORCHSALE, alles moet weg: bankstel; kasten; planten en vele andere zaken, Bakval 11, zaterdag en zondag, tel.: 27040.

TE KOOP AANGEBODEN:

Grijze metalen buro Ahrend 180x90 cm. ƒ.190,-; Grijze metalen buro Ahrend 150x75 cm. ƒ.90,-; Licht bruine gevlamde formica tafels 180x90 cm. ƒ.75,-; Bed met matras "eenpersoons" grijs staal ƒ.75,-; Wasmachine G.E. volautomatisch ƒ.80,-; Motor 24000 BTU, Seru-S-Line ƒ.190,-; Barbier symbool, elektrisch (nieuw) ƒ.250,-; Verstelbare tekentafel "Grijs" compleet met liniaal ƒ.425,-. Tel.: 73788

Dr. E. A. Doran, huisarts

AFWEZIG

van 11 oktober t/m 26 oktober 1985

Waarnemers:

Dr. I. O. Nivillac
Tel.: 76281-76280
Dr. Braakman
Tel.: 673355

TE KOOP

rustig gelegen

HUIS

met 1650m² eigendomsgrond.

Corosolweg 8
Tel.: 675205

TE KOOP AANGEBODEN

Een paardrijzadel kompleet t.e.a.b. en een Engels servies voor 8 personen en een golfkarretje.

Tel.: 79347

NEDERLANDSE SEKRETARESSE

met Schoeversopleiding en 8 jaar ervaring

ZOEKT FULL-TIME JOB

(Nederlands en Engels + kennis van Spaans en Papiaments)

Brieven te richten onder no. 37, buro van dit blad, Curaçao.

TE KOOP AANGEBODEN:

Great Dane (Duitse dog) Pups

uit eerste nest van

vader: **Farley van de Ircomara (ingeschreven in het N.H.S.B. no. 1.215.978)**

moeder: **Ans le Grand Xaverius Dogue (ingeschreven in het N.H.S.B. no. 1.319.527).**

Pas af te leveren na 22 oktober 1985; ingeënt, ontwormd en getatoueerd.

Inlichtingen: **Tel.: 673085**

LAST MINUTE SALE

Planten in potten van ƒ.10,- ƒ.25,-
Zijden bloemstukken van ƒ.10,- ƒ.50,-
Bestek / servies vanaf ƒ.15,-.
Verder klein meubilair.

Rooi Santoe 154
na 6 p.m.
Tel.: 675050

NATURAL

A FRESH COLOGNE, BATH GEL, BODY LOTION, TALCUM POWDER

Available at: PENHA 1708

FAILLISSEMENT

Bij vonnis d.d. 30 september 1985 van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Curacao is de op Curacao gevestigde Naamloze Vennootschap HENDERSON N.V. in staat van faillissement verklaard met benoeming van

Mr. G. Vrieze tot Rechter-Commissaris en
Mr. A. Huizing tot Curator.

Voorts is door de E.A. Heer Rechter-Commissaris bij Beschikking van 7 oktober 1985 bepaald:

a. **dat de schuldvorderingen uiterlijk op 15 november 1985 bij de Curator moeten worden ingediend en**
b. **dat de verificatie-vergadering zal worden gehouden op 29 november 1985 des voormiddags om 08.00 uur in één der zalen van het Gerechtsgebouw aan het Wilhelminaplein no. 4, Curacao.**

De Curator
Mr. A. Huizing
Pietermaai 1-7
Curacao.

It's about time to invest

VILLAPARK - SORSACA

CARACASBAAIWEG

Start selling now

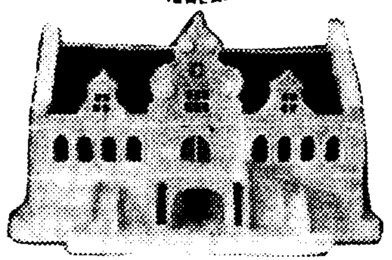
RESIDENTIAL - LOTS
COMMERCIAL

* HIGH FINANCING.
Call for information: tel. 616586-671423

Arawak Clay Products

decorative & architectural ceramics

CURACAO, NETHERLANDS ANTILLES

Handgemaakte Landhuizen

vanaf ƒ. 50,-

Tel. 77658
t/o Industriepark z/n
Brievengat
achter Golden Drive-In

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONING
Herst 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa

CAROLINES

Mini Boutique

Druifweg 36 - Dominguito
Tel 614901

Geopend dag. 16.30-19.30
Zat. 9-13 14-19.30
MAANDAG GESLOTEN

Pas ontvangen: kollektie **geklede** en **sportieve kleding.** Bovendien deze week **10% KORTING** op bijna alle artikelen, i.v.m. de Grand Prix.

Ook pas ontvangen: **zeer leuke kinderkleding.**

Savlon BABYCARE

de zachtste voor de verzorging van Uw kind.

Verkrijgbaar bij:

La Bandera Portuguesa
Toko Fruteria Barbara
Esperamos Supermarket
Alves Supermarket
Palais Hindu (Punda)
Botica Vredenberg
Botica Banda Abau

Unique Flowers
El Chupon
Toko Inees
Tong Fat

Le Reef

RIFFORT TEL.: 623824

Presenteert beginnende vanaf hedenavond een **show** met **exotische danseressen** met internationale reputatie.

Zij hebben gedanst in Duitsland, Spanje, Italië en Frankrijk!

Showtime doordeweeks 12 uur 's-nachts
In het weekend 1 uur 's-nachts

Stichting Koningin Beatrix voor het Kind en de Jeugd

deelt aan de inschrijvers mede dat de

CONFERENTIEMAPPEN

kunnen worden afgehaald op zondag **13 oktober 1985** van **10.00 tot 13.00 uur** in het gebouw van de Sportfederatie te Breedestraat, Otrabanda boven BATA-Schoenhandel.

Ook bestaat de mogelijkheid om daar in te schrijven voor de conferentie.

De Algemene Voorzitter van de International Conference on the Youth
Drs. M.A. Horsford.

TE HUUR AANGEBODEN:

Gunstig gelegen

KANTOOR-RUIMTE ± 60m²

Telefoon + telex aanwezig. Eventueel overname vloerbedekking en kantoormeubilair.

Voor meer inlichtingen:

Tel.: 672000 of 672356
tijdens kantooruren.

AANMELDING STUDIERICHTING LOGOPEDIE

studiejaar 1986/1987

De Opleidingen Logopedie in Nederland maken bekend dat de aanmelding voor Logopedie bij het Departement van Onderwijs Sta. Rosa 48, Curacao dienen te geschieden voor de kandidaten woonachtig op Curacao, Bonaire en Bovenwindse Eilanden.

Sluitingsdatum: **1 november 1985**
Kriteria: **In het bezit van minimaal een HAVO-diploma met wis- en natuurkunde.**

De Onderwijsdirekteur Curacao,
R.D. Kleinmoedig.

TE HUUR AANGEBODEN:

centraal gelegen bovenverdieping

MITS KANTOORPAND

± 230m²

Kompleet gestoffeerd met centrale airco, pantry, toiletten, bewaking en ruime geasfalteerde parkeergelegenheid.

Voor verdere inlichtingen tijdens kantooruren:

Telefoon: 89900

SMEERNIPPELS

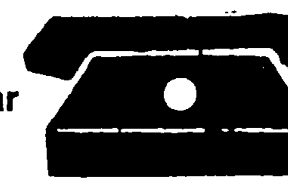

CARIBBEAN FASTENERS N.V.
INDUSTRIETERREIN (achter Maduro Plaza)
TELEFOON 76227 - TELEX 3408
Ook op zaterdag GEOPEND van 9.30-12.00 uur.

EL TRIBUTO

is na kantoor-uren bereikbaar

Tel.: No. 75390

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Voorbeeld van traditionele politiek

Ellis: PAN product ruzie binnen bestaande partij

KRALENDIJK — Volgens de partijleider van de Union Patriotico Bonaireano (UPB) Rudy Ellis die de laatste dagen sterk wordt geattaqueerd door de wars van tradities opererende partij PAN, is deze jonge politieke partij die in 1983 opgericht werd juist het voorbeeld van traditionele politiek. Niet alleen komen diverse leden van PAN voort uit andere partijen, maar juist lijsttrekker Toontje Nicolaas is sedert zijn vertrek bij de UPB en via zijn vergissing op de POB-lijst uiteindelijk gearriveerd bij PAN. Een partij, aldus Ellis die een verloren wedstrijd speelt.

De verklaringen die de laatste dagen door PAN zijn uitgegeven hebben naar de mening van Ellis nauwelijks enige basis en de UPB die jarenlang verreweg de grootste partij van Bonaire is geweest zoekt dan ook geen polemiek met deze splinterpartij. De PAN-aanhangers, aldus Ellis, zijn allen afkomstig van andere partijen. Als PAN op de eigen uitgegeven verklaringen afgaat zal deze partij zich zelf dus moeten opheffen is de mening van Ellis. Overigens ziet de ervaren politicus Ellis weinig gevaar in het optreden van PAN waarvan hij veronderstelt dat de partij door de bevolking al is afgewezen voor de verkiezingen begonnen zijn, aangezien geen enkele maatschappij kan voortbestaan op basis van fantasie of illusie. De partij PAN aldus Ellis, heeft reeds enkele malen schipbreuk geleden en volgens de UPB-leider ligt de mislukking van 1983 nog vers in het geheugen. In die tijd immers, plaatste PAN lijsttrekker Nicolaas op twee verschillende lijsten, namelijk als nummer acht op de POB-lijst en als nummer 1 op de PAN-lijst. Dit bleek wettelijk niet toegestaan.

De tweede fout die PAN maakte, aldus Ellis was de felle kritiek op het uitblijven van de mening van de overheid over de spelling in het Papiamentu. Blijkbaar bleek de onderwijzerspartij op dat moment niet op de hoogte dat de eilandsraad reeds gekozen had voor de fonologische spelling. Kortgeleden, aldus Ellis, verklaarde PAN-leider Nicolaas dat de UPB illegaal gehandeld had door het plaatsen van twee vroegere PDB-vertegenwoordigers op de UPB-verkiezingslijst zonder dat daarvoor de noodzakelijke goedkeuring van de wijkleiders was verkregen. PAN vergeet gemakshalve, aldus Rudy Ellis dat de UPB daartoe gerechtigd was door de algemene wijkleidersvergadering die bevestigde dat noodzakelijke wijziging op de lijst van de UPB toegestaan was. De felle aanval op de overlopers Agostien en Thode — voormalige PDB-strijders die voor de komende verkiezingen een plaatsje gezocht hebben op de UPB-lijst — ontkracht de UPB-voorzitter Rudy Ellis door er op te wijzen dat in een democratie ieder het recht heeft een bestuur of regering af te wijzen indien blijkt, dat dat een bestuur niet deugt.

Het blijkt eens te meer aldus Ellis dat in de gemeenschap niet nagekomen beloften worden afgewezen en dat verantwoordelijke figuren zich uit morele verantwoordelijkheid verenigen. Partijen als PAN, aldus de oud-minister van Ontwikkelingssamenwerking zijn gegrondvest op een eerdere ruzie met bestaande partijen, niet serieus te nemen en heeft een ontstellend gebrek aan politieke ervaring.

MEER EN MEER maakt Bonaire zich op als gasteiland voor degenen die meedoen aan de achttiende Internationale Sailing Regatta. Uiteraard is het succes van deze jaarlijks terugkerende zeilwedstrijd ook afhankelijk van de medewerking van het bedrijfsleven en Amstel heeft vrijwel alle regatta's mee geholpen het succes te verzekeren. Bij de 18e regatta heeft Amstelbier besloten een aantal spandoeken aan te bieden waar de bezoekers welkom geheten worden voor hun verblijf op Bonaire. Vanuit Curaçao kwam speciaal de heer Nieuw over terwijl de Amstelvertegenwoordiger op Bonaire uciano Thode aanwezig was om de drie spandoeken aan te bieden aan de onvermoeibare werker voor de Regatta, Niki Tromp.

Bij de foto vlnr de heer Nieuw, Niki Tromp en Luciano Thode die ook voor de eerste maal in de historie van Bonaire het tapbier heeft geintroduceerd.

Verkeer gewijzigd rond Regatta-feest

KRALENDIJK — Het hoofd van de Politie op Bonaire heeft bekend gemaakt dat er een aantal verkeerswijzigingen moeten plaatsvinden aangezien rond het Wilhelminaplein en ter hoogte van de oude Pier een aantal festiviteiten worden gehouden.

Dit Regatta festival is van 15 tot en met 19 oktober. De verkeersdeelnemers zullen er derhalve rekening mee moeten houden dat op die data het verkeer tussen zes uur 's avonds en zes uur 's morgens belemmerd is op de Kaya Isla Riba en Plaza Reina Wilhelmina en op de Kaya Jan E. Craane.

Dit zal ook het geval zijn op het Wilhelminaplein in de richting van de Breedestraat ter hoogte van het Toeristenbureau, waar uiteraard ook niet geparkeerd mag worden. Genoemde straten zijn daarvan trouwens alle uitgesloten. De oude pier wordt eveneens afgesloten en niet alleen voor het verkeer, maar ook voor de voetgangers is dit dan verboden terrein.

Dit is een veiligheidsmaatregel voor degenen die iets te diep in het glaasje hebben gekeken en vanaf de pier in hun bed willen stappen. Eufemistisch gezien betekent dit dus dat een vermoeid lichaam in het water kan vallen met alle consequenties van dien. Overigens moet de bevolking wel voor ogen houden, dat de regels die door het hoofd van de politie zijn opgesteld opgevolgd dienen te worden en wel tot algemeen welzijn en veiligheid van de bevolking.

Aquilas en Avanti aan kop in volleybal-finaleserie

KRALENDIJK — De Play off-wedstrijden die op het terrein van de Bonaireaanse Sportfederatie (BSF) door de Bonaireaanse Volleybal bond (Bovobo) worden gespeeld zijn in het voordeel van de damesploeg Aguilas Budget en de herenploeg van Avanti Exito.

Beide ploegen staan bij de semi-finale op de eerste plaats en **zullen deze plaats moeten verdedigen tegen de Avanti Rocheline** en Tigers Heiniken die op neuslengte volgen in deze play off wedstrijden. Komend weekeinde kan de beslissing vallen want op 12 oktober zal Galaxia, de nummer drie op de ranglijst in het veld moeten tegen koploper Aguilas Budget, terwijl Champion MPM de strijd zal moeten aanbinden tegen het herenteam van Avanti Exito dat rotsvast de eerste plaats in neemt. Zaterdag zullen de nummers 2 en 4 nog enig vuurwerk kunnen brengen hoewel de uitslag in de eindstand daar nauwelijks nog door beïnvloed kan worden. Jollies Supercorner en Avanti Rocheline bij de dames en RVM Hacha Cozy Corner tegen Tigers Heiniken **bij de heren.**

De stand momenteel is in het zicht van de semi finale: dames 1. Aguilas Budget; 2. Avanti Rocheline; 3. Galaxi; 4. Jollies Supercorner.
Heren: 1. Avanti Exito; 2. Tigers Heiniken; 3. Champion Mas por Menos; 4. RVM Hacha Cozy Corner.

Om mensenrechten-situatie te verbeteren

Tweede man van Haiti onder VS druk naar Canada verbannen

PORT AU PRINCE — De tot voor kort op één na machtigste man van Haiti Roger Lafontant is na de verwijdering van zijn post als minister van Binnenlandse zaken inmiddels naar Canada verbannen zonder dat het duidelijk is geworden waarom de regering zich van hem ontdeed. Hij werd gezien als de machtigste man naast de president voor het leven Jean Claude Duvalier.

Een paar weken geleden verraste Duvalier stad en land met het feit dat hij Lafontant aan de kant zette. Hij beheerde onder meer de portefeuille van Binnenlandse zaken en week in het openbare leven bijna niet van de zijde van Duvalier. Bij de tegenstanders van het regiem van Duvalier was de naam Lafontant nauw verbonden aan het martelen van de opponenten en voor alle repressieve daden welke ondernomen worden tegen allen die zich niet enthousiast betonen over Duvalier en zijn bewind.

Het opzijzetten van de 47-jarige Lafontant kan volgens waarnemers betekenen dat Duvalier probeert de kritiek wind uit de zeilen te nemen. Het verdwijnen van Lafontant moet dan de indruk wekken dat het een betere kant op gaat met de mensenrechten in het armste land van het Westelijk halfrond en een der armste landen van de hele wereld.

Volgens diplomatieke bronnen heeft de vervanging van Lafontant ook een politieke achtergrond. Het zich ontdoen door Duvalier van een der commandanten van de gevreesde TonTon Macoute onderdrukkers zal de figuur van Baby Doc ten goede komen bij de bevolking op het platteland.

Het was een bijzonder gebeuren te zien hoe Lafontant door veiligheidspersoneel werd begeleid naar het vliegtuig van Eastern Airlines, welk lijntoestel niet minder dan twee uur moest wachten op deze bijzondere passagier. Overigens zei deze bij aankomst in Montreal dat hij uit eigen vrije beweging Haiti verlaten had.

In een door de tv uitgezonden toespraak deelde Duvalier verleden maand mee dat hij Lafontant als minister had vervangen door de in politiek opzicht onbekende Francois Guilaume, die ambassadeur van Haiti is geweest in het nabuurland Dominicaanse Republiek. Uit andere bronnen werd vernomen dat het vertrek van Lafontant min of meer een eis was van Washington en van mensenrechtenorganisaties in het buitenland. Washington heeft de buitenlandse hulp tot een bedrag van vijftig miljoen dollar afhankelijk gemaakt van een beter gedrag van Haiti op het gebied van de mensenrechten. Voorlopig ziet het er daarom wel naar uit dat Lafontant, zeker voorlopig, aan het einde van zijn politieke carriere is, welke in 1970 begon toen hij consul generaal in Montreal en New York was. In 1972 werd hij voor een korte periode minister van Binnenlandse zaken. Daarna werd hij een figuur binnen de paleiskringen zonder een duidelijke taakomschriving totdat hij in juli 1983 minister van Binnenlandse zaken werd en van de Nationale defensie. Deze dubbele taak maakte hem in feite tot de regeringsleider. In juni dit jaar werd hij door een groep Haitianen in Montreal overvallen. Dat waren politieke ballingen en tegenstanders van het Duvalierbewind. Een van zijn laatste officiele daden was de uitwijzing van drie Belgische priesters die kritisch over het onlangs gehouden referendum waren geweest. Dit zette kwaad bloed bij de katholieke kerk waarmee de verhouding toch al minder was geworden sinds het bezoek van paus Johannes Paulus II.

OAS-secretaris bij ministersconferentie:

Geen vrede bij werkloosheid en voortbestaan van ellende

SAN JOSE — Gezamenlijk moet worden gezocht naar maatregelen om de gevolgen van de economische crisis welke bijna catastrofaal is voor Latijns Amerika nog enigszins te kunnen opvangen. Zo hield de Costaricaanse president Luis Alberto Monge de ministers van Arbeid voor die in San Jose hun achtste Interamerikaanse vergadering houden.

Om dit te kunnen bereiken zal men zich geweldig moeten inspannen, waarbij men vooral alles op alles moet zetten om de bestaande werkgelegenheid te behouden en om nieuwe werkgelegenheid te scheppen. De president hoopte dat dit Interamerikaanse samenwerkingsverband dat om de drie jaar bijeenkomt vruchten zal afwerpen voor de regionale samenwerking. Thema is de versterking van de samenwerking op het gebied van de arbeid en de gevolgen van de schuldencrisis op sociaal gebied.

De secretaris-generaal van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS), Joao Clemente Baena Soares, beklemtoonde in zijn toespraak het feit dat de ministers zijn samengekomen in een Middenamerikaans land, omdat dit een gebied is dat de laatste jaren in beweging is. We kunnen namelijk niet over vrede praten, als er misère en werkloosheid bestaan, als de situatie waarin men moet leven ongezond is en wanneer zoveel mensen analfabeet zijn. Daarmee wordt de al moeilijke situatie nog verder verslechterd. Als gevolg van de schuldencrisis wordt de economische ontwikkeling gestagneerd doordat mem elders overgaat tot protectionisme en handelsbeperkingen. Dit alles vergt een hoge tol: toename der werkloosheid, vermindering der koopkracht en verbreding van de kloof tussen arm en rijk. Aldus de OAS- secretaris.

Chili positief over standpunt Bolivia's verbinding met zee

SANTIAGO — Chili heeft de houding van Bolivia ten opzichte van het probleem van de Boliviaanse verbinding met de open zee gewaardeerd als «positief». Minister Jaime del Valle van Buitenlandse zaken stelde zich vrij waarderend op tegenover de opstelling van de onder- minister van Buitenlandse zaken van La Paz, Julio Garrett, in de Verenigde Naties. Deze had opgeroepen tot een «pragmatische regeling» met Chili. Volgens de Chileense minister is er een «substantieel verschil» in de toespraak welke Garrett hield voor de Assemblee van de VN en die van ex-minister Gustavo Fernandez verleden jaar. Chili blijft op het standpunt staan dat de kwestie van de toegang van Bolivia tot de open zee een zaak is welke bilateraal moet worden geregeld tussen Chili en Bolivia. Over deze kwestie wordt al jarenlang gesproken. Sinds ruim een eeuw heeft Bolivia namenlijk geen directe toegang meer tot de zee. De enige mogelijkheid is om via Chileens grondgebied te gaan. Volgens een oud verdrag moet echter ook Peru gekend worden in deze zaak.

EG-hulp voor Mexico

GENEVE — Het Europese parlement wil dat de Europese Gemeenschap ruim vier miljoen dollar ter beschikking stelt van Mexico ter leniging van de nood welke is ontstaan door de recente aardbevingsramp. Er werden ook resoluties aanvaard waarin medeleven werd betoond aan Mexico.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 11 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.28	1.30	1.32
PND STERLING	2.455	2.51	2.57
NED GLD	58.91	59.63	60.43
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	81.25	81.97	82.77
FR FRANCS	20.74	21.84	22.54
DUITSE MARK	66.55	67.27	68.07
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.67	0.97	1.03

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 11 OKTOBER 1985 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	99.41
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	108.39
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.25
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	108.17
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	101.49
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	100.84

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.01%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

WEEKEND

EL ENTABLAO
Indjuweg 47 (Dominguito, laatste zijweg van Schubappelweg)
Tel.: 614855
CHILEENS GOURMET RESTAURANT
SPECIALS: Vrijdag Grote mosselen
Zaterdag Macha's a la permesana
Hoofdgerecht zoals gewoonlijk.
Vanaf 6.30 bent U van harte welkom!
GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

you're welcome at the........
BELLEVUE
HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera (Pasan Grahan)
Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: **mulá, guiambo, sopi yuana, funchi-tafel, etc. etc.**
GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Zondag **GESLOTEN**
Ons tel.nr.: 54293 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

THE QUEEN OF TABLE WATERS
Apollinaris
Voor bestellingen: Tel.: 88222 - 88333

DENISE'S VIDEOTHEEK
t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270
openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag 10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag 10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

New Releases
* Friday the 13th Part V (Thriller)
* Six Kung Fu Heroes (Karate)
* Fast Times (Comedy)
* Border Patrol (Action)

Binnenkort ook op Ronde Klip
(Ronde Klip Videotheek)
Wij wensen iedereen prettige dagen bij de
"GRAND PRIX"
Quality and Service We stick to it!

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau
Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau
International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

Een **speciaal etentje uit,** doet U in een **speciaal restaurant**
Waar?
Geen twijfel mogelijk; U gaat naar
Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

Je bent lekker wezen stappen, 't is laat en je hebt lekkere trek.
McDonald's
Sta. Maria Drive- Thru
is **IN 'T WEEKEND GEOPEND** op
VRIJDAG EN ZATERDAG TOT 2.00 UUR IN DE OCHTENDUREN.
McDonald's

B.G. no meal is complete without a good wine

JAVA RESTAURANT
in Hotel Stelaris
de Rouvilleweg 57 - Tel.: 625740 (Ouwe Zeemanshuis)
Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
Nassie goreng gewoon en special.
GEOPEND: dagelijks 7-11 uur 's avonds. Maandag GESLOTEN.
Voor reserveringen: Tel.: 625740.

TRUPIAL INN
GROOT DAVELAAR - Tel.: 78200
Begin your weekend at our Sunset Hour!
FRI.: Happy Hour around the poolside 6-8 pm. Drinks half price, music by BOY DAP from 7 pm. - 1 am. MARIACHI FORTUNA also from 7 pm.
SAT.: 6 - 8 pm. "SPECIAL" HAPPY HOUR
SUN.: 7 - 12 pm. Music by EXPLOSIVOS and D.J. M.C. IN-TOSH.

BUGS BUNNY
Fast Food Restaurants
naast Henderson Centrum
Tel.: 70092
Maak het Uzelf gemakkelijk in het week-end. Kom na de **„Grand Prix"** gezellig **een hapje** bij ons eten.
U kunt een keuze maken uit **voortreffelijke schotels.**

A.s. zondag
HAPPY PEANUTS
(live - music)
Happy Hour 7 - 9
Alle drankjes **1/2 PRIJS**
TAP MAAR IN
Sta. Rosaweg 6
Tel.: 77344

B.G. no meal is complete without a good wine

RODEO RANCH
SALOON - STEAK HOUSE
SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH
from Monday till Friday
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Fridays and Saturdays Country and **Western** Life Music by **JAILBIRD**
DINNER
Open 7 days a week
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

RYSTTAFEL RESTAURANT
INDONESIA
Tel.: 612606
Elke **Zaterdag** en **Zondagmiddag** tussen **12 en 2 uur:**
„NASI RAMES ISTIMEWA"
bestaande uit 10 verschillende gerechten, inkl. 2 saté's en een koud pilsje van het huis, voor
slechts f. 15,-
Ook mogelijk om mee te nemen voor
slechts f. 10,-
zonder pilsje.
Mercuriusstraat 13

Kini Kini Bar
SHOWTIME DAILY AT 11 pm. EXCEPT THU
Fri. & Sat. dancing with TROPICAL COMBO
The Penthouse dining room & lounge for dinner or a drink atop Willemstad. Open Tue. thru Sat. from 7 - 12 am. Dinner from 7 - 11:30 pm. from f.20,-.
Saturday Curaçao Night from 7:30 pm. Local food, buffet & folklore show.
Sunday delicious B.B.Q. from 1 - 4 pm. at the pool side area.
Curaçao Plaza
Hotel & Casino
tel. 612500

B.G. no meal is complete without a good wine

Yuen Tung Restaurant
Castorweg - Tel.: 615487 - 615488
Voor alle soorten **Chinese- en Visgerechten** als mede
Internationale Keuken
Voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag **geopend** van 11.30 a.m. - 10.30 p.m.
's Maandags **GESLOTEN**

't Oosters Huisje
Juliana van Stolberglaan 7
Tel.: 73165
SPECIAAL ZAAK VOOR RIJSTTAFEL ARTIKELEN
heeft weer voor U **Boemboe blokken (kruidenmix),** voor 20 verschillende heerlijke gerechten, **lumpiavellen, petéh bonen** en nog veel meer.

ROSE GARDEN
Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
nú ook op Ser'l Pietermaai - Tel.: 614063
EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN en een gezellige bar.
Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84576
Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO
PORKCHOP, FLANKSTEAK
I GALINJA.
Tur por wórdu sirbi ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA
6'OR P.M.-2'OR A.M.

Premiere Films
GOED NIEUWS!
Vanaf deze september maand kunt U veel geld sparen met onze **VIDEO-LOTTO!**
U heeft kans op veel **gratis video's!**
Voor de maanden september en oktober krijgt U iedere dag:
3 VIDEO'S VOOR f.5,-
4 VIDEO'S VOOR f.6,50 en
zelfs 5 VIDEO'S VOOR f.8,-
Anderen blijven gewoon f.3,- vragen voor elke film.
Onder degenen die vanaf nú tot / met december lid worden verloten wij een **PANASONIC VIDEO RECORDER** plus een maand gratis video's halen.
U kunt de winnaar zijn.

VIDEO EXPLOTION
Jan Boos 219 - Tel.: 673900
GEOPEND: van maandag t/m zaterdag van 3 uur - 8.30 uur n.m.

Wij zijn de kampioen van Banda Riba met zéér veel keus, o.a. crime, horror, thriller, action, X-rated in Lucha Libre, 24 uur nadat ze in Amerika vrijgegeven zijn, geaffilieerd aan

universal VIDEO
Andres Belloweg naast 23
Tel.: 74443 (Curaçao)
GEOPEND: van maandag t/m zaterdag van 12.00 - 8.00 uur n.m.

your friendly guide...

N.V. Video World - Steenrijk - Jongbloed - Herst 31
Weekend Special:
4 films halen - 3 betalen
f.2,- cassette per dag en f.3,- voor 2 dagen
Free membership

VIDEO MOVIES
* Murph The Surph - Action
* Desperately seeking Susan - Comedy
* Mean Season - Crime action
* Rambo II - Action
* Let's get physical - X-rated
* Beyond Tubol

N.V. Video World

AMIGOE

ÑAPA

WEEKEND BIJLAGE

VRIJDAG 11 OKTOBER 1985

Reis naar de West

De Bovenwinden

Vandaag de laatste aflevering van NRC Handelsblad-journalist Hans Maarten van den Brink over zijn reis naar de West. Hij vertelt hierin van zijn bezoek aan de Bovenwindse Eilanden. De twee artikelen hierover zijn hier verkort weergegeven; de delen die verslag zijn van zijn ontmoetingen met bewoners van deze eilanden zijn niet opgenomen, daar ze mogelijk te veel gekleurd zijn door de opvattingen en ervaringen van een te beperkt aantal mensen en daardoor voor anderen die hier wonen, niet een juiste weergave zijn van hoe op de Antillen alles reilt en zeilt.

Naar aanleiding van zijn verslag over Aruba bereikten ons verschillende berichten dat de 'werkelijkheid' anders zou zijn dan in zijn verslag weergegeven. Ook schrijver Frank Martinus Arion was niet gelukkig met het verhaal "Iedereen hosselt hier voor zichzelf", zoals dat op 30 augustus in de Ñapa verscheen; zijn reactie leest U op bladzijde 11.

In NRC Handelsblad van 20 september jl., tracht Van den Brink het totaal van zijn ervaringen samen te vatten en schetst hij de ervaringen van een Nederlander tussen — wat genoemd wordt — de ruïnes van het Hollands kolonialisme. Zie hiervoor ook blz. 8 & 9. ▸

BUITENLANDSE KRANTEN

Springer en de Bondsrepubliek

In de jaren zestig werd in West-Europa de naam van Axel Springer synoniem voor 'rechts' en dat werd dan ongunstig bedoeld. Het was de tijd van demonstraties en studenten-opstanden, toen deze krantenmagnaat duidelijk stelling nam tegen nieuw-links en oproerige studenten. Zijn hele machinerie werkte eraan mee en daardoor vestigde hij de indruk een geweldige invloed uit te oefenen op de publieke opinie in de Bondsrepubliek. In Engeland heeft eens de toenmalige premier Stanley Baldwin dit soort figuren vergeleken met maîtresses: zij oefenen wel macht uit, maar hoeven aan niemand verantwoording af te leggen. Over het algemeen bestaat er in de politiek weinig genegenheid voor deze categorie, vooral niet omdat deze persmagnaten hun gunsten zo makkelijk van de een naar de ander kunnen overschakelen. En niemand weet precies hoeveel kiezers ze meenemen.

Op enkele punten was Axel Springer — hij overleed, drieënzeventig jaar oud — uiterst consequent: hij moest niets van het Russische communisme hebben, hij was evenmin een Nazi: zijn kranten stonden achter Israël. Hij bepleitte de verzoening tussen Duitsland en de joden, daarbij vaststellend dat de Bondsrepubliek eigenlijk maar één ding kon doen, namelijk zonder meer de staat Israël steunen. In linkse kring werd hij oprecht gehaat, hoewel de vakbonden hem prezen voor zijn sociaal beleid als ondernemer. In het algemeen was de beeldvorming rond deze krantenmagnaat niet gunstig, al trokken de lezers van zijn kranten zich daar weinig van aan: de oplagen stegen dagelijks. Zijn reputatie was dat hij een 'rechtse opportunist' was, voor sommigen is dat een geladen scheldwoord.

Er bestaat een aardig verhaal, dat we vele jaren geleden eens in Duitsland hoorden, over de manier waarop hij destijds een vergunning kreeg om zi n eerste krant te maken. Dat direct na de Tweede Wereldoorlog, in Hamburg, nog in de tijd dat de bezettende machten alles in Duitsland hadden te vertellen: in zijn geval was dat Engeland, Engelse troepen hadden immers Hamburg bezet. Bij het Britse leger was een majoor voor deze zaken verantwoordelijk, die perfect Duits sprak en op het moment dat Axel Springer bij hem binnenkwam een hele dag had moeten luisteren naar klagende Duitsers. Zij wilden iets, een vergunning voor dit of voor dat, waarop de majoor hun vroeg of ze lid van de Nazi-partij waren geweest. Nee, riepen de betrokkenen dan uit: de Nazi's waren hun grootste vijanden geweest. Na een dag had de bewuste officier de indruk gekregen dat het Duitse volk in de Tweede Wereldoorlog vrijwel uitsluitend had bestaan uit figuren, die door de Nazi's waren vervolgd.

Toen Axel Springer aan het einde van de dag binnenkwam, vroeg de Britse majoor sarcastisch: 'En u meneer, door wie bent u eigenlijk vervolgd?' Springer dacht even na en zei ontwapenend: 'Ik geloof alleen maar door vrouwen, majoor'. Waarop de officier opgelucht zei: 'Gelukkig, eindelijk een normale Duitser. Wat wilt u hebben?' Springer vertrok met een vergunning voor een krant en legde daarmee de basis voor zijn imperium. Het verhaal zal wel grotendeels apocrief zijn, maar het is wel tekenend voor de reputatie van deze ondernemer: een man die in zekere zin a-politiek werkte, maar precies wist welke toon hij moest aanslaan bij diegenen die hi wilde bereiken. Of dat nu een autoriteit bij het Engelse bezettingsleger was of een gemiddelde krantelezer: hij benaderde hen op het juiste moment en op de gewenste manier.

Dat was nu precies wat hem zo gehaat maakte: hij was niet principieel en koos de makkelijkste weg, bijvoorbeeld in zijn boulevardblad Bild, zo werd hem verweten. In zekere zin was dat ook zo, maar aan de andere kant zag hij er niet tegen op grote gebaren te maken die niet zonder risico's waren. Het befaamde voorbeeld daarvan was zijn besluit in 1959 om het centrum van zijn concern van Hamburg naar West-Berlijn over te plaatsen, juist op het moment dat de Russen er kennelijk op uit waren om Berlijn als geheel in de invloedssfeer van de DDR te brengen. Voor de Westberlijners van dat moment betekende de stap van Springer in meer dan één opzicht een daad van betekenis: hij gaf er mee aan volledig vertrouwen te hebben in de westelijke politiek jegens Berlijn en bovendien knoopte hij aan bij de rijke tradities van 'Zeitungsstadt Berlin'. In de tijd van vóór 1933 was de toenmalige Duitse hoofdstad inderdaad een centrum, waar een rijke krantentraditie was opgebouwd, vergelijkbaar met die van Engeland.

Springer oordeelde en handelde vaak in zwart-wit-schema's, terwijl de werkelijkheid aanzienlijk genuanceerder was. Maar maakt niet iedereen zich af en toe aan dit soort eenzijdigheden schuldig? De Duitse dichter en auteur Hans Magnus Enzensberger — eens profeet van de linkse journalistiek in de Bondsrepubliek — heeft jaren geleden in een rede over censuur erop gewezen dat diegenen die het blad Bild het liefst maar wilden laten verbieden, eigenlijk ook anti-feministische films onder een verbod wilden laten vallen. Het verbod hangt vaak af van het kamp, waartoe men behoort: wat bij de ander wordt afgewezen, wordt aanvaard als het de eigen doeleinden maar dient.

In elk geval maakt Springer voortreffelijk gebruik van de persvrijheid, zoals die na 1945 in Duitsland werd hersteld en aldus droeg hij op zijn wijze bij tot de stabiliteit van de Bondsrepubliek. Een stabiliteit die sommigen echter afwezen. Met zi n dood is een van de laatste 'ouderwetse' persmagnaten van het Europese vasteland verdwenen. (Uit de Haagsche Courant)

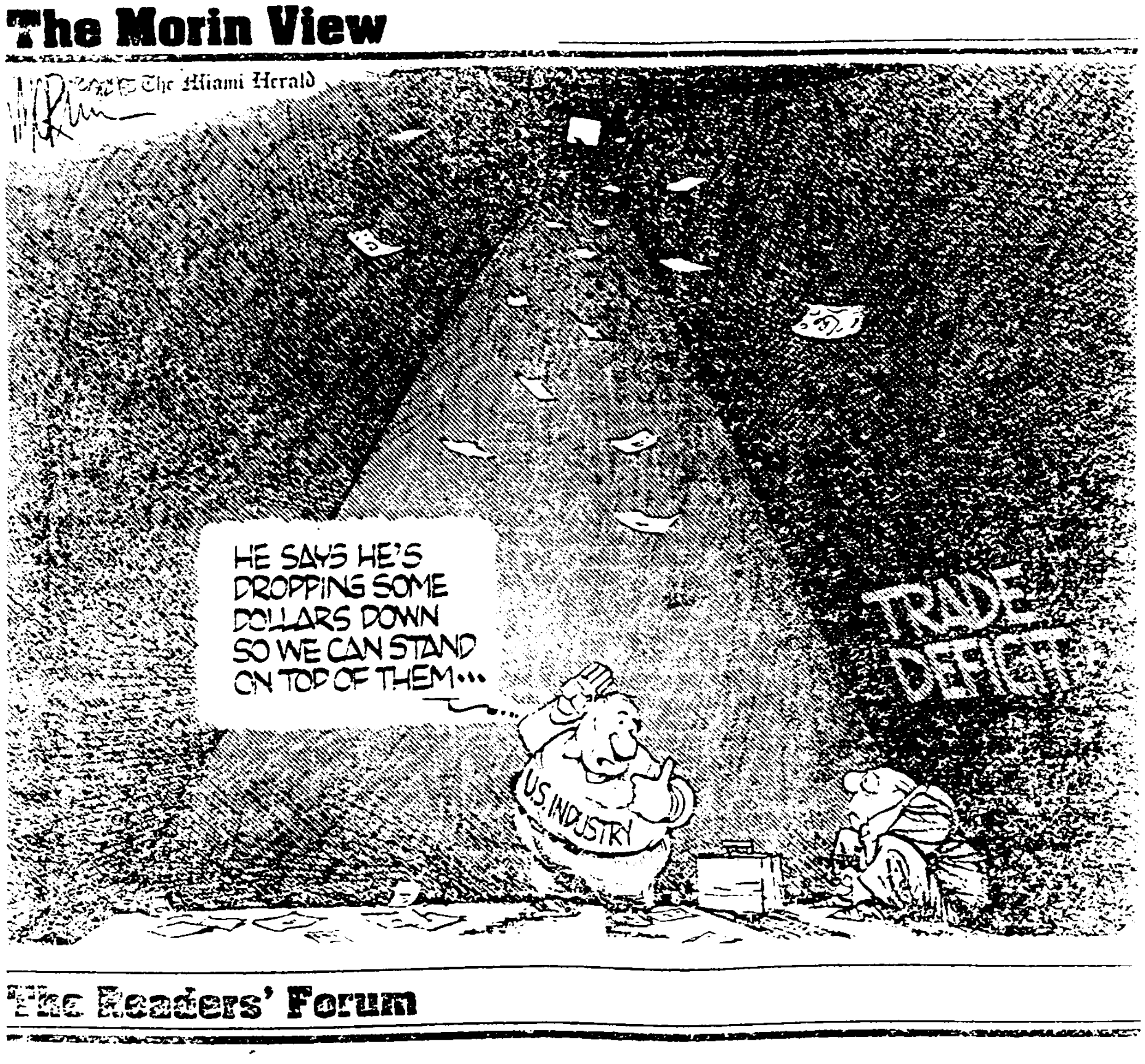
James Baker III

DE WAL KEERT DAN TOCH, eindelijk, het schip. Jarenlang heeft de regering-Reagan de ogen gesloten voor de internationale repercussies van het Amerikaanse economische beleid. Nu die gevolgen, via een recordhandelstekort naar schatting 140 miljard dollar in 1985, voelbaar worden in de eigen portemonnee haalt men bakzeil. De concurrentie uit het buitenland, een gevolg van de dure dollar, zet de werkgelegenheid van honderdduizenden Amerikaanse industrie-arbeiders op het spel.

Onlangs hebben de ministers van financiën van de vijf belangrijkste Westerse industrielanden duidelijk gemaakt dat de tijd waarin elk land zijn eigen gang ging en de wisselkoersen aan de markt werden overgelaten voorbij is. Die aankondiging maakte de weg vrij voor president Reagan om, zoals hij heeft gedaan, de protectionistische stemmen in het Congres de wind uit de zeilen te nemen. De vorming van een fonds van 300 miljoen dollar ter ondersteuning van de Amerikaanse export is immers vooral van symbolische aard en heft met protectionisme weinig van doen.

Het dollarbeleid van de VS is sinds 1971, toen het Bretton Woods-stelsel van vaste wisselkoersen instortte, uitermate wisselvallig geweest. In de jaren zeventig werd veelal een politiek van 'benign neglect' (minzame verwaarlozing) gevoerd. Die politiek was erop gericht om de dollar, die in 1971 nog Nf. 3,60 kostte, geleidelijk goedkoper te maken. In 1979 en 1980, toen de dollar beneden de Nf. 2,-- was gezakt, probeerde president Carter echter via internationaal overleg een verdere koersval te voorkomen.

Het Reagan-tijdperk toont vanaf 1981 een beeld dat het spiegelbeeld is van dat van de jaren '70: de dollar stijgt gestaag tot een hoogtepunt van bijna Nf. 3,90 dit voorjaar. Opnieuw liet de Amerikaanse regering de dollarkoers het liefst aan het marktlot over en opnieuw bleef deze politiek gehandhaafd totdat de wal het schip keerde. In 1979 en 1980 wakkerde de al te goedkope dollar de inflatie aan en leidde de dollarkoersdaling de tweede olieprijsexplosie in; in 1984 en 1985 zorgde de veel te dure dollar voor een reusachtig handelstekort dat de groei van de Amerikaanse economie bedreigde en bedreigt.

Te hopen valt dat het economische isolationisme van president Reagan nu definitief tot de verleden tijd behoort. Die hoop lijkt alleszins gerechtvaardigd, omdat de aandacht voor het buitenland, die zeker in het beging van Reagans eerste ambtsperiode minimaal was, over de jaren heen geleidelijk is toegenomen.

In 1981 verkondigde Reagan nog, onder meer op de Noord-Zuidtop in Cancún, dat wanneer elk land orde op zaken stelde en de vrije krachten van de markt alle ruimte gaf, de groei van de wereldeconomie optimaal zou zijn. In 1982, toen de Mexicaanse schuldencrisis uitbrak, moest Washington echter reeds erkennen dat een goed nationaal beleid van de diverse overheden weliswaar een noodzakelijke, maar niet een voldoende voorwaarde is. Voor internationale instellingen zoals het Internationale Monetaire Fonds was een eigen rol weggelegd.

Eerder dit jaar bleek reeds dat de Amerikanen hun standpunt dat interventies in de wisselmarkt zinloos en zelfs contraproduktief zouden zijn hebben verlaten. De Federal Reserve greep, samen met Europese centrale banken, in en de koersstijging van de Amerikaanse munt werd gestopt.

Sinds de komst van James Baker III, die in maart Donald Regan opvolgde als minister van financiën, is de Amerikaanse belangstelling voor internationaal overleg duidelijk toegenomen. Te hopen valt dat die belangstelling uitmondt in een opwaardering van het wisselkoerstoezicht van het Internationale Monetaire Fonds. Immers, het IMF moet volgens de eigen statuten toezicht uitoefenen op het wisselkoersbeleid.

Met interventies op de valutamarkt alléén kunnen de wisselkoersen niet worden gestabiliseerd. Daarvoor is ook, en vooral, internationaal overleg over het te voeren fiscale en monetaire beleid nodig. Het IMF is bij uitstek geschikt als kader voor dit overleg. Dat is wellicht de belangrijkste les van de afgelopen jaren. (Uit NRC Handelsblad)

DE KOK

Tekenwedstrijd Dierenbescherming Curaçao 1985

De vereniging Dierenbescherming Curaçao had voor wereld- dierendag een tekenwedstrijd uitgeschreven waarvoor werkelijk een enorme belangstelling is geweest. In het totaal hebben tienduizend tweehonderdenachttien kinderen van de diverse basisscholen op Curaçao aan deze wedstrijd deelgenomen. Voorwaar geen gering getal, maar... Er moet inderdaad een "maar" optekend worden. U leest hierover in het navolgende artikel.

Drie weken geleden kwam de jury voor het eerst bijeen. Dat waren voorzitter Eddy Waas en juryleden John Baselmans. Laureen Dovale, Alphons Graafsma, Hans Hagen en Luigi Pinedo. Samen hebben zij uren en uren zitten kijken naar de ongelooflijke hoeveelheid tekeningen en kleurwerkjes die ingestuurd waren door respectievelijk de 1e en 2e klassen (kleurwedstrijd) en de 3e tot en met de 6e klassen tekenwedstrijd).

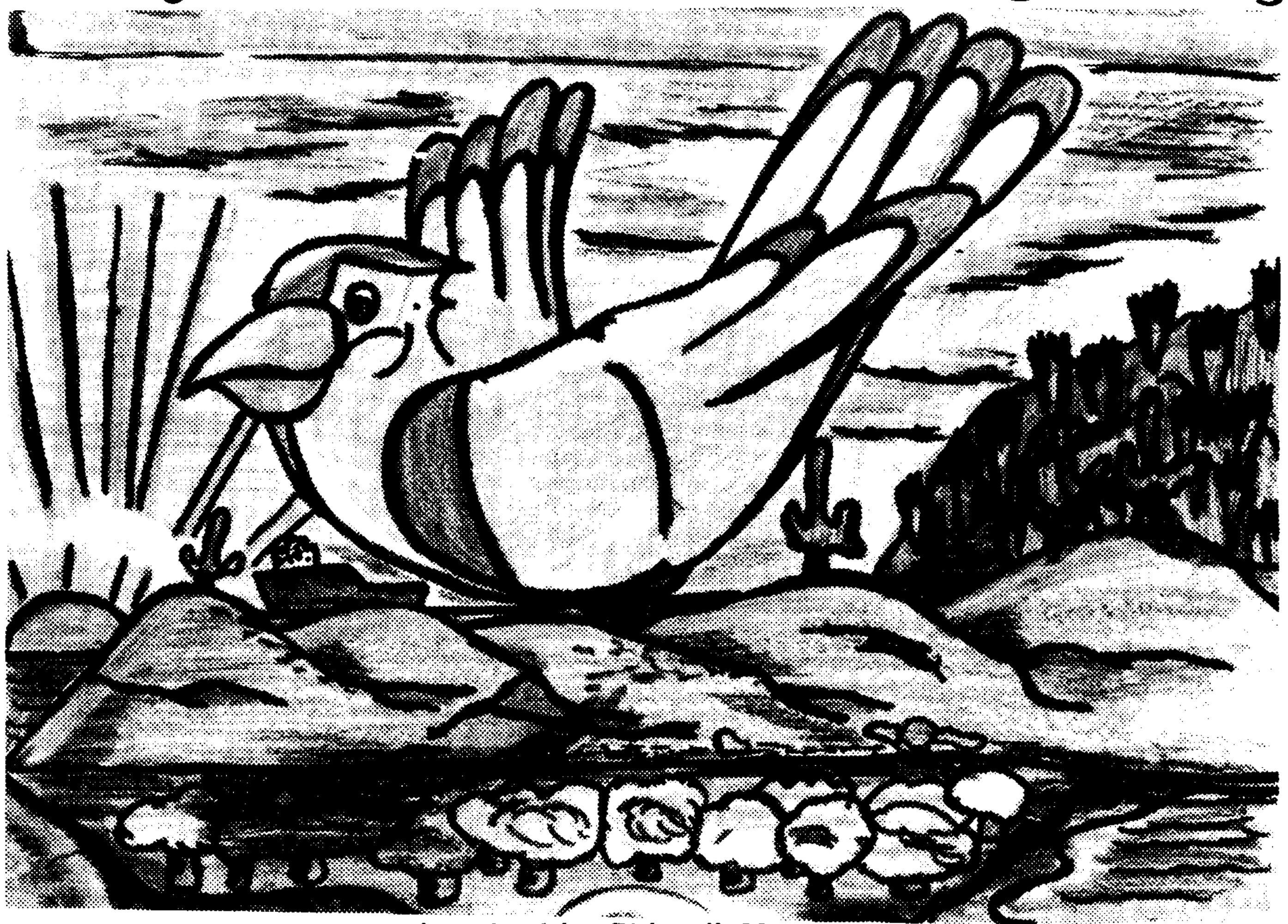
Het aantal tekeningen was enorm groot, maar toch viel de selectie erg mee. Veel tekeningen vielen af door gebrek een kwaliteit. Het heeft er alle schijn van dat er op de lagere scholen op Curaçao geen tekenonderwijs wordt gegeven. Er waren tekeningen ingestuurd door 13- en 14-jarige leerlingen van de zesde klas waaruit bleek dat iedere vorm van scholing in dezen ontbrak. En het erge was dat dat niet één of twee keer voorkwam, maar regelmatig te constateren viel. De leden van de jury hebben dan ook gemeend daarover bericht te moeten doen aan wie wil horen en wie wil lezen.

In de t.v.-uitzending van zaterdag 5 oktober maakte juryvoorzitter Eddy Waas al een opmerking hierover; vandaag geschiedt dat weer in deze krant. Wij, leden van de jury, menen te moeten zeggen dat het tekenonderwijs op de lagere scholen meer, ja veel meer aandacht verdient dan nu — blijkens de ingezonden tekeningen — het geval is. Het is misschien zo dat dit voor de gehele musische vakgroep geldt, maar voor tekenonderwijs is dit bittere noodzaak.

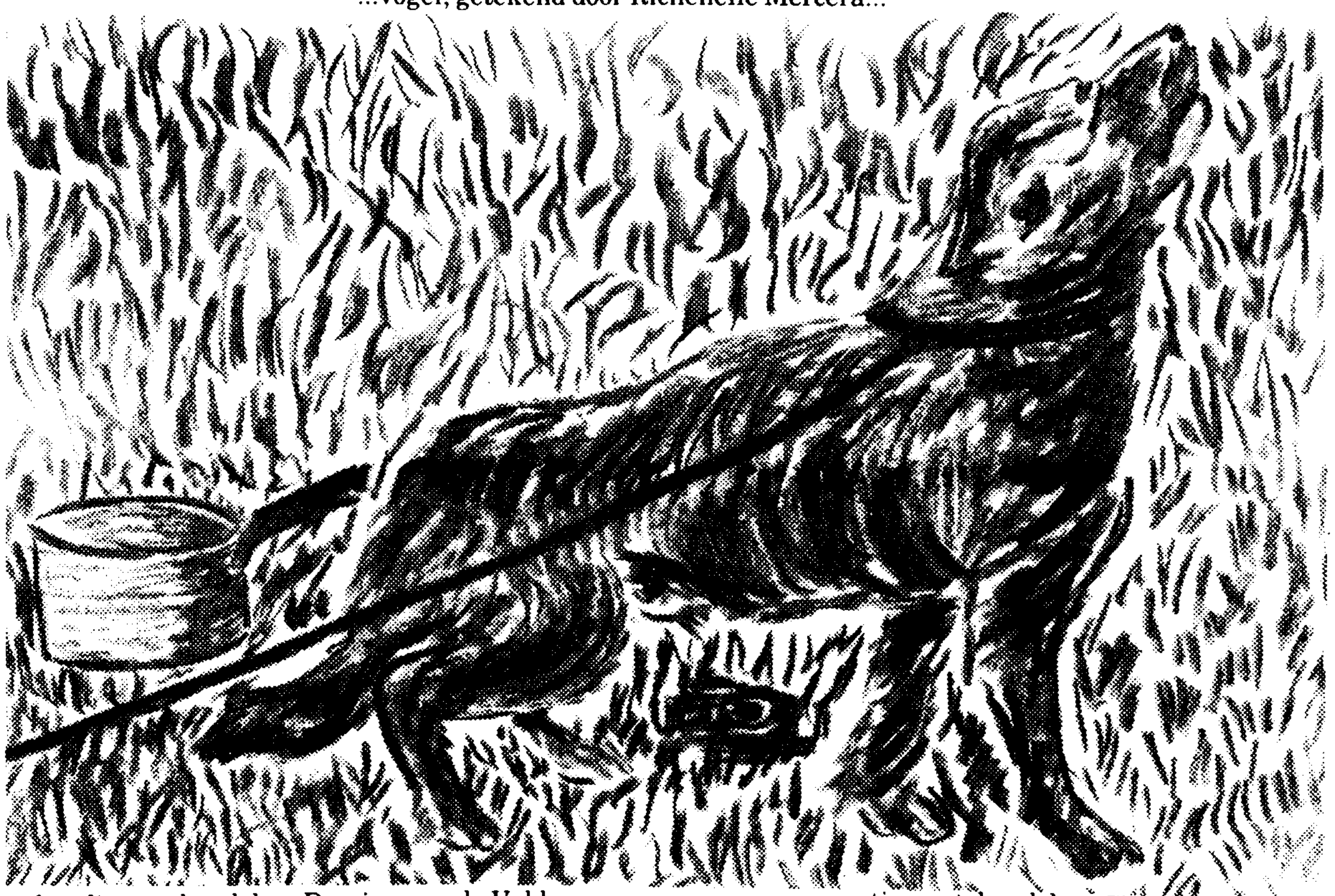
In dit verband is het misschien aardig te vertellen, hoe de prijswinnende tekeningen uiteindelijk zijn geselecteerd. Iedereen weet waarschijnlijk wel, dat bij dergelijke wedstrijden een aantal tekeningen ingezonden worden die zijn nagetekend oftewel zijn overgetrokken. Dat ligt uiteraard niet in de bedoeling van een tekenwedstrijd waar het juist om de eigen creativiteit gaat. Als jury loopt men bij een dergelijke hoeveelheid tekeningen natuurlijk het risico "bedrijfsblind" te worden. De drie hierbij afgebeelde tekeningen werden aanvankelijk door de jury zeer argwanend bekeken, omdat sterk de indruk bestond (juist door de vergelijking met de niet zo grote kwaliteit van de andere tekeningen) dat deze tekeningen NIET van leerlingen van de lagere school kónden zijn.

De jury zat daarmee in een vervelende impasse. Een eerste prijs toekennen voor tekeningen, die dat eigenlijk niet waard waren, en daarnaast tekeningen tegen komen die in eerste instantie 'verdacht' leken. Wat te doen?

Eerst werd besloten tot het niet toekennen van een eerste prijs. Daarmee verdwenen de drie hier afgebeelde tekeningen in de categorie 'nagetekend' of 'overgetrokken', totdat iemand van de jury opmerkte, dat als deze tekeningen wel vanuit de eigen creativiteit van het kind waren ontstaan, dit kind beslist méér tekeningen moest hebben gemaakt. Het zou dan noodzaak zijn naar de betreffende school te gaan, om te controleren of er meer tekeningen waren van de betreffende leerlingen die in kwaliteit niet zouden onderdoen voor de hier ingezondenen. Er werd besloten dat een van de juryleden die taak zou verrichten. Als hij zou vernemen dat er meer tekeningen van dezelfde leerlingen zouden zijn, dan waren de hoofdprijzen bekend. Indien dat niet het geval was, dan zouden deze tekeningen dus niet authentiek zijn. En zou er geen hoofdprijs uitgereikt worden.

...vogel, getekend door Richenelle Mercera...

...hondje, getekend door Damian van de Velde...

...stier, getekend door Charles Martina...

Het jurylid dat met deze opdracht belast was, ging maandag na de tweede sessie van selecteren naar de diverse scholen, en wat ieder jurylid eigenlijk gehoopt had, werd werkelijkheid. Op de Van Houtenschool en op de Dr. Nelly Winkel School was het talent van deze kinderen ook bekend en kon men laten zien met andere tekeningen hoe begaafd deze leerlingen zijn. De drie eerste prijswinnaars waren daarmee bekend: Damian van de Velde van de Dr. Nelly Winkel School en Richenelle Mercera en Charles Martina van de Van Houten School.

Het merkwaardige van deze gang van zaken wordt ook nog eens duidelijk, als men bedenkt dat het hier om bijzondere scholen gaat. Daar wordt — door die omstandigheid — meer aandacht besteed aan tekenonderwijs en het resultaat spreekt voor zichzelf. Wel moet nog vermeld worden, dat het niet sympathiek/fijngevoelig/tactisch zou zijn tekeningen te reproduceren bij dit artikel waaruit blijkt dat het inderdaad droef gestemd is met het tekenonderwijs op Curaçao.

Opmerkelijk in dit verband is ook het feit dat de tekeningen van de leerlingen uit de 3e en 4e klassen vaak van een beter gehalte zijn dan die van leerlingen uit klas 5 en 6. Dat doet vermoeden dat de druk van gecoördineerde proefwerken (en daarmee de schijnbaar goede naam van de school) zijn negatieve invloed heeft op wat het lesrooster voorschrijft.

Het is de hoop van de jury (en met de leden ervan van hopelijk nog veel meer mensen) dat de enorme deelname aan deze wedstrijd stimulerend werkt op **beter** tekenonderwijs; de kinderen laten merken dat ze dit graag doen. Dat valt — naast al het negatieve geluid — zeer wel uit het ingezonden werk af te lezen. De kinderen willen wel, dat is zonder meer duidelijk; het is te hopen dat ouderen de waarde van de ontwikkeling van de creatieve mogelijkheden van het kind wat hoger gaan inschatten.

Wat de prijswinnaars betreft, van harte proficiat. En voor de drie eerste prijswinnaars spreken wij de hoop uit, dat zij begeleiding zullen ontvangen bij de ontwikkeling van dit bijzondere talent.

namens de jury,
A. GRAAFSMA

''We zullen het gewoon zelf moeten doen''

Lustrum Arubaanse werkgroep Siña Lesa

"Invoeren van het Papiamento in het onderwijs is niet iets wat je zo maar eventjes doet. Het betekent studeren, werken, zoeken en zwoegen. We praten wel over invoering, maar beseffen we wel waarover we dan praten? Vergeet het, dat je zo maar de beslissing kunt nemen het Papiamento over een (paar) jaar in te voeren. Wil je zoiets goed doen, dan kost het veel tijd, energie, maar ook geld. We hebben geen onderwijs- infrastructuur, geen technische hulpinstanties. Wil je een methode maken, dan zul je veel dingen zelf moeten doen en uitdenken. En vooral in het begin experimenteren. Zonder meer op een bepaald moment het Papiamento verplicht invoeren kan niet, het onderwijsveld moet kunnen corrigeren".

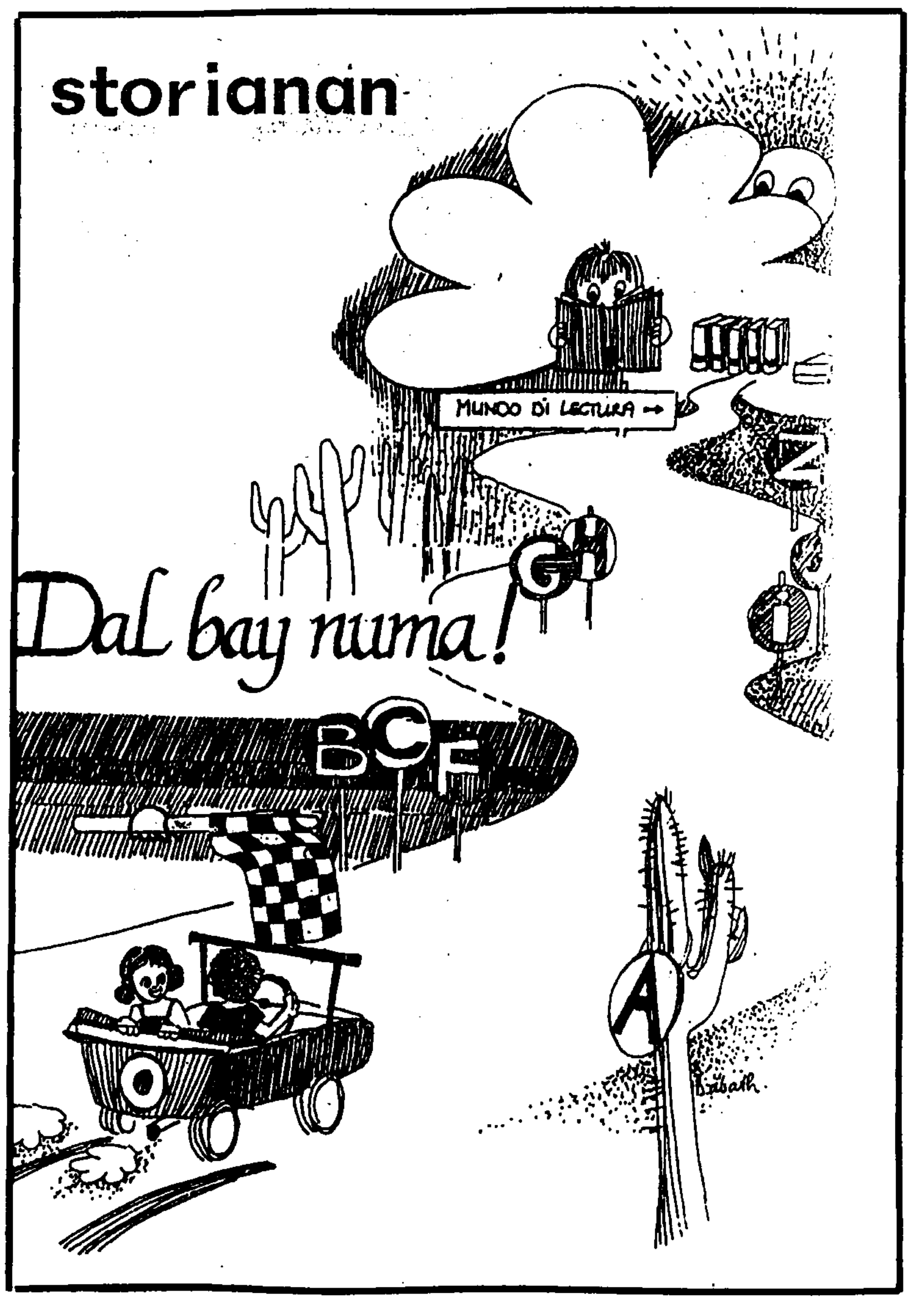
Maar dat is toch niet de wat trieste SLOTconclusie van de werkgroep **Siña lesa** die al vijf jaar lang veel tijd en energie besteed heeft aan het maken van een methode voor het aanvankelijk leesonderwijs (= het leren lezen) voor het Arubaanse Buitengewoon Basisonderwijs. De groep heeft ook ervaren dat zoiets wel degelijk veel moeite en energie kost, maar dat het heel goed mogelijk is, omdat ze weet over de creativiteit en de deskundigheid te beschikken om zelf een nieuw Papiamentstalig onderwijs inhoud en vorm te geven.

In augustus 1980 begon de werkgroep **Siña lesa** haar werkzaamheden; ze kwam voort uit de commissie die een herstructurering van het B.B.O. moest uitdenken, die moest organiseren hoe het Papiamento in te voeren, en die een nieuwe leesmethode wilde voor het Papiaments- talige B.B.O.

De werkgroep, bestaande uit de onderwijzeressen Olivia Duarte-Croes en Jane van de Linde- De Kort, beiden full-time, de onderwijskundige Lydia Emerencia en de psycholinguiste Helen Guda, in part-time dienst, boog zich over het laatste onderwerp, en is de tot nu toe verst gevorderde; de andere onderdelen bevinden zich nog in de papieren discussie- fase. Eerst dacht men in twee jaar klaar te zijn, maar nu — na vijf jaar — verkeert men nog in het slot van de experimenteer- fase. Hoe komt dat?

"In het begin dachten we dat we de leesmethode van de Curaçaose Ruth Zefrin zouden kunnen overnemen en bewerken voor Aruba; maar dat ging toch niet, wegens de spelling- problematiek, maar ook omdat er in die methode hiaten voorkomen en deze een bewerking is van een Nederlandse methode, wat problemen oplevert voor de taalstructuur. Ook het materiaal dat het personeel van de Emmaschool al gemaakt had voor moeilijk lerende kinderen voldeed niet, omdat het niet systematisch genoeg was. Omdat we het serieus wilden aanpakken, hebben we toen beslist helemaal van de grond af te beginnen, waarbij we ook veel aandacht aan de theoretische aspecten wilden besteden. Wat dat betreft vormen we met ons vieren een goed team: twee theoretici en twee praktici, die elkaar beïnvloeden en op het goede spoor houden. Als je wilt leren van elkaar kun je didactische en psychologische inzichten overnemen, maar ook praktische zaken als: hoe schrijf ik een lesje voor kinderen van die leeftijd in die situatie?

Eerst hebben we ons uitvoerig gedocumenteerd met behulp van de bestaande literatuur en georiënteerd bij alle instanties die zich op dit gebied bewegen, ook op Curaçao. Wil je een goede methode maken, dan moet het allereerst ook theoretisch goed in elkaar zitten; met die fase zijn we langdurig bezig geweest".

PAPIAMENTO

"We zijn uitgegaan van de Papiamentse woordstructuur, die heel anders is dan de beroemde 'aap, noot, mies' van de Nederlands leesplank. Het Papiamento kent vooral de combinatie consonant - vocaal - consonant vocaal (mama, cura, etc.). Je begint dus automatisch met twee- lettergrepige woorden. We hebben veel nadruk gelegd op de woord- en zinsstructuur van het Papiamento. We willen dat de kinderen zo gauw mogelijk korte zinnetjes kunnen lezen, omdat hierdoor o.i. het lezen aantrekkelijker en zinvoller wordt. Dat sloot aan bij onze gedachte om zo dicht mogelijk bij de werkelijke taal van het kind te blijven". "De Arubaanse etymologische spelling eist dat een kind al gauw context- gevoelig denkt: bij een woord als 'cerca' bijvoorbeeld moeten de kinderen leren dat de teken-klank- combinatie afhangt van de omringende klanken. Hiervoor hebben we veel steun gehad van Engelse bronnen, waar deze problemen ook bestaan. Ook de accenten spelen hierbij een belangrijke rol, als betekenis- wijzigende elementen (cushina is keuken of koken, afhankelijk van het accent).

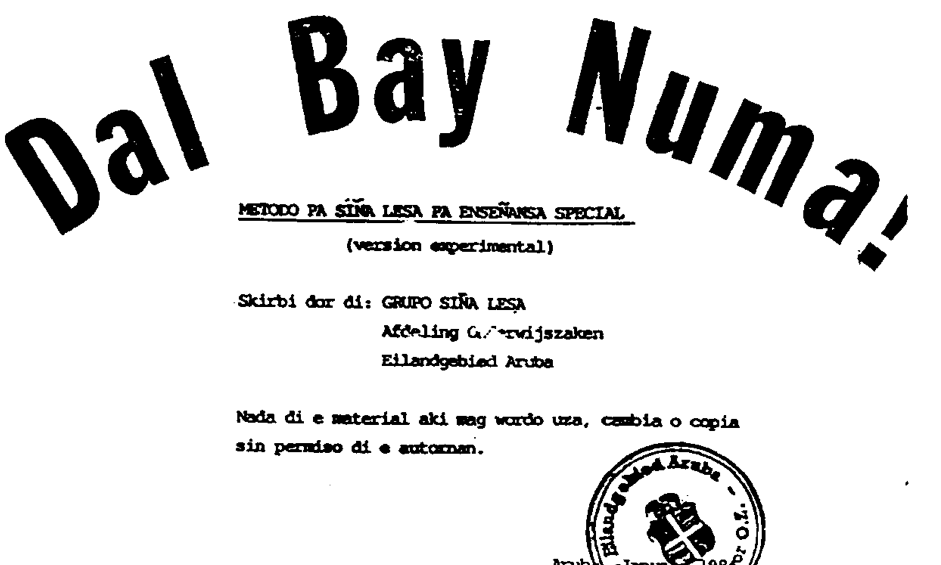
Op bepaalde terreinen schiet de huidige officiële Arubaanse spelling erg te kort. Daar heeft de werkgroep zelf een oplossing gezocht, vooral daar waar de spelling keuzemogelijkheden openlaat, zoals bij de algemene regel, dat je een woord mag schrijven zoals in de taal van herkomst.

Maar we hebben de uitdaging om deze spelling te gebruiken geaccepteerd, anders gebeurt er nooit iets. Je moet gewoon beginnen. Bovendien is deze spelling in het verleden te veel verguisd en belachelijk gemaakt. Met een aantal adapties, die we intussen aan de spelling- commissie hebben doorgegeven, is ze werkbaar. Het is beter te werken met wat je hebt, dan apatisch af te wachten tot er ooit iets beters komt".

De werkgroep heeft gebruik gemaakt van de frekuentielijst van H. Guda (1980) en de gegevens van de woordenschat- commissie B.B.O. (1981). "Maar welke woordvorm nu de gebruikelijke Arubaanse is, was nog wel eens een probleem, waarover we vaak lang gediscussieerd hebben".

INHOUD

"Inhoudelijk letten we op de omgeving van het kind, zijn ervarings- wereld en de Arubaanse cultuur. De tot nu toe gehanteerde methodes sloten veel te weinig aan bij de echte dagelijkse belevingswereld van het Arubaanse kind. Daar hebben wij bewust veel meer aandacht aan willen schenken. We proberen respect bij te brengen voor de medemens, ook als die verschilt van wie wij zijn. Stereotype rolpatronen hebben we zoveel mogelijk trachten te voorkomen, zonder dat we naar een ander uiterste zijn omgezwaaid. Moeder heeft best nog wel eens krulspelden, maar vader helpt ook soms in de keuken. Een methode maken is niet alleen een zaak van techniek en vaardigheden, maar ook van vorming en het overdragen van waarden en normen".

OPBOUW

De werkgroep Siña Lesa is niet begonnen met het directe leesonderwijs — hoe leert een kind lezen — maar heeft ook oefeningen ontwikkeld voor 'lees- voorwaarden', waaraan een kind eerst moet voldoen, wil het in staat zijn te leren lezen. Het moet klank- verschillen kunnen onderscheiden, het begrip dat een klank iets betekent, het moet het begrip 'woord' kennen, etc. Deze fase wordt afgesloten met een toets.

Dan begint het eigenlijke leesprogramma. Er wordt een thema gepresenteerd door middel van een verteld verhaal. De methode gaat uit van een aantal grondwoorden, die op grond van de meest voorkomende structuren zijn gekozen.

We nemen enkele groepjes woorden, die we eerst globaal aanbieden (als een heel woord), maar direct daarna moeten de leerlingen deze woorden zelf leren analyseren in letters en klanken. Daarna kunnen de kinderen op basis van de synthese — het samenvoegen van de geleerde letters en klanten — nieuwe woorden leren lezen.

Op deze manier stimuleren we al vroeg een onafhankelijkheid in het lezen, d.w.z. dat het kind zelfstandig een stukje tekst kan lezen op basis van zijn letterkennis.

Gaandeweg worden door het aanbieden van steeds weer nieuwe woorden en het analyseren van de letters daarvan de lees- mogelijkheden van het kind verruimd.

Met de kennis van drie basiswoorden kan het kind al een eerste leesboekje zelf doornemen. De methode besteedt veel aandacht aan leesonderwijs als levend onderwijs: lezen moet leuk zijn."

WERKWIJZE

"We hebben niet alleen veel met elkaar gediscussieerd voor we tot de concrete leeslesjes kwamen, maar we hebben daarna ook sterke feed-back van het onderwijsveld gehad. Elk onderdeel ging direct de school in, waar het getoetst werd en van commentaar voorzien". De leden van de werkgroep zelf, voorzover al niet in een school voor B.B.O. werkzaam, begeleidden de leerkrachten intensief en kregen zo ook veel mogelijkheden om het materiaal in de praktijk te zien toepassen". Praktische toetsing is inherent aan onze manier om een methode te ontwikkelen. Via enquêtes en vragen- formulieren aan de leerkrachten die met de methode werken kwam er ook veel informatie binnen op een later tijdstip, die weer verwerkt werd in een verbeterde versie. Per werkblad werd alles geëvalueerd. Dat was mede mogelijk door de kleinschaligheid van het project dat maar enkele scholen omvat.

Met de constructie van werkbladen en het schrijven van verhalen, met name bij het onderdeel 'leesvoorwaarden' heeft het veld ook daadwerkelijk veel en vaak geholpen.

Regelmatig vonden er bijeenkomsten plaats waarop een tussentijdse evaluatie plaatsvond.

(zie blz. 11)

BO MES KOMO HUES

Dos kompañero den maldat ta gusta joy-ride auto. Nan a joy-ride 13 bes. Kompañero A. semper tabata stür y kompañero B. semper tabata sintá banda di djé. Kompañero B. tambe ta wordu akusá di joy-riding aunke nunka e no a manehá un di e autonan.

Bo mes komo hues; bo ta kere ku kompañero B. ta kulpable di joy-riding?

J.G. de Windt.

(mira blachi 11)

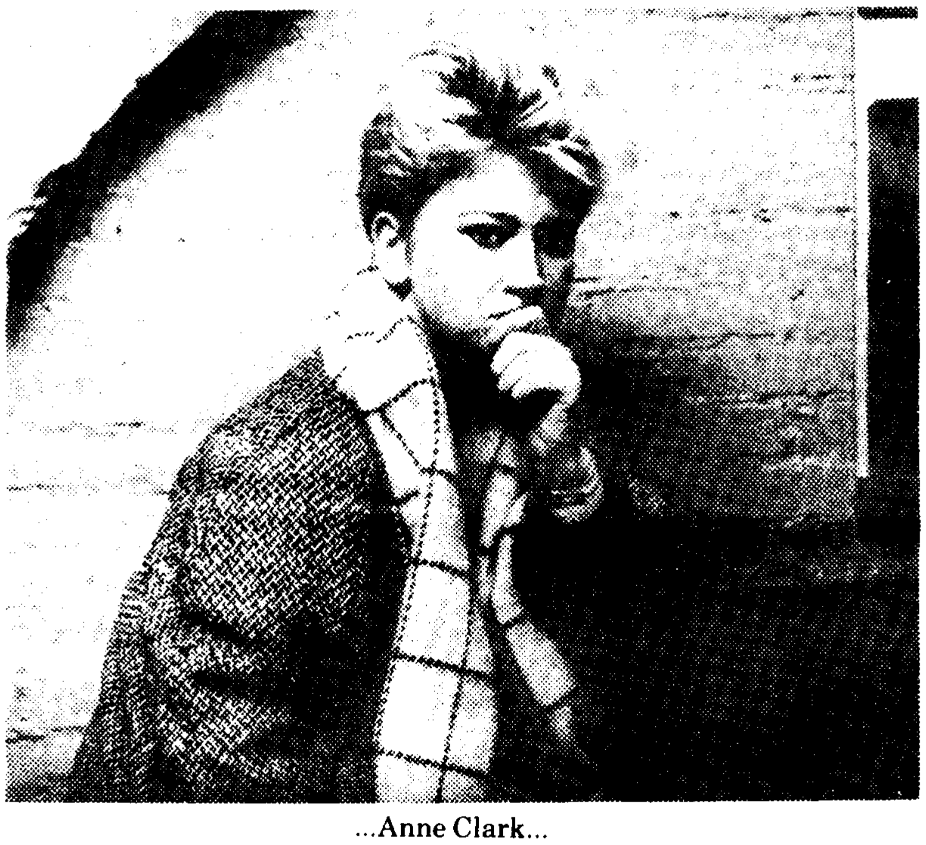
Revaluatie van de tekst

Muziek in de literatuur (IV)

Als we terugblikken in de muziekhistorie valt te constateren dat, indien er in muziekstukken al een beroep werd gedaan op het woord, teksten meestentijds een dienende functie hadden. Muziek had het woord niet nodig om haar doel te bereiken. Slechts wanneer het muziekwerk de omvang van een opera aannam, zorgde de tekst voor de nodige verhaalverbindingen. Zelfs de meest bewonderde opera's zijn tekstueel gezien van een tamelijk mager gehalte. Ook in de operette, waarin het tekstgedeelte een meer centrale plaats inneemt, is de muziek primair. Over een onderzoek naar het literaire gehalte van muziekteksten werd niet eens gedacht.

KENTERINGEN

In de loop van deze eeuw deden zich veranderingen voor in de verhouding melodie en tekst. Voor wat Europa betreft, lag de bakermat van deze veranderingen in Frankrijk. In Parijse kroegen — cabarets genoemd — leken de Middeleeuwen weer terug te keren. Zangers en voordrachtskunstenaars bedienden zich van — vaak eenvoudige — melodieën, om een tekstuele boodschap over te brengen. Een traditie overigens die tot ver in de Franse cultuurhistorie teruggaat. De teksten waren vaak moraliserend — ook al een middeleeuwse gewoonte — en in de vorm van een gedicht geschreven. In Nederland was het de dichter/zanger, zeg maar troubadour, Pisuisse die deze kunstuiting van een Nederlands jasje voorzag. Hij staat aan het begin van een ontwikkeling, die de tekst — op — muziek een nieuwe dimensie gaf. Tegelijkertijd ontwikkelde zich uit de negroïde blues- en soulmuziek in de Verenigde Staten een nieuw soort muziek: de jazz. Op een enkele uitzondering na, speelde bij de beoefenaars van die, toen nog shockerende, muziekvorm, het woord geen enkele rol. Toen na de Tweede Wereldoorlog, met name aanvankelijk in West-Europa, beide "jonge" muzikale uitingsvormen op elkaar gingen inwerken, ontstond een breed scala van soorten muziek, dat het etikette popmuziek kreeg opgeplakt.

...Anne Clark...

POP

In de vijftiger jaren was popmuziek vooral een gevoelsexpressie: het generatie-konflikt kwam in voor ouderen vreemd gerangschikte noten tot uiting. Rock and roll rekende af met bestaande normen, die het zogenaamde establishment hanteerde. Het was en is een primaire muziekvorm, die geen andere boodschap had dan: wij, jongeren, zijn anders. Popmuziek was nog niet verintellectualiseerd. Bob Zimmerman, misschien beter bekend als Bob Dylan, stond aan de wieg van de, naar later zou blijken, zo belangrijke engels-talige troubadour-muziek. De tekst, de boodschap in dichtvorm, kreeg als omlijsting een melodie, die het geheel herkenbaarder maakte, doch middel was en geen doel. In 1967 schreef Simon Vinkenoog in zijn boek "Vogelvrij" er het volgende over:

"De langspeelplaten die hij maakte sinds 1962: ik kan met woorden nauwelijks enig idee geven van wat Dylan muzikaal, kreatief, poëtisch betekent. Je kunt altijd maar één ding doorvertellen: luister naar zijn songs, laat je raken, zie hoe hij je bezweert naar hem te luisteren, met zijn anekdoten, zijn short stories, zijn gedichten, zijn oproepingen:
"Come gather 'round people wherever you roam,
And admit that the waters around you have grown"
Lees en ervaar, luister en herken.

...Bob Dylan...

ONTWIKKELING

Ook in de nederlands-talige muziek is een ontwikkeling waar te nemen in de zestiger jaren. De "middle of the road" muziek van types als Rob de Nijs, vindt een voorlopig, onbetreurd einde. Die nationale ontwikkeling is een afspiegeling van de internationale. De tekst wordt belangrijk, de melodie ondersteunt. Ook in Nederland is de invloed van Dylan merkbaar. Eerst via gênante imitaties, later via oorspronkelijk werk. Naast de engels/amerikaanse invloed is er ook de franse. Teksten van Brel, Ferré, en Brassens worden herkend als gezongen poëzie. De Haarlemmer Lennaert Nijgh vindt erin een inspiratiebron, die leidt tot het schrijven van oorspronkelijke gedichten. Boudewijn de Groot vertolkt ze op melodie. Binnen het Nederlandse taalgebied is dit duo tot op heden een witte raaf in de zwarte (lees: grijze) massa. Met name engelstalige tekstschrijvers bedienen het tekstgevoelige luisterpubliek ruimschoots. David Bowie, Nei' Young, Janis Joplin, Fisher-Z, Randy Newman, Leonard Cohen en Sting, een wilde en uiterst beperkte greep, maken teksten die de rijmelarij ontstijgen. Overigens zijn kwaliteits- teksten oases in de totale muziekwoestijn. Op een enkele uitzondering na zijn de uitvoerders ervan niet wekelijks op de diverse bill-boards te vinden. De melodie, het deuntje, is daar bepalend voor de verkoopcijfers.

SPANNING

De tekstschrijver rijgt zich in een nauw corset. Een melodie "beschrijven' vraagt om ritmische en metrische concessies. De dichter kent de beperking van het woord, dat hij niet kan aanvullen met gelaatstrekken, gebaren, geluidsheffingen en -dalingen. De tekstschrijver wordt geconfronteerd met de voortdurende herhaling van zijn teksten via radio en televisie. Daardoor verliezen zijn woorden aan spanning, aan oorspronkelijkheid. Wie een fraaie tekst als "Verdronken vlinder" van Lennaert Nijgh maar vaak genoeg gehoord heeft, zal hem als cliché-matig gaan ervaren. Om die reden lijkt zo'n tekst bij voorbaat al verloren. Wat zou er van Gorters Mei overblijven indien het vijf maal per dag, week in week uit, uit de al dan niet quadrafonische installatie zou klinken? Jan Greshoff schreef over dit verschijnsel in 1954 in De Gids het volgende:

"Een nieuwe lente en een nieuw geluid". Ongelukkigerwijze werd er met deze regel onverantwoordelijk omgesprongen. Hij werd door zovele groezelige en onbescheiden handen betast, dat zijn helderheid en glans verduisterden, zijn spanning verloren ging. Hij doet denken aan een glas uitgewerkte champagne met een vlieg erin, op een vieze herbergtafel vergeten. Het gewone werd een wonder, het wonder misbruikt, werd weer gewoon".

ANNE CLARK

Anne Clark is een 24-jarige engelse dichteres die optreedt met elektronische begeleiding van David Harrow. Zij maakt de muziek volledig dienstbaar. De ultieme vormgeving aan de in deze eeuw ingezette ontwikkeling. Ze probeert in samenwerking met Harrow een volkomen eenheid tot stand te brengen tussen het poëtisch ritme en het muzikale. De laatstgenoemde factor dient de tekst te accentueren. Clark is er vooral ook op uit een nieuwe vormgeving voor poëzie te vinden. In een interview met Elly de Waard voor het weekblad Vrij Nederland merkt zij hierover op:

"Voor mij is het idee van poëzie die in gebonden boeken in heel kleine lettertjes op lege, witte bladzijden gedrukt staat volkomen verouderd. Daar zit geen ruimte voor experiment meer in. Je moet poëzie zo toegankelijk mogelijk maken. Daarom zijn zoveel jonge mensen ook niet meer in poëzie geïnteresseerd, omdat het dat stigma heeft. Net als alles wat met 'kunst' te maken heeft, is het alleen maar voor ingewijden, voor een elite en zo moet kunst niet zijn".

Van haar werk zijn inmiddels twee elpees verschenen. Changing Places en Joined Up Writing bevestigen beide, ondanks hun experimentele karakter, een oud gegeven: wederom moet de muziek de literatuur de helpende hand bieden. l'Histoire se repète! ●

Jacques Groenendijk

SAMENHANG TUSSEN GEWELD IN MEDIA EN GEDRAG KIJKERS AANGETOOND

Amerikaanse kerken bevechten tv geweld

NEW YORK — "Naar te vrezen valt zal alleen een ernstige dreiging van censuur vooraf, de makers en producenten van televisieprogramma's ertoe kunnen brengen een eind te maken aan een overmaat aan geweld in het algemeen en seksueel geweld in het bijzonder in hun producten". Dat is de mening van de voorzitter van de studiecommissie van de Nationale Raad van kerken in de Verenigde Staten (NCC), James M. Wall uit Chicago, hoofdredacteur van het ti dschrift "Christian Century". Hij sprak die uit bij de aanbieding van een 48 pagina's omvattend rapport van zijn commissie, "Geweld en seksueel geweld in film, op TV, kabel en video". De tien commissieleden zijn twee jaar lang aan het studeren geweest met het doel, wegen te vinden om kinderen te vrijwaren van al te veel (seksueel) geweld op het scherm thuis.

De kerkelijke commissie zoekt haar heil niet in een roep om censuur, maar stelt wel praktische maatregelen voor om de jeugd te beschermen nu vaststaat, dat het probleem niet bij de bron kan worden bestreden. Naar de commissie meent sluit commercialisering van TV-produkties uit, dat hoge maatstaven kunnen worden aangelegd voor de inhoud van de producten zelf, die immers zijn gericht op het maken van winst en het trekken van zoveel mogelijk kijkers. Het zou daarom goed zijn als ouders zouden kunnen worden uitgerust met een apparaatje waardoor wordt voorkomen dat kinderen TV-kanalen kunnen inschakelen die drijven op (seksueel) geweld. Ook zou dat soort productie naar van normale TV-kanalen afgeschermde kanalen moeten worden overgeheveld, vindt de commissie.

Naar de commissie meent zou de mediacommissie van de rijksoverheid naar wegen en middelen moeten zoeken om producenten van TV-programma's, video's en wat dies meer zij, op hun verantwoordelijkheid voor het geestelijk welzijn van de gebruikers te wijzen. De commissie ziet dat als een eerste "sociale verplichting" van die makers, die zich zouden moeten afvragen in wier handen hun door geweld getekende producten uiteindelijk terechtkomen.

Weinig verandering te verwachten wanneer kijkcijfers bepalend blijven

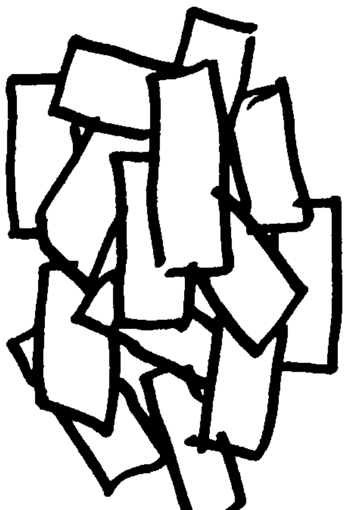
De commissie heeft geconstateerd dat gewelddadige programma's, die meer en meer op de kabel doordringen, de overige Televisieprogramma's meetrekken de afgrond in. De programma-makers beseffen dat de abonnee-TV slechts een kiesschijf is verwijderd van henzelf. Het is uitgesloten dat de overheid op dezelfde rigoreuze wijze de TV-makers kan aanpakken als zij in de jaren dertig de filmproducenten heeft gedaan. Toen had zij te maken met een stuk of acht maatschappijen, nu met een onnoemelijk aantal. Bovendien zijn er zoveel schakels bij het maken van een productie ingebouwd, dat ieder een uiterst klein stukje verantwoordelijkheid krijgt toebedeeld en tenslotte niemand zich meer verantwoordelijk voelt, aldus voorzitter Wall.

De commissie is niet over een nacht ijs gegaan. Er zijn openbare hoorzittingen gehouden te Washington, Los Angeles en New York, waarbij alle betrokkenen gelegenheid kregen hun zegje te doen. De NCC-studie heeft duidelijk de samenhang aangetoond tussen geweld in de media en agressief gedrag van kijkers, aldus het rapport.

Naar dr. William F. Fore, hoofd van de Mediacommissie van de NCC bij de presentatie opmerkte, worden de media niet bevolkt door lieden "Die wel eens eventjes de jeugd moreel zullen vergiftigen". Maar zij zijn naar het oordeel van Fore de gevangenen van het systeem, omdat ondernemingen nu eenmaal dividend voor aandeelhouders moeten kweken. Daarom zouden de kerken zich moeten inspannen het systeem zodanig te wijzigen, dat de TV-industrie gelegenheid krijgt het goede te doen.

Zolang de kijkcijfers bepalend zijn voor het succes van programma's zal er naar het oordeel van dr. Fore weinig veranderen: "In die economische realiteit ligt de wortel van het kwaad". Het nieuwe verschijnsel van de video-clip beschouwt hij als een onderschat gevaar. Een onderzoekster, dr. Patricia Greenfield, heeft vastgesteld dat overmatig kijken naar dat soort producties in staat is het geweld in de samenleving merkbaar te vergroten, "omdat er een nauw verband wordt gelegd tussen erotische relaties en geweld dat niet door booswichten, maar door afgoden van tieners teweeg wordt gebracht". De video-clips duren maar kort en worden steeds weer herhaald, waardoor een buitengewoon sterke werking wordt bereikt, aldus dr. Greenfield. "Er wordt een dusdanig aantrekkelijke combinatie van muziek, dans en exotische en creatieve achtergronden gepresenteerd dat ze tot een machtig propagandamiddel voor geweld uitgroeien", aldus het rapport.

Het dringt aan op een klassificering van TV- en videoprodukties analoog aan wat voor films geldt om aan te duiden, welke portie geweld de kijker bij zijn keuze te wachten staat. ●

Na beschuldigingen in pers

RK hulporganisatie in VS doorgelicht

...de armen weten meer van het leven...

WASHINGTON — De Amerikaanse bisschoppenconferentie heeft besloten een commissie-van-drie te belasten met de doorlichting van de in opspraak geraakte hulporganisatie van de Rooms-Katholieke kerk in de Verenigde Staten, Catholic Relief Services CRS, gevestigd te New York. Nog voor de najaarsvergadering van de bisschoppen moet het rapport, dat zal worden gepubliceerd, gereed zijn.

CRS heeft beschuldigingen in de pers moeten verwerken dat er allerlei verschrijvingen zijn voorgekomen, waardoor giften voor een bepaald doel niet te bestemder plaatse zijn aangekomen. De ernstigste beschuldiging is, dat van de 50 miljoen dollar die vorig jaar is ingezameld voor de slachtoffers van de hongersnood in Etiopie, nog maar 27 miljoen is uitgegeven.

De commissie van onderzoek staat onder leiding van kardinaal John Krol van Philadelphia en omvat verder bisschop John R. Keating van Arlington, Virginia, en bisschop William H. Keeler van Harrisburg, Pensylvania. Met opzet zijn zij en niet leden van de twaalf bisschoppen sterke raad van bestuur van CRS met deze taak belast, om te bewerkstelligen dat het onderzoek zo onpartijdig zal zijn als maar mogeli k is.

De leiding van CRS heeft de aantijgingen van de hand gewezen, al geeft ze toe dat in sommige gevallen geld is gebruikt voor het dekken van administratieve uitgaven dat voor andere doeleinden was gegeven, "Maar we hebben steeds ervoor gezorgd dat alles werd aangezuiverd". Tegen het eind van 1985 zal volgens CRS 69 miljoen gulden zijn uitgegeven voor hulp aan Etiopië, waarna de rest zal worden belegd in projecten voor de lange termijn elders in Afrika.

Paus en misdienette

MUNSTER — Waarom hebt u zich in uw toespraak wel gericht tot misdienaars, en niet tot misdienaressen?" Dit vroeg de zestien jarige Sigrid Diekmann uit Gronau in een brief aan de paus, na haar deelname aan een internationale bedevaart voor misdienaars naar Rome.

Het meisje heeft nu een antwoordbrief ontvangen, ondertekend door de tweede secretaris bij het Vaticaanse staats- secretariaat.

Daarin staat dat „in enkele, meest midden-Europese landen" vrouwelijke misdienaars voorkomen, hoewel er een verordening bestaat die dat uitsluit.

Daarom moet ieder er begrip voor hebben dat de paus de "uitzonderings- toestand van de vrouwelijke misdienaar" niet officieel kan goedkeuren.

"Als zielzorgers, in weerwil van de wereldwijd geldende kerkelijke voorschriften, toch meisjes „voor de directe altaardienst" laten optreden, moet men de paus niet trachten over te halen deze praktijk duidelijk en in het openbaar goed te keuren, aldus de brief.

Oostduitse kerken:

Meer contacten nodig met W. Duitse kerken

BONN — De protestantse kerken in Oost Duitsland (DDR) willen dat de inwoners van de DDR en de Bondsrepubliek meer mogelijkheden krijgen met elkaar in contact te komen.

Dat blijkt uit een oproep die is gepubliceerd ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de ondertekening van de akkoorden van Helsinki. De kerken vinden dat contacten tussen de beide Duitse staten niet langer sterk mogen achterblijven bij wat in de rest van de wereld gebruikelijk is.

De protestantse kerken roepen de regeringen van de DDR en de Bondsrepubliek op alles te doen voor de vrede, waarvoor zij een "bijzondere verantwoordelijkheid dragen" en "zorgvuldig" aandacht te besteden aan elk initiatief tegen de wapenwedloop. Daarbij noemen de kerken in het bijzonder de voorstellen voor een zone zonder chemische wapens in Centraal Europa. De Oostduitse communistische partij (SED) en de sociaaldemocratische partij van de Bondsrepubliek (SPD) hebben in juni in een gezamenlijke verklaring de instelling van een dergelijke zone bepleit.

De protestantse kerken in de DDR vechten al jaren voor meer contacten tussen de Oost-en Westduitsers.

Op zoek naar diepere dimensie achter wetenschappelijk materialisme

Russisch Orthodoxe kerk bloeit weer op

De Russisch-orthodoxe kerk van de heilige maagd van Tichoem in Moskou: een geroezemoes van gebeden en koorzang en een komen en gaan van gelovigen. Bij de kerk aangekomen halen enkele jonge mensen kleine ikonen of handgemaakte kruisjes te voorschijn. Op de vraag aan een van hen waarom hij zijn kruis niet openlijk draagt, antwoordt hi : "Dat is een kwestie van politiek".

De godsdienst in de Sovjet-Unie bloeit, ondanks een bepaling in de grondwet die het communisme aanwijst als leidraad voor het geestelijk leven. Gezaghebbende westerse waarnemers spreken zelfs van een groeiende belangstelling van mensen die op zoek gaan naar een diepere dimensie achter het wetenschappelijke materialisme, dat door velen als hol en ontmoedigend wordt ervaren.

Cijfers over de aanhang van de verschillende kerkgenootschappen in het land zijn nauwelijks voorhanden, omdat noch de overheid noch de kerken de leden tellen. Maar naar schatting zijn er 120 miljoen gelovigen op een bevolking van 470 miljoen.

De helft van de gelovigen is Russisch-orthodox. De orthodoxe priesters zijn afhankelijk van de goedkeuring van de staats- en partijleiders. De regering heeft het recht om een benoemde of gekozen vertegenwoordiger van een religieus genootschap tegen wie men bedenkingen heeft af te zetten. Overtredingen van de strenge voorschriften worden bestraft met boetes of gevangenis.

KRITIEK

De kerkleiders krijgen weinig speelruimte. Ieder sociaal of educatief werk buiten de kerk zelf is verboden, evenals godsdienst voor mensen onder de 18. Toch vinden dergelijke activiteiten plaats, via bijbelstudie aan huis, de liturgie van de Russisch-orthodoxe kerk, jeugdorganisaties, koren en bijeenkomsten en preken. Maar over het algemeen onthoudt de Sovjetrussische geestelijkheid zich van kritiek op de overheid of haar beleid, om het kleine plekje dat de godsdienst is toegemeten niet in gevaar te brengen, afgezien van een kleine toespeling onder vier ogen.

"Wij zijn christenen, wij delen niet de communistische atheïstische visie. Wij aanbidden God", reageert metropoliet Filaret op een aanhoudend verzoek om een voorbeeld van verschillen tussen kerk en staat. Hij heeft een flauwe glimlach en een schittering in zijn donkere ogen.

SCHAAKSPELERS

Hoewel Russische kerkleiders in het Westen vaak worden afgeschilderd als pionnen en marionetten van de regering, zijn zij in werkelijkheid veelal slimme schaakspelers, erfgenamen van een eeuwenoud meesterschap in het omgaan met onderdrukkende regimes, dat teruggaat tot diep in de tsaristische geschiedenis. Voor het overgrote deel zijn ze oprechte en toegewijde christelijke herders. Het zijn geen oplichters, maar bereid hun trots in te slikken als ze er iets voor terugkrijgen.

• De strakke lijnen van de moderne bouwkunst naast een Russisch-orthodoxe kerk in Moskou. Symbolisch voor een opbloeiend religieus besef van de Sovjet-burgers.

NATIONALISME

Met resultaat. Wel probeert de regering het oude geloof te verdringen door er een eigen goddelijke variant van nationalisme voor in de plaats te stellen, waarbij het moederland, de geschiedenis en de militaire kracht centraal staan. De gewijde sfeer, die regelmatig valt te proeven tijdens Russische gedenkdagen met plechtige muziek en verheven triomfbeelden van moeder Rusland, getuigt van deze pogingen. Maar de staat laat de kerk begaan — om welke redenen dan ook.

In Zagorsk, bijvoorbeeld, eeuwenoud centrum van geestelijk leven, met zijn ontelbare uivormige kerkkoepels, zijn zwermen zwartgerokte geestelijken, en de vele pelgrims die voor de feestdagen vanuit het hele land toestromen. Er zijn acht kerken in gebruik. Verder een uitgeverij, een seminarie met 500 studenten en een theologische faculteit waar 60 jongeren zijn ingeschreven. De animo voor dit en twee andere seminaries in Odessa en Leningrad is de afgelopen tien jaar verdrievoudigd en er studeren nu totaal 1.400 adspirant-geestelijken. Honderden anderen volgen daarnaast op informele wijze onderwijs aan de drie seminaries.

ZUIVERINGEN

De Russisch-orthodoxe kerk heeft hardere tijden doorstaan, zoals de massale stalinistische zuiveringen, totdat de Tweede Wereldoorlog Stalin dwong de steun van de kerk te zoeken om zich de binnenvallende Nazi's van het lijf te houden. In de vijftien jaar daarna konden de kerken weer opbloeien, maar van 1960 tot 1964 onder Nikita Chroetjsov volgde opnieuw grote druk.

Sindsdien is er sprake van enig herstel. Misschien hebben de huidige leiders begrepen dat godsdienst een onlosmakelijk deel uitmaakt van het Russische leven, en dat een poging haar te onderdrukken onnodige opschudding teweeg zou brengen. ●

(Uit de Haagsche Courant)

Kardinaal Lorscheider: fout van autoritair handelen gebeurt nog steeds

Hoop gesteld op document van paus over Bevrijdingstheologie

BONN — "Ik verwacht dat de paus zich heel wat positiever over de bevrijdingstheologie zal uitlaten dan tot uiting is gekomen in het document van de congregatie voor de geloofsleer, en het zal dan niet alleen betrekking hebben op Latijns-Amerika maar algemene geldigheid hebben". Dat heeft tijdens zijn rondreis door de Bondsrepubliek Duitsland de Braziliaanse kardinaal Aloisio Lorscheider laten weten, net als bevrijdingstheoloog Leonardo Boff een Franciscaan. De aartsbisschop van Fortaleza doelde daarbij op het in voorbereiding zijnde tweede document van het Vaticaan over die theologie.

De Braziliaanse bisschoppen hebben verzocht er een pauselijke boodschap van te maken. Dat maakt huns inziens veel meer indruk dan een boodschap van de congregatie, waarbij de paus aantekeningen maakt.

Op een lezing voor jonge mannelijke en vrouwelijke leden van de orde der Franciscanen te Grosskrotzenburg heeft de kardinaal uiteengezet, dat de Bevrijdingstheologie een poging is "de naastenliefde in hoogste zin te leven en de sociale dimensie te introduceren in het geloof". Naar hij verklaarde heeft "onze medebroeder Boff" zeer veel voor de kerk gedaan, al heeft hij net als andere theologen zeker ook fouten gemaakt. In zijn boek "Kerk: charisma en macht" behandelt hij autoritair handelen, "een fout die ook vandaag nog vaak voorkomt", aldus mgr. Lorscheider: "Omdat broeder Boff daaronder lijdt heeft hij zich misschien wat te kras uitgedrukt".

Kardinaal Lorscheider

Kardinaal Lorscheider stelde dat de kerk in de basisgemeenschappen het autoritair zijn wil overwinnen. Priesters en bisschoppen doen er zijns inziens goed aan tegenover die basisgemeenschappen niet van leer te trekken en ook niet de indruk te wekken de wijsheid in pacht te hebben, "Want de armen weten heel wat meer van het leven dan wij". Het is daarom noodzakelijk dat de armen ons duidelijk maken hoe zij de wereld zien, aldus de kardinaal. "Uit het geloof dienen zij wegen te zoeken om zichzelf te helpen", vatte hij zijn zienswijze samen.

De theologie van de bevrijding geeft de mensen hun waardigheid als individu en als kind gods terug en vormt een weg om bevrijding van onderdrukking teweeg te brengen, betoogde mgr. Lorscheider. "Ook wij kardinalen, bisschoppen, priesters en ordeleden hebben het volk onderdrukt en geprobeerd het onze ideeën op te dringen", bekende de kardinaal. De gelovigen hebben daarbij zijns inziens wel braaf geknikt, maar er eigenlijk niets van begrepen. Thans vinden zij gemakkelijker de toegangsweg naar het geloof, daar zij hierin hun eigen ervaringen kunnen inbrengen. Vooral de basisgemeenten zijn plaatsen waar deze vernieuwde evangelisering tot uiting komt, verklaarde de kardinaal.

Hij maakte zijn gehoor duidelijk dat de kerkelijke optie voor de armen ook door sommige kardinalen, bisschoppen en priesters niet wordt geslikt. Met hen moeten wij geduld betrachten. Tijdens retraites wordt gepoogd de rijke Brazilianen te confronteren met wat de bijbel over hen zegt en wat er te leren valt uit kerkelijke uitspraken terzake. „Net als Jezus niet allen heeft kunnen overtuigen, konden ook wij dat ook niet", verklaarde kardinaal Lorscheider. "Wij moeten geloven in de kracht van het woord Gods, waardoor nu eens deze, dan weer gene tot bekering komt". is zijn overtuiging.

Belastinggeld op Filippijnen door Marcos misbruikt

WASHINGTON — "De Amerikaanse gelovigen hebben er recht op te weten, dat hun belastingcenten worden misbruikt voor steun aan een regering, die geen oog lijkt te hebben voor de elementairste rechten van de mens en de godsdienst- vrijheid". Dat staat in een brief, die de secretaris van de Amerikaanse bisschoppenconferentie, mgr. Daniel Hoye, heeft gestuurd aan de 300 bisschoppen van de Verenigde Staten. Zijn opzet is de bisschoppen ertoe te brengen de gelovigen voor te lichten over het bewind van Marcos. Die regering ontvangt militaire hulp van de Verenigde Staten. Naar mgr. Hoye betoogt staat de kerk op de Filippijnen aan vervolging bloot, zodat er alle reden is voor diocesane commissies voor gerechtigheid en vrede, daarover aan de bel te trekken.

Reis naar de West Sint Maarten

SINT MAARTEN

Negenhonderd kilometer zee, die blauw is en zilver of goud wanneer de zon er op ketst, scheiden Aruba, Bonaire en Curaçao van Sint Maarten, Saba en Sint. Eustatius.

De Bovenwindse eilanden zijn klein. Van de duizend vierkante kilometer die de Nederlandse Antillen beslaan nemen ze er samen maar achtenzestig voor hun rekening. Ze liggen niet, zoals hun drie grote broers, voor de kust van Zuid-Amerika, maar midden in de

...Sint Maarten, spreekt voor zichzelf...

oceaan, omgeven door een zwerm van andere dwergen met een Frans, Spaans, Deens of Engels koloniaal verleden.

Vanuit de lucht is er al meteen nog een ander opvallend verschil te zien: de eilanden beneden de wind zijn rotsachtig en kaal, boven de wind zijn het groene vlekken in een zacht wit randje van branding.

Toen het vliegtuig van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij de daling naar Sint Maarten inzette kwamen er bovendien bergen in zicht en bossen en baaien met goudgele stranden — kortom alles wat de reiziger zich bij een tropische verrassing heeft leren voorstellen: *Bounty*-land.

In kilometers of zeemijlen gemeten ligt Sint Maarten van alle Antillen het dichtst bij Nederland; vanaf een rotspunt boven één van de baaien, Oyster Pond, schijnt het precies 6.938 kilometer naar het land van mest en mist te zijn. Maar in alle andere opzichten vormt dit eiland met Saba en Sint Eustatius de verste uithoek van het Koninkrijk.

Dat is al heel lang zo. De reis per zeilschip van het bestuurs- en handelscentrum Curaçao kon bij slecht weer bijna twee weken duren — en zeilschepen waren tot vijftig jaar geleden nog een heel normaal middel van vervoer in deze streken. Ambtenaren beschouwden uitzending naar de Bovenwinden vroeger als een verbanning. Het onderwijs en de medische zorg stonden er op een zeer laag peil. En omdat de eilanden heel lang geen enkel geldelijk gewin opleverden konden ze hun positie van eenzame stippen behouden.

Het geluid van drilboren, hamers en beitels begeleidde mijn aankomst op het naar Prinses Juliana genoemde vliegveld. Ook langs de weg naar de stad werd overal gebouwd. Hotels, huizen, supermarkten, garagebedrijven — alles zag eruit of het in de laatste maanden was neergezet of tenminste grondig gerenoveerd. Behalve de weg zelf. Die was vol gaten en kuilen en slechts spaarzaam voorzien van verkeersaanwijzingen. Nu eens ging hij steil omhoog, dan weer na een bocht met een prachtig panoramisch uitzicht plotseling omlaag. Om de hoek van de laatste rots die we passeerden voerde de weg naar beneden, naar de hoofdstad van het eiland, Philipsburg.

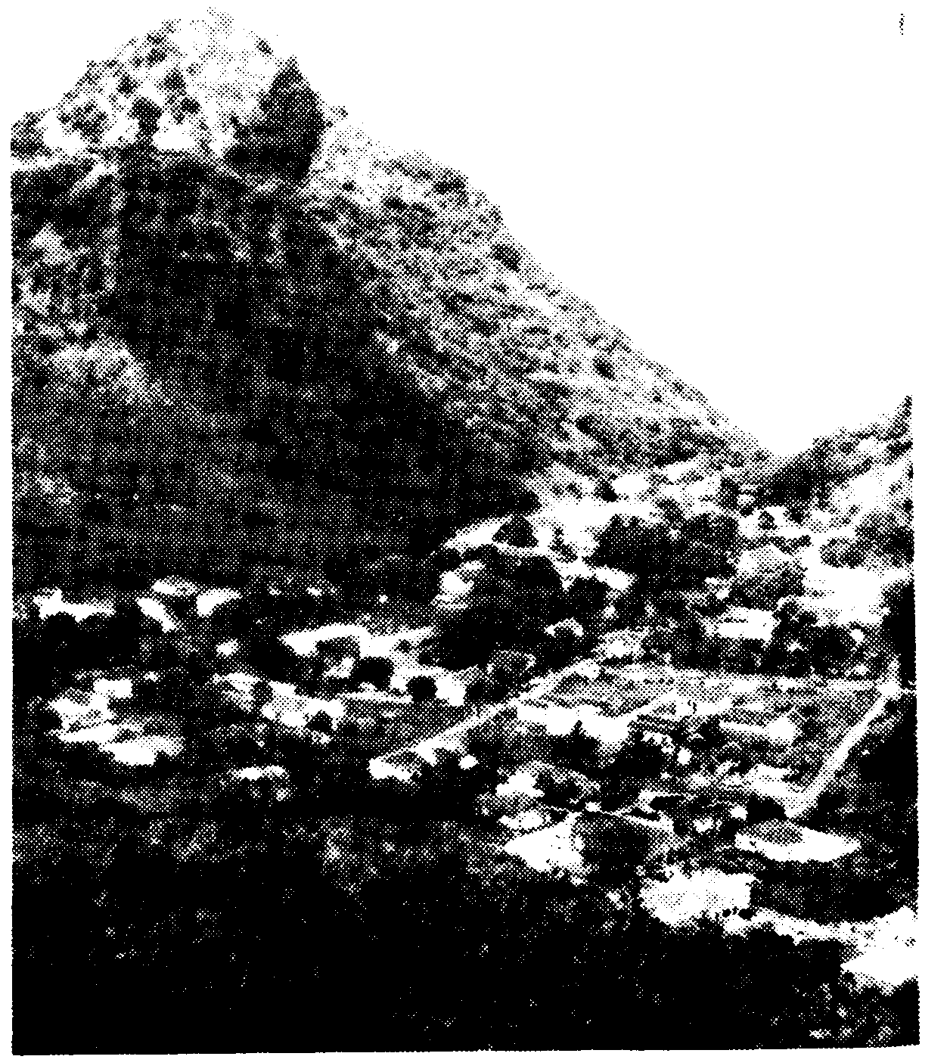
De stad is gebouwd op een zandbank, die er pas enkele honderden jaren ligt. Toen Columbus het eiland ontdekte, zegt men, kon hij de baai binnenvaren die nu door het zand is afgesloten. Nog in de vorige eeuw werd er op grote schaal zout gewonnen. De strook land waarop Philipsburg staat was tot voor kort, toen men een deel van de Great Salt Pond dempte, zo smal dat er slechts plaats was voor twee straten: de Voorstraat en de Achterstraat, Front Street en Back Street. Ze lopen evenwijdig aan elkaar en worden verbonden door een reeks smalle steegjes.

Front Street etaleert de nieuwe rijkdom van het eiland. Er zijn tientallen restaurants en casino's die 's ochtends vroeg al geopend zijn. Bijna deur aan deur worden er camera's, juwelen en geluidsapparatuur verkocht. De talrijke modezaken bieden een keuze waarbij die van de Amsterdamse P.C. Hooftstraat verbleekt. Exclusieve boutiques vermelden onder hun naam op de winkelruit: Rome — Parijs — New York — Sint Maarten.

SABA

Saba is een steil uit het water oprijzende rots, waarvan de top (870 meter) vaak in nevel is gehuld. Een landing op het kleinste eiland van de Nederlandse Antillen vereiste vroeger, per sloep door de branding, sterke zenuwen en tegenwoordig is dat nog zo. Sinds 1960 heeft Saba een vliegveld (en sinds 1972 ook een haventje, dat echter door stormen zwaar te lijden heeft). Met bewonderenswaardige maar voor de passagier niet altijd invoelbare nonchalance smakken de piloten die het luchtverkeer naar Saba onderhouden hun toestel op de slechts vierhonderd meter lange landingsbaan, om vrijwel direct daarna stil te staan. Zowel aan het begin als aan het eind van de baan gaapt een afgrond.

Eeuwenlang verliep ook het vervoer op het eiland zelf uiterst moeizaam. Vrijwel nergens ligt het aardoppervlak er waterpas, een weg gaat altijd naar boven of naar beneden. Veel verbindingen bestaan dan ook uit honderden meters lange trappen. De twee dorpen waar de meesten van de duizend Sabanen wonen liggen hemelsbreed nog geen twee kilometer van elkaar, maar vóór de oorlog was het nog heel gewoon dat inwoners van Windwardside of The Bottom elkaar en elkanders woonplaats hun leven lang niet te zien kregen. In 1947 deed echter de eerste jeep zijn intrede op het eiland en sindsdien heeft men vlijtig gewerkt aan de verbetering van het vrijwel geheel uit haarspeldbochten bestaande wegennet.

...Saba, panorama...

De Sabanen zijn fier op hun eiland en daar hebben ze alle reden toe, want het is zonder twijfel het mooiste en aangenaamste van de Nederlandse Antillen. De nauwe straten in de dorpjes zien eruit alsof ze iedere ochtend worden aangeveegd, de huizen zitten vrijwel allemaal dik in de glanzende verf en langs alle wegen en paden zijn er zorgzaam onderhouden bloementuinen of weelderig groeiende stukken tropisch woud.

In Windwardside bezocht ik het museum, een voormalig woonhuisje ter grootte van een fietsenhok waar meubels, portretten en souvenirs uit de historie van het eiland ten toon zijn gesteld. De deur stond open en aanvankelijk dacht ik, dat alles hier voor de diefachtige bezoeker zo voor het grijpen lag. Ik bleek de suppoost over het hoofd te hebben gezien; letterlijk want de grijsaard met een kapiteinsmutsje die me om het entreegeld verzocht was nog geen anderhalve meter hoog. Hij legde me niets in de weg toen ik van een kast een krakend album pakte, dat vergeelde foto's bevatte van dames in stijve, gebloemde jurken, van star in de lens blikkende mannen in rokkostuum of kapiteinsuniform en van schepen, talloze schepen. Er waren afbeeldingen van schoeners en andere grote zeilboten in volle zee, van luxe passagiersschepen in de havens van Rio de Janeiro en New York en van oorlogsbodems omstreeks de eeuwwisseling met hun potsierlijke bepantsering. Had ik het niet al gelezen, dan hadden deze foto's en de platen aan de houten wanden van het museumpje het me wel duidelijk gemaakt: de zeelieden van het minuscule Saba genieten een grote reputatie op alle wereldzeeën en ook dat wil het eiland graag weten.

SINT EUSTATIUS

Op een zondag, vroeg in de ochtend, kwam ik aan op Sint Eustatius. Het was één van de zeldzame momenten dat het koel was. De hitte van de dag, die steeds bij de minste beweging een net van fijne pareltjes op mijn voorhoofd had getoverd en daardoor bij iedere ontmoeting voor blikken van deernis of lichte spot had gezorgd, hield zich nog verborgen achter de heuvels rond het vliegveld. De twee passagiers die met mij uitstapten waren in een oogwenk verdwenen. Net als het minuscule toestel zelf, dat zich snorrend boven de weilanden verhief op weg naar een volgend eiland. Daarna was het weer stil.

Op het parkeerterrein voor de betonnen loods stond een busje. Ik vroeg de chauffeur me naar het centrum van Oranjestad te brengen.

...Saba, panorama...

Sint Eustatius Saba

Was dit een stad? Er stonden een paar lage houten en stenen huizen met opgeruimde veranda's, de luiken nog gesloten. Over een pleintje scharrelden kippen, en een haan die af en toe een stukje rende en dan kraaide. Het was er groen van gras en varens. En van onder een flamboyant-boom met duizenden felrode bloempjes keek een geit de bezoeker nieuwsgierig aan.

Aan één kant van het plein voerde een trap steil naar beneden, naar zee. Door de open deuren van een kerkje aan de rand van het klif stroomde eerst het geluid van een orgel en daarna gezang de ochtend in. Ik ging naar binnen en schoof in de laatste bank.

Er waren niet meer dan dertig of veertig mensen in de kerk, blanken en zwarten. In het middenpad stond een magere priester in een witte kazuifel die na afloop van het gezang zijn handen ophief en aan de preek begon.

De kerk is er om ons te helpen, riep hij. Zijn Engels was zeer eenvoudig, deels zelfgemaakt en aan alle kanten stak zijn Brabantse accent er doorheen. Maar geen paus, vervolgde hij, geen bisschop en geen pastoor kan de band met God voor ons tot stand brengen. Dat moet iedereen zelf doen. Een ervaren kapitein, zei hij kan je wel de koers wijzen (en hij maakte een gebaar in de richting van de zee), maar iederen moet zijn schip zelf sturen en zelf de landing volvoeren.

Tot besluit gleed hij, zonder moeite steeds enthousiaster sprekend en heftiger gesticulerend, in een nieuwe beeldspraak, dit keer om de rol van de Heilige Geest te verduidelijken. "This week", zei hij, "I got the surprise of my life! I got a telephone call. All the way from Holland, for the first time in my life! And the voice sounded so clear. But Holland is far, far away! Now, the Holy Ghost is like a telephone. Use that telephone!"

Na de preek kwam onder begeleiding van twee nonnen een rij kleuters in smetteloze pakjes de kerk binnen gestapt. Ze mengden zich met hun stemmet es in het koor van de andere aanwezigen. De kromme man die naast me stond reikte me zijn liederenbundel aan en wees waar ik mee kon zingen. Even later, voor de communie, gaf hij me, zoals dat tegenwoordig in de katholieke kerk gebruik is, zijn harde zwarte hand. Hij hield daarbij zijn ogen neergeslagen. Dat was maar goed ook, anders had hij gezien hoe vochtig de mijne intussen waren geworden.

Toen ik onder de poort van Fort Oranje door naar buiten liep, krabbelde een gifgroene leguaan zo groot als mijn onderarm tussen de varens weg. In de poort zelf hing een mededeling van luitenant-gouverneur G.R. Sleeswijk. Hij maakte aan de bevolking van Sint Eustatius bekend, dat hij, gezien de ongecontroleerde wijze waarop vee en pluimvee van de openbare weg gebruik maakten, en na herhaalde waarschuwingen, genoodzaakt was drastische maatregelen te nemen. Zijn manschappen hadden bevel gekregen alle koeien, ezels, schapen, geiten en kippen die loslopend werden aangetroffen onverwijld neer te schieten.

Tijdens een wandeling door de stad was van enig effect van deze strenge verordening niets te merken. Op de paden en straten tussen houten huizen en vuile erven lag, zat of stond het gedierte waar het maar wilde. Meestal roerloos, om niet te veel last van de zon te hebben.

Ook de mensen waren de zondag roerloos begonnen. Ze zaten voor het raam of in de schaduw bij hun huis en volgden de passerende vreemdeling met hun ogen. Slechts een enkeling mompelde een groet. De eigenaar van een café was de enige die aan het werk was. Hij ruimde de rommel van zaterdagavond op en was zo vriendelijk door het raam een verversing aan te reiken. Hij wees bovendien de weg naar het Cultureel Centrum van het eiland, dat ik — al was het desnoods alleen maar van buiten — graag wilde zien.

Onderweg viel me op hoe ruim de stad in zijn grond zat. Op veel plaatsen waren er grote open plekken tussen de huizen waar struiken en onkruid woekerden en veel van die huizen zagen er armoedig uit of waren al geheel dichtgetimmerd. Bij mezelf corrigeerde ik het idyllische beeld, dat zich na mijn kerkbezoek had gevormd: Sint Eustatius maakte niet zozeer een tevreden als wel een zeer lethargische indruk.

Bij de toegang tot het Cultureel Centrum ligt een metalen rooster in de weg, om het vee bij de cultuur weg te houden, dat luid ratelt wanneer je er over loopt of rijdt. Op het terras van het gebouw stond een verplaatsbare bar en daaromheen, tot in de verre omtrek, lagen de resten van een zeer groot feest. Lege flessen, glazen, blikjes. Ik liep om het gebouw heen en probeerde naar binnen te kijken. Er was niets te zien dan een vuile gang en nog een paar flessen. Op de deur van het centrum was een affiche geplakt waarop de vertoning van een aantal western-, karate- en kinderfilms werd aangekondigd, maar in het rijtje titels stond ook *The state of Things*. Ik kon me met geen mogelijkheid voorstellen wat de bevolking van Sint Eustatius aan moest met de tobberijen over filmindustrie en werkelijkheid van de bebrilde West-Duitser Wim Wenders. Was er ergens op een verhuurkantoor een verkeerde trommel ingepakt?

Teruglopend kwam ik langs een grote groep vrouwen die zaten te wachten op hun beurt om biljetten voor een loterij te kopen en daarna langs een veld waarop langs de kant geiten stonden maar in het midden een twintigtal mannen in witte pakken, geconcentreerd bezig aan een cricketwedstrijd.

DE RUINES VAN HET HOLLANDS KOLONIALISME

"In een maatschappi die geen beroep doet op bijzondere vaardigheden en geen beloning biedt voor bijzondere verdiensten is cricket de enige activiteit die een man de kans biedt zich geheel te ontplooien en gemeten te worden naar internationale maatstaven", schreef V.S. Naipaul in zijn indrukwekkende reisboek over het Caraïbisch gebied, *The Middle Passage*. "Alleen op een veld, ongehinderd door intriges, kan hij iedereen laten zien wat hij waard is. Zijn ras, opleiding, rijkdom doen er dan niet toe."

Naipaul, die zelf op Trinidad is geboren, geeft in zijn boek een hard oordeel over de maatschappij van de eilanden in het Caraïbisch gebied. Domheid en cynisme regeren er, creativiteit en een eigen cultuur is er niet te vinden, interesse voor de eigen samenleving en de eigen geschiedenis bestaan er nauwelijks. Enige hoop ontleent hij aan het groeiende politieke en radicale zelfbewustzijn dat hij aantreft, maar in het voorwoord bij een recente herdruk van zijn voor het eerst in 1962 verschenen boek noemt hij die toenmalige verwachtingen te 'romantisch'.

Er bestaat in de Nederlandse literatuur over de Antillen niets dat met het reisverslag van Naipaul kan wedijveren in de raakheid van zijn beschrijvingen en de scherpzinnigheid van zijn analyse. Ook de nu herdrukte *Essays over Antilliaanse cultuur* van Cola Debrot, halen niet dat niveau. De toon van die stukken is onveranderlijk mild en voorzichtig. Het eerste *yu di tera* dat het tot gouverneur bracht kon en wilde zich niet permitteren om iemand voor het hoofd te stoten. Het klinkt echter ronduit naïef als Debrot bijvoorbeeld suggereert dat de Nederlandse invloed op het volk van de Antillen tot uitdrukking komt in "nuchtere, innige en vrijheidslievende" karaktertrekken die een tegenwicht zouden kunnen vormen voor de gepassioneerdheid van de rest van Zuid-Amerika. In zijn gedichten (die als deel twee van het Verzameld Werk ook opnieuw zijn uitgegeven) liet hij meer twijfel en wanhoop toe. Hij schreef verre van grote poëzie, maar waarschijnlijk was het wel eerlijk gevoeld toen Debrot in december 1969, tijdens zijn laatste dagen als gouverneur in Fort Amsterdam, dichtte: *Droevig eiland, droevig volk / droevig eiland in de kolk / van de maalstroom van de maalstroom / droevig eiland zonder tolk.*

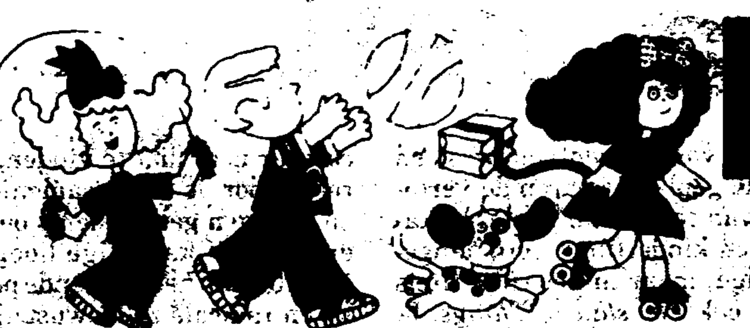
Wat mij tijdens mijn reis over de eilanden beneden en boven de wind vooral opviel is juist hoe gering de invloed van drie eeuwen Nederlands koloniaal bewind en tientallen jaren Koninkrijksverband zijn geweest. Na de onafhankelijkheid, die onvermijdelijk een keer komt, zal er binnen de kortste keren niets meer zijn dat aan de aanwezigheid van de Nederlanders herinnert dan een paar ruïnes van forten en pakhuizen, zoals die op Sint Eustatius.

Die geringe invloed is een gevolg van een manier van koloniseren die 'mild' 'tolerant' of soms zelf 'liberaal' is genoemd maar net zo goed 'onverschillig' kan heten. De Hollanders hebben hun cultuur niet opgedrongen aan de negerbevolking die ze uit West-Afrika hadden gehaald, maar ze vergaten daarbij dat die geroofde slaven ook nauwelijks meer eigen zeden en gebruiken hadden — en zelfs geen gemeenschappelijke taal. Voor onderwijs hebben de kolonisatoren niet gezorgd. Dat hebben ze overgelaten aan de missie, aan Spaanse priesters die door de protestantse machthebbers werden getolereerd omdat de scholen (en de kerken) die ze bouwden toch maar voor de zwarte bevolking waren bedoeld. Op de v[illegible]rmalige Franse eilanden spree[illegible] men tegenwoordig Frans, in d[illegible]ebieden die aan Engeland beh[illegible]len Engels, maar op de Neder[illegible]dse Antillen Papiamentu (ge[illegible]eerd op Portugees en Spaans o[illegible]gels).

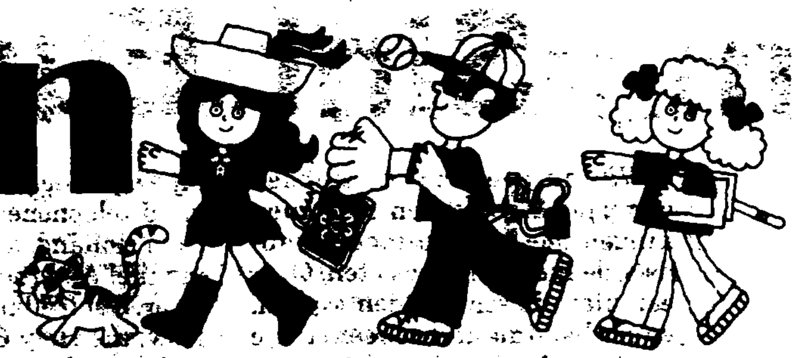

Sint Eustatius (foto Bert van Goethem)

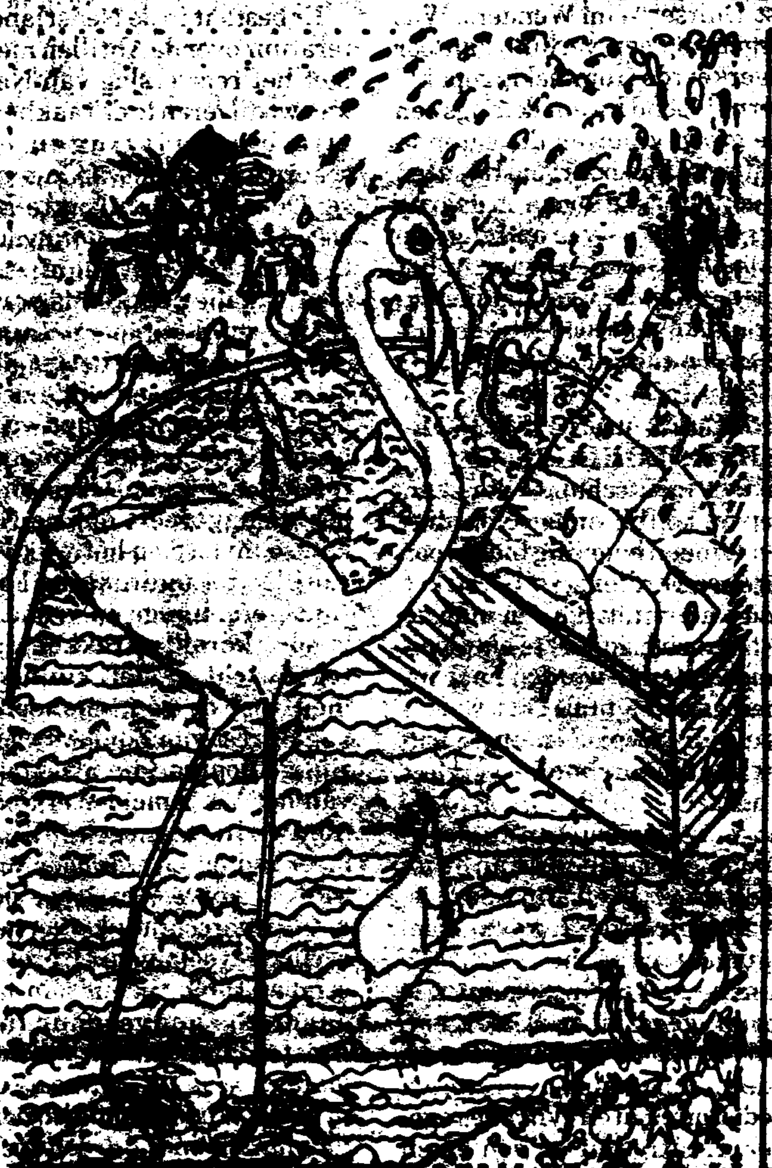
(doorlezen blz. 14)

Papilon
kinderpagina

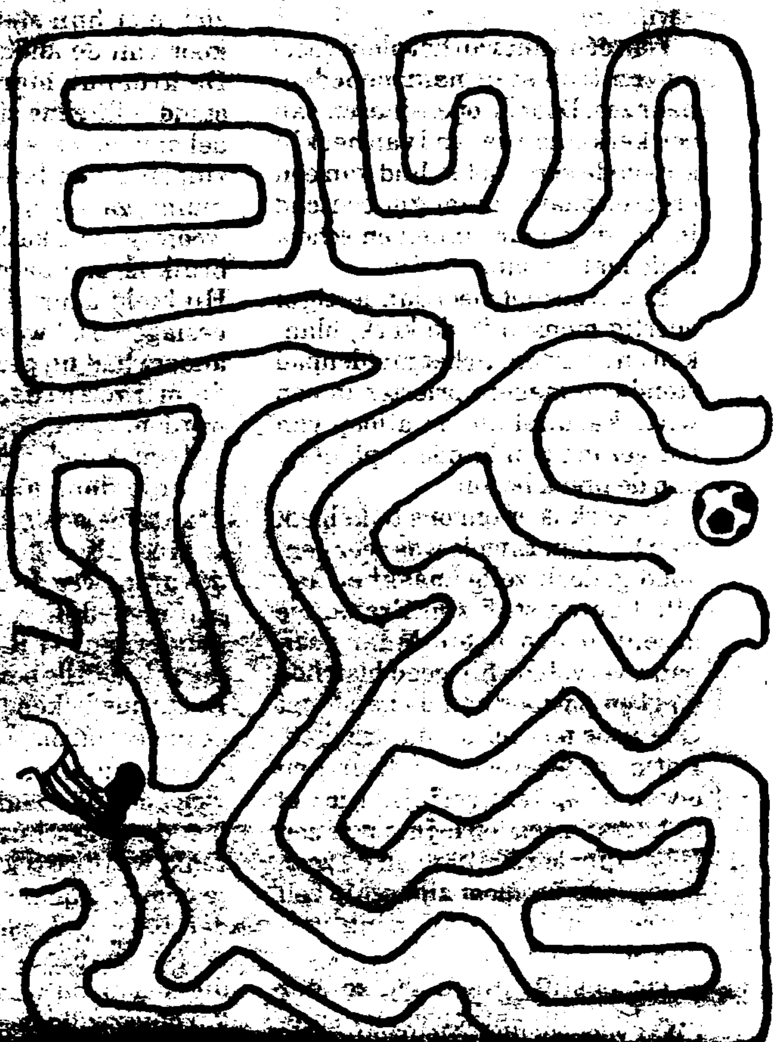
Simboe in de tuin

er is veel te zien in de tuin.
in de zon loopt een kip
met vier
een duikt en is niet nat.
de poot van de is dun.
het eet uit de bak.
daar is ook een gans.
hij wil wel van mijn koek
hap niet in mijn duim.
dat mag niet!

GETEKEND EN geschreven door Gerard, Pieter Gooiker en zijn moeder.

DOOLHOF

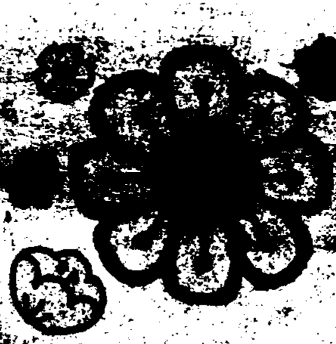
Topsy

Net op Dinsdag kregen we een jonge hond van 5 maanden. Een zieke hond, want hij had last van aanvallen en moest daarom elke dag een pil slikken. Topsy heette hij. Toen ik hem ging halen, was ik van plan hem echt op zijn gemak te stellen, zodat hij gauw aan ons gewend zou zijn. Arme Topsy dat ging wel een beetje ... Toen ik hem uit de auto wilde beuren, ... zijn kop ... stond ...

... zei de dokter zegt, ...

die ik vind heel klein ... om en gleed uit in ... Och arme! Maar ...

... stootte de bak met water,

OPLOSSING

Puzzel van de week

1	2	3	4
2			
3			
4			

1. Vervoeging van vallen
2. Bloedvat
3. Lang....
4. Traptrede

Duidelijk op de enveloppe vermelden ... reeds

... November.

OPLOSSING

(vervolg van blz. 4)

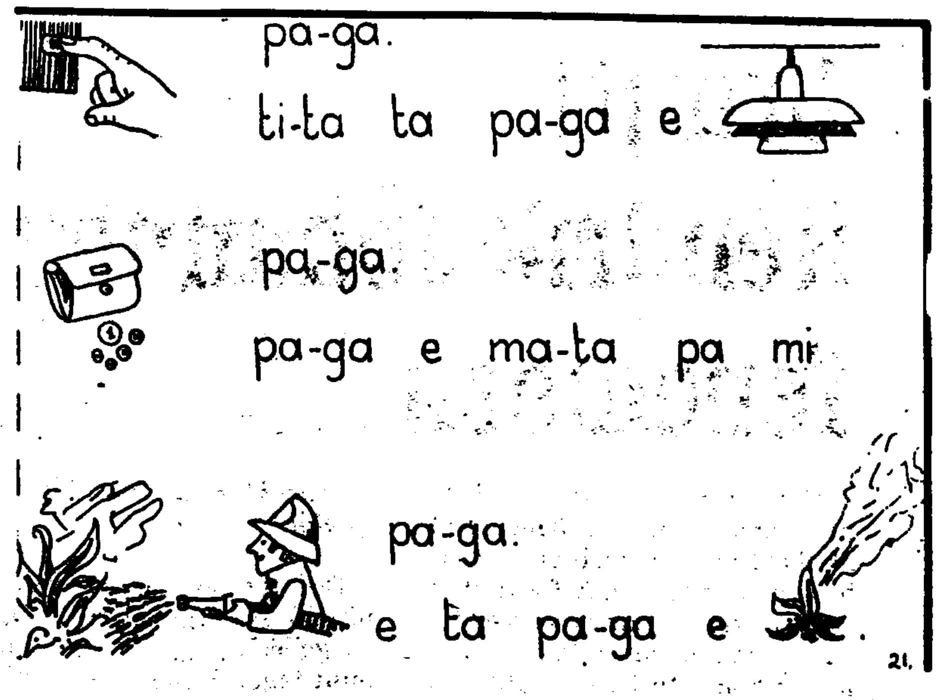
METHODE

De werkgroep heeft haar methode de titel DAL BAY NUMA meegegeven. Ze is nu zover gevorderd dat er een concept verantwoording is in algemeen- theoretische zin, een praktische handleiding die voorschrijft hoe het lesverloop dient te zijn, er is een serie leesboekjes, er is een toets- programma, een boekje met verhalen die door de leerkracht gebruikt worden, en additioneel materiaal als woordkaartjes, flanelbord, enz.

"De methode is sterk prescriptief, maar laat de leerkracht wel de vrijheid óf individueel óf groepsgewijs te werken, wat aansluit bij de B.B.O.-praktijk. Juist deze praktijk eiste een stap-voor-stap-aanpak die rekenschap aflegt van elke volgende fase. De methode zal, juist dank zij deze systematiek, als uitgangspunt kunnen dienen voor het Papiaments- talig leesonderwijs in de gewone basisschool als daar het Papiamento ingevoerd zal worden".

BEGIN

Dit pionierswerk waarbij alles door de werkgroep zelf doordacht, uitgewerkt, geschreven, maar ook op een voor een kind acceptabele manier gepresenteerd moest worden (lay-out, illustraties, plakken, etc.) is nog maar een klein stapje op weg naar een Papiaments- talige school. Het betreft

alleen het leren lezen, niet het voortgezet leesonderwijs in de volgende fase". Daarvoor is er nog helemaal geen materiaal aanwezig, op die ene kleine stap na die op het initiatief van de werkgroep en de Openbare Bibliotheek, de Comision Cuenta gezet heeft met de uitgave Contami un storia van 1983. Er zal nog heel wat materiaal in het Papiamento moeten verschijnen, willen onze kinderen over voldoende leesstof kunnen beschikken.

Deze leesmethode werd gemaakt voor slechts één schooltype, het B.B.O. Taalboeken zijn er nog helemaal niet bij. Slechts het aanvankelijk leesgedeelte werd theoretisch doordacht en praktisch opgezet.

Een mager resultaat na vijf jaar? Wie een idee heeft hoeveel werk de groep heeft moeten verrichten om zover te komen als ze nu is, zal dat ontkennen.

De groep zelf is enthousiast gebleven en hoopt dat ze de gelegenheid krijgt de methode nu nog in [illegible] kunnen geven in de komende jaren, zodat er een goed eindprodukt uitkomt. Anders is er weer half werk verricht.

"De uitvoerige documentatie en tussentijdse rapporten die steeds bijgehouden zijn, zullen volgende werkgroepen een basis geven om door te gaan. In het verleden heeft men op Bonaire naar ons werk gevraagd, maar we wilden het eerst goed afhebben voor het naar buiten gebracht wordt. Materiaal dat nog niet een definitief eindstadium heeft bereikt mag geen eigen weg gaan leiden in het onderwijs; dat vinden we gevaarlijk".

Met Dal bay numa! (een programmatische titel!) is er in elk geval een verantwoord begin gemaakt aan het Papiamentstalig onderwijs, door mensen die een steentje bijdroegen om een lange weg begaanbaar te maken.

"Als we niet bereid zijn veel werkkracht en deskundigheid in het Papiamento- project te stoppen — en dus ook geld! — zal de weg snel doodlopen in teleurstelling en mislukking.

Maar we kunnen het wél. En langzamerhand zullen we het steeds beter leren te doen. Zonder hulp van buiten. We zullen het gewoon zelf moeten doen!"

Aan het begin van het schooljaar 1980/1981 begon een werkgroep [illegible] we leesmethode voor het Buitengewoon Basis Onderwijs wat het aanvankelijk lezen betreft te ontwerpen. Een gesprek met de groep over wat er na het eerste lustrum bereikt is en wat nog allemaal gedaan zal moeten worden. ●

WIM RUTGERS

Naspelen met de journalist

Wat voor spelletjes journalisten met hun schrijvende objecten spelen is niet altijd precies te achterhalen. Met het verder brengen van de waarheid lijkt 't mij in ieder geval weinig te maken te hebben. Laat 'ns kijken of we erin kunnen slagen in het geval van literair journalist H.M. van de Brink wél het een en ander bloot te leggen. Feit is dat de heer H.M. van den Brink in z'n interview met mij, dat Ñapa uit de NRC overnam, zich vooral op één van mijn boeken heeft geconcentreerd, *Dubbelspel* en heel in het bijzonder op één personage van dat boek, *Boeboe Fiel*, en daarbij weer op één aspekt van deze heer, zijn avonturen in Campo Alegre. De helft van het interview gaat daarover, compleet met beschrijving van een Boeboe Fiel achtig personage, die de ournalist in hetzelfde hotel ontmoet waar de Amerikaanse toerist logeerde, die in Campo Alegre verdwaalde. Doordat de andere boeken van de schrijver voor de journalist eigenlijk niet meetellen, lijkt hij voor hem dus eigenlijk alleen maar interessant als campo-ganger. Soort zoekt soort.

Het interview wordt dan ook zo ge-edit, zo versneden, dat er een tijdssprong ontstaat. De 16 jaar die er liggen tussen het moment van het schrijven van het boek en nu, worden in de gretigheid om Campo Alegre centraal te stellen, gewoon opgevreten. Precies wat advocaat Knoppel niet zo lang geleden ook uithaalde, door passages van een mijner boeken buiten context aan te halen, met de suggestie dat ze de dag tevoren geschreven waren. En te bedenken dat ik pas de laatste 4 jaar weer op Curaçao woon!

Toen de journalist op een gegeven moment zo ver ging om mijn point blank te vragen wat mijn vrouw van mijn Campo-gang vond, was de gedwongen vereenzelviging van mij en Boeboe Fiel compleet. Ik had hem uit de Boeboe Fiel-droom kunnen helpen door hem eenvoudig te wijzen op het feit dat ik, 18 jaar geleden, toen ik in Campo voorstudies voor Boeboe Fiel maakte, nog *helemaal niet getrouwd was*. Ik had dus helemaal met niemand dan met mijzelf rekening te houden.

Om twee redenen deed ik dat niet. Ten eerste was de vraag niet ter zake. De journalist had zich immers niet gepresenteerd als een scribent voor een feministisch blad, belust bijvoorbeeld te ontdekken hoe schrijvers hun artistieke leven met hun privé-leven harmoniëren. Een niet op sensatie beluste journalist zou 't antwoord dus verder ook negeren. Voor het geval hij dat niet deed, gaf ik mijn journalist het meest clichématige antwoord aller tijden: "Mijn vrouw vindt het niet leuk." Over zo'n antwoord hoef je natuurlijk niet lang na te denken: Geen enkele vrouw vindt het leuk dat haar man hoerenkampen afloopt. Voor zo'n antwoord hoeft [illegible] niet duizenden kilometers te verplaatsen en duizenden guldens aan een plane-ticket uit te geven.

De tweede reden waarom ik op de vraag inging was, dat ik me bewust was dat hij mij in de rol van Boeboe Fiel had geduwd. En dat is nou het hele grappige: Een groot deel van mijn motivatie om aan *Dubbelspel* te werken was om de ondergang van Boeboe Fiel te schilderen; aan wie ik, toen ik het boek begon, ronduit een hekel had. Maar naarmate ik aan het boek werkte, en terwijl ik hem zelfs uitlachte tijdens het schrijven, kreeg ik hem lief. Ik heb geen moment getwijfeld aan de onherroepelijkheid van zijn lot en twijfel nu ook nog daar niet aan. Maar er is ook iets anders: Boeboe Fiel heeft mij van veel schijnheiligheid genezen. Ik antwoordde dus verder zoals Boeboe Fiel ook gedaan zou hebben indien iemand hem gevraagd zou hebben hoe Nora het vond dat hij naar Campo ging: (Boeboe zou er nog aan toe hebben gevoegd: Ik ga daarheen met mijn lichaam en niet met het hare!): "Hoe ze het vindt is dus haar probleem."

Daar had de journalist natuurlijk niet van terug. Je kunt nl. een hekel aan Boeboe hebben of niet, maar je kunt hem niet gemakkelijk met modieuze moraal- regeltjes in een boek drijven. Echter, wat krijgen we? De journalist geeft zich niet gewonnen. De schrijver is nu plotseling geen hoerenlopende Boeboe Fiel meer, maar vrouwen- vererende en vrouwen- verdedigende Janchi Pau: 'Ik zei dat zijn houding me verbaasde, voor een schrijver die in zijn boeken meer dan eens laat weten dat hij vrouwen vereert, dat hij van hen hogere verwachtingen heeft dan van mannen.' De lezer zal daarna echter vergeefs zoeken naar het antwoord van Janchi Pau, want de journalist [illegible] verder de clou. Janchi Pau antwoordt dus op de vraag naar aanleiding van het gedrag van Boeboe Fiel als volgt: het is voor een groot deel de schuld van de Antilliaanse vrouwen zelf dat hun mannen de hort op gaan, omdat veel vrouwen als moeder een bolwerk vormen met hun kinderen van wie ze — als het zit — sekerder menen te kunnen zijn tenslotte, dan van hun man. Dat zei Janchi Pau met een zekere instemming van Arion. De journalist maakt van z'n stuk omdat dit perspektief in Dubbelspel niet [illegible] was. Er wordt daar geen poging gedaan Boeboe Fiel te verdedigen. [illegible] vraag naar het privé-leven van Boeboe Fiel, of de schrijver, is zoveel ernst geworden, dat hij die vraag en het antwoord erop wel [illegible] nemen. Maar dat is dan zijn probleem!

Bovendien wordt hij [illegible] van het feit dat hij [illegible] boeken niet au serieux wil [illegible] en mij [illegible] alle geweld [illegible] nen aan dat [illegible] boek. Omdat dat politiek het meest onschuldig lijkt. Omdat een figuur als Boeboe Fiel lijkt op het droombeeld en vooroordeel dat een blanke t.o.v. een neger soms wel lijkt te hebben. Omdat Dubbelspel dus betrekkelijk gemakkelijk lijkt. Voor luie geesten! Voor de luie geesten die volgens de roep van de Europese moraal mode willen dat de vrouwen heiligen zijn en de mannen beesten. Voor de mannen en vrouwen die weigeren Colombiaanse Estella Vilar te lezen, die de relatie man-vrouw beschrijft als één waarin de man door de vrouw [illegible] wordt!

Waar ik [illegible] wil zeggen, dat ik volgens [illegible] noch Boeboe Fiel ben, noch Janchi Pau. En ook [illegible] mijn boe[illegible] niet [illegible] aan vrouwen [illegible] moed', maar aan mensen met [illegible] moed.

[illegible] autobiografisch schrijvend Nederland [illegible] teleurstellen. Ik lijk op niemand uit mijn boeken. Niet eens op Julien.

De [illegible] als schrijver [illegible] personages op den duur [illegible] een nieuw soort [illegible]. Mijn personages komen dus niet uit mij, maar ik uit mijn [illegible].

FRANK MARTINUS ARION

Cruijff, Hendrik Johannes, fenomeen

Met Feyenoord — PEC/Zwolle nam Johan Cruijff op 13 mei 1984 afscheid als Neêrlands beste voetballer aller tijden. Elf minuten voor tijd trok hij zich voorgoed terug in de kleedkamer. In de Nederlandse kompetitie speelde hij 308 wedstrijden in de eredivisie, waarvan 275 voor Ajax. Van 1973 tot 1978 speelde hij voor Barcelona. Na een financieel debâcle was hij genoodzaakt zijn in 1978 beëindigde loopbaan weer te hervatten. Hij sloot lucratieve contracten af met de Los Angeles Aztecs, de Washington Diplomats en het Spaanse Levante. Op 6 december 1981 maakte Cruijff zijn rentree bij Ajax en leverde in een magistrale wedstrijd tegen Haarlem direct zijn visitekaartje af. Na ruzie met het bestuur van de Amsterdamse vereniging ging hij in 1983 naar Feyenoord. De wraak was zoet. De Rotterdammers werden in 1984 kampioen van Nederland en winnaar van de KNVB-beker. Cruijff was de genius achter dit succes. In het seizoen 1984 - 1985 was Cruijff niet actief. Inmiddels is hij de spraakmakende coach van zijn oude liefde: Ajax.

„Als ik afgelopen jaar op de tribune zat, kwam het niet in me op, dat ik mee zou willen doen. Dat had ik wel toen ik nog speelde. Dat je dan bijvoorbeeld naar het Nederlands elftal zit te kijken en dat je denkt: ik wil erin! Het is me natuurlijk allemaal makkelijk gemaakt, omdat ik zelf kon besluiten te stoppen, om normale redenen. Gebrek aan kracht was de voornaamste reden. Ik kon het niet meer opbrengen. En dan ben je op een leeftijd, dat je ook niet na een tijdje kunt zeggen: ik probeer het nog eens. Dus is het over. Plus dat ik natuurlijk dingen gevonden heb die me bezig hielden. Ik had het vorig jaar drukker dan in de tijd dat ik speelde."

De interland- carrière van Cruijff schetst een grillig beeld. Op 18-jarige leeftijd maakte hij zijn debuut tegen Hongarije. Ofschoon de wedstrijd van middelmatige kwaliteit was, scoorde de frêle jongeling en leverde een belangrijke bijdrage aan het benauwde gelijk spel van 2—2. Tijdens zijn tweede interland op 6 november 1966 werd hij door de Oostduitse scheidsrechter Rudi Glöckner uit het veld gestuurd. Het jonge talent leek een over het paard getild baasje te worden. Dat viel mee.

Het is de eerste en tevens laatste keer geweest, dat het hem overkwam. De wedstrijd ging wel met 2—1 verloren. In totaal kwam Cruijff tot 48 interlands, waarin hij 33 keer scoorde. Het aantal keren dat hij voor Oranje uitkwam, had het dubbele kunnen bedragen. Cruijff botste voortdurend met de amateuristisch denkende bondsbonzen, ook wel bobo's genoemd. Hij stelde hoge eisen ten aanzien van premies, verzekeringen en begeleiding. Het niet inwilligen van die, vandaag de dag vanzelfsprekende, eisen leidde tot afzeggingen, vaak door middel van doorzichtige blessure-smoesjes. Bovendien wilde Cruijff allengs meer inspraak t.a.v. de te spelen taktiek en, daaruit voortvloeiend, de opstelling. Voorafgaande aan de interland tegen Polen op 15 oktober 1975 leidde dat tot een openlijk conflict met de P.S.V.-spelers Jan van Beveren en Willy van de Kuilen. Zij wilden ook inspraak, wilden zich althans niet neerleggen bij de alleenheerschappij van Cruijff. De Eindhovenaren verlieten Zeist en hun internationale carrière was voorbij. De hand van

...Johan Cruijff: technisch directeur...

de meester reikte ver en was meedogenloos. De voor de E.K.-kwalificatie tellende wedstrijd tegen Polen werd met 3—0 gewonnen. Onder moeilijke omstandigheden was Cruijff op zijn best.

„Ik ben geen alleenheerser. Als ik in het veld een bal opeiste, was dat omdat ik er iets nuttigs mee kon doen voor de ploeg. Als ik passeerde, was dat omdat ik iemand voorbij moest. Ik had de leiding in het veld over de ploeg. En buiten het veld heb ik echt wel mijn mening gegeven als het in het belang van de ploeg was. Maar ik heb heus wel wedstrijden gespeeld met een taktiek, waar ik het niet eens was. Je denkt toch niet, dat het allemaal jo-jo's waren, die trainers die ik heb gehad? Het kan gewoon niet, dat een speler de baas is. Bovendien heb ik de wijsheid niet in pacht".

Johan Cruijff heeft zijn jeugd doorgebracht in het Amsterdamse Betondorp. In de vijftiger jaren, toen het straatvoetbal nog welig tierde, legde hij in die, vlak bij het Ajax-stadion gelegen, buurt de basis voor zijn technische vaardigheid. Ondanks het feit dat zijn lichaam nog lang niet volgroeid was, maakte hij op 16-jarige leeftijd zijn debuut. Dat gebeurde op 15 november 1964 tegen GVAV, dat nu als FC Groningen door het voetballeven gaat. Het tengere lichaam had amper de kracht een corner voor het doel te krijgen. Hij scoorde er echter wel mee.

...W.K. 1974: in duel met Berti Vogts...

Cruijff ontwikkelde zich in vele opzichten snel. Twee seizoenen later ('66-'67) werd hij topscorer in de Nederlandse competitie met 33 doelpunten. Hij was in die tijd nog een echte spitsspeler. Snel en in technisch opzicht volmaakt passeerde hij tegenstanders alsof ze er niet stonden. Rondom dit unieke talent wist de toenmalige trainer van Ajax uitstekende voetballers te groeperen. Keizer, Swart, Neeskens, Krol en Haan zijn nog steeds namen die aanspreken. Het succes kwam snel. In 1969 behaalde Ajax als eerste Nederlandse vereniging een Europa Cup-finale. Onervarenheid leidde tot het verlies tegen A.C. Milan. De kenners zagen dat dit jonge team de toekomst had. Enige mutaties mochten van de Amsterdammers een schier onverslaanbaar team.

In 1971, 1972 en 1973 werd ten koste van achtereenvolgens Panathinaikos, Inter Milan en Juventus de Europa Cup gewonnen. Cruijff ging zijn roem ten gelde maken in Barcelona en daarmee was het succes van Ajax voorbij. „El Salvador", zoals hij in Spanje werd omgedoopt, had zich in de jaren tussen 1964 en 1973 ontwikkeld van spitsspeler tot taktisch brein opererend vanaf het middenveld.

"Ook bij het huidige Ajax zie je tactische en technische gebreken. Een voorbeeld: Er wordt een bal aangespeeld, ik ontvang hem. Die bal moet geopend worden, ik sta met mijn rug naar de situatie toe. Dan moet ik die bal dusdanig afspelen dat mijn medespeler kàn openen. Stel ik heb de bal op het middenveld. Mijn rechtshalf komt op, hij gaat openen op links. Dan is de voorwaarde dat ik die bal zo aangeef dat hij in de loop die bal naar de linksbuiten kan spelen. Ik moet hem die bal dus niet aan zijn verkeerde voet geven, want dan valt-ie stil. Het tempo is dan weg. De tegenstander kan zich herstellen. De balsnelheid moet groot blijven, het opkomen moet op het juiste moment gebeuren en vervolgens moet er tijdig en zuiver gepast worden. Dat vereist inzicht èn techniek.

In 1974 stond Cruyff, 26 jaar oud, op het hoogtepunt van zijn roem. Net kampioen geworden met Barcelona begon hij aan het immense W.K. karwei in West-Duitsland. Ofschoon het Nederlands elftal zich met grote moeite ten koste van België plaatste, speelde het onder de bezielende leiding van Cuijff in Duitsland de sterren van de hemel. Hoogtepunten waren de wedstrijden tegen Argentinië en Brazilië die met respectievelijk 4-0 en 2-0 gewonnen werden. De internationale pers stond bol van kreten als "droomvoetbal" en begeesterde varianten daarop. Cruijff werd een begrip tot in de uithoeken van Afrika en Azië. "Kroef" was een begrip, dat voor iedere Nederlander in het verre buitenland statusverhogend werkte. De ontnuchtering van de 7e juli 1974 in het Olympisch stadion te München deed nauwelijks afbreuk aan de algemene bewondering voor wat Cruijff c.s. de weken er voorafgaand getoond hadden. De W.K. van 1978, die in Argentinië werd gehouden, liet Cruijff aan zich voorbijgaan. Hij had genoeg van het "wereldje" en wilde als zakenman verder door het leven gaan. Voetbal was een gesloten boek.

"Ik heb altijd wel een visie gehad over hoe een club zou moeten lopen, maar ik heb nooit de intentie gehad er iets mee te doen. Uit het buitenland heb ik al eerder aanbiedingen gekregen. Bovendien was ik echt van plan eruit te stappen. Maar ja, ik heb wel eens vaker ideeën gehad. Dit bij Ajax lag er ineens. Ik krijg nu de kans een totaal andere, technische organisatie bij Ajax op te zetten. Let op: ik wil de club niet veranderen, dat zou waanzin zijn. De technische organisatie en de jeugdopleiding zijn mijn stokpaardjes. Daar heb je macht voor nodig en die heb ik nu."

Zes wedstrijden voor het einde van de vorige competitie werd bij Ajax de tot dan toe succesvolle trainer Aad de Mos ontslagen. De voetbalwereld kent een geheel eigen logica. Cruijff was op dat moment nog persona non grata in de Amsterdamse Watergraafsmeer. Financiële kwesties uit het verleden lagen daaraan ten grondslag. De verbazing was groot toen hij werd benoemd tot technisch directeur. Er ontstond een landelijke discussie over de vraag of een ongediplomeerde een dergelijke taak mocht vervullen. Nog opzienbarender is de wijze waarop Cruijff Ajax laat spelen. Uitgaande van de ruimschoots aanwezige techniek predikt hij een soort utopisch voetbal, dat weliswaar veel kijk-plezier oplevert, maar in resultaat — nog — niet rendeert. De keeper heeft in Cruijff's visie de rol van laatste man overgenomen en de drie verdedigers — een zeer laag aantal in het huidige voetbal — spelen één tegen één. Dat brengt enorme defensieve risico's met zich mee. Het accent ligt bij zijn tactiek op de aanval, waarin voortdurend switchende spelers de tegenstanders dienen te overrompelen. Ondanks afstraffingen tegen P.S.V., F.C. Groningen en onlangs, voor de Europa Cup, tegen F.C. Porto, blijft Cruijff in zijn voetbalevangelie geloven. Hij zegt geduld te hebben en ziet op langere termijn grote successen in het verschiet. Geduld is echter een volstrekt ongekend begrip in de op korte termijn denkende voetbalwereld. Een voetbalinstituut als Ajax leeft van het directe resultaat. Het is interessant om te bezien, hoe lang Johan Cruijff zijn idealisme mag praktizeren. Hij heeft één belangrijk voordeel op alle anderen, die met voetbal hun brood verdienen: hij heeft in zijn loopbaan bij alle voetbalgeledingen een ongelooflijke hoeveelheid krediet opgebouwd. ●

PIETER KROL

(De gedeelten waarin Cruijff zelf aan het woord komt, zijn tot stand gekomen met medewerking van het maandblad "Elf". P.K.)

• Deng Xiaoping

Na de aardbeving van Mexico:

Los Angeles en oost Frankrijk grootste kanshebber op beving

LOS ANGELES / PARIJS — De aardbeving in Mexico heeft geleid tot speculaties over mogelijke nieuwe plaatsen waar de natuur hard kan toeslaan. Hoog op de lijst staat vanouds Los Angeles, gebouwd op een kritieke geologische breuklijn. Maar ook oost-Frankrijk kan nog voor het jaar 2.000 getroffen worden door een aardbeving, vergeleken waarbij 'Mexico' slechts een peuleschilletje is.

'Trendy L.A.' kan getroffen worden door een aardbeving, waarbij volgens de meeste scenario's wordt uitgegaan van 21.000 doden en 80.000 gewonden. Maar geheel volgens de andere scenario's van het aanpalende Hollywood verdromen de drie miljoen inwoners van Los Angeles hun tijd. "De zon en de ontspannen manier van leven hier schijnt het instinctieve gevoel voor gevaar geheel uitgeschakeld te hebben", aldus een woordvoerder van de Californische rampenbrigade.

Seismologen gaan er echter vanuit dat de pret in zuid-Californië, waar Los Angeles ligt, binnen tien tot dertig jaar plaats kan maken voor doffe ellende.

Slechts weinig mensen maken zich druk over de gevaren. De sociologische faculteit van de universiteit van Californië ondervroeg recentelijk 1.450 inwoners van Los Angeles over hun stad. Slechts 35 ondervraagden noemden aardbevingen als één van de drie grote gevaren die de stad bedreigen. Nog treffender: slechts 26 mensen hadden nagedacht over mogelijke aardbevingen alvorens zich in Los Angeles te vestigen.

VERZEKERINGEN

Verzekeringen tegen de gevolgen van een aardbeving zijn aan de straatstenen niet te slijten. Volgens een verzekeringsagent neemt de belangstelling voor dergelijke verzekeringen alleen toe na rampen als in Mexico, maar een jaar later worden de polissen al niet meer verlengd.

Toch is er alle reden voor bezorgdheid. Los Angeles ligt op de zogenoemde San Andreasbreuklijn, die in de lengte door Californië loopt. De onderaardse frictie tussen de verschillende aardlagen is de afgelopen jaren toegenomen. Langs de breuklijn zijn deze eeuw meer dan 50.000 aardschokken geregistreerd. Soms waren deze aardbevingen nauwelijks voelbaar, maar waarschuwingen zijn er genoeg: in 1971 kwamen 64 mensen om het leven, in mei 1983 werden 100 gebouwen in het centrum verwoest.

FRANKRIJK

Ook dichter bij huis loert het gevaar, als men de Franse minister Haroun Tazzief mag geloven. Hij beheert de portefeuille rampenbestrijding. De 71-jarige Tazzief, geoloog en expert op het gebied van vulkanen, vreest vooral aardbevingen in het oosten van het land, dat in december vorig jaar al werd getroffen door een serie kleine aardschokken.

De grootste prioriteit heeft bij hem de versteviging van de fundamenten bij nieuwbouw en ziekenhuizen. Volgens hem is West-Europa nauwelijks voorbereid op aardbevingen, terwijl de juiste voorzorgsmaatregelen de menselijke en materiële schade aanzienlijk kunnen inperken. "Het probleem is dat dergelijke kosten politiek moeilijk te verkopen zijn", aldus Tazzief. "Als een regering er al geld insteekt kan men toch moeilijk een schouderklopje verwachten bij een ramp, hoe gering het aantal slachtoffers ook is. En als er niets gebeurt, zegt iedereen dat het geldsmijterij is geweest". (Uit de Haagsche Courant) •

Deng verwijdert laatste resten Mao-tijdperk

De Grote Roerganger verdwijnt in de nevelen

De huidige sterke man in China, de 81-jarige Deng Xiaoping, is bezig om in steeds hoger tempo het erfgoed te liquideren van Mao Tsetung, de Grote Roerganger. Het afgelopen partijcongres heeft de koers duidelijk gemarkeerd: verjonging van de partijtop en economische hervormingen.

Deng heeft relatief jeugdige kaderleden, die zijn beleid een warm hart toedragen, naar voren geschoven in hoge partijfuncties, zoals Mao tijdens de Culturele Revolutie Rode Gardisten in de partijtop benoemde om de continuïteit van zijn politieke lijn te garanderen. De nieuwkomers zijn meer geïnteresseerd in westerse techniek en een voorzichtig op "kapitalistische" leest geschoeide produktiewijze dan in de revolutionaire heroïek en stalinistische planproduktie van de oudere garde.

Als de nieuwkomers zich inderdaad in de top kunnen handhaven en hun macht kunnen uitbreiden — de oude garde kan nog wel degelijk de tanden laten zien, zo is op het Congres herhaaldelijk gebleken — dan kan Deng met een gerust hart uitkijken naar het eerstvolgende partijcongres, waar de kroon op het werk van de afgelopen jaren kan worden gezet. Tegen die tijd hoopt Deng zijn protegé's, onder wie een aantal veelbelovende vijftigers, in een zodanige positie te hebben gemanoeuvreerd dat hij zich uit de politiek kan terugtrekken en, zij het wat laat, van een ongestoorde oude dag kan genieten. Dengs voornaamste kroonprinsen, de 56-jarige Hu Qili en de één jaar oudere Li Peng, hebben dus een kleine twee jaar om zich te bewijzen. Hu Qili wordt getipt als de opvolger van partijleider Hu Yaobang en uiteindelijk Deng zelf, en Li zou in 1987 de plaats moeten innemen van premier Zhao Ziyang.

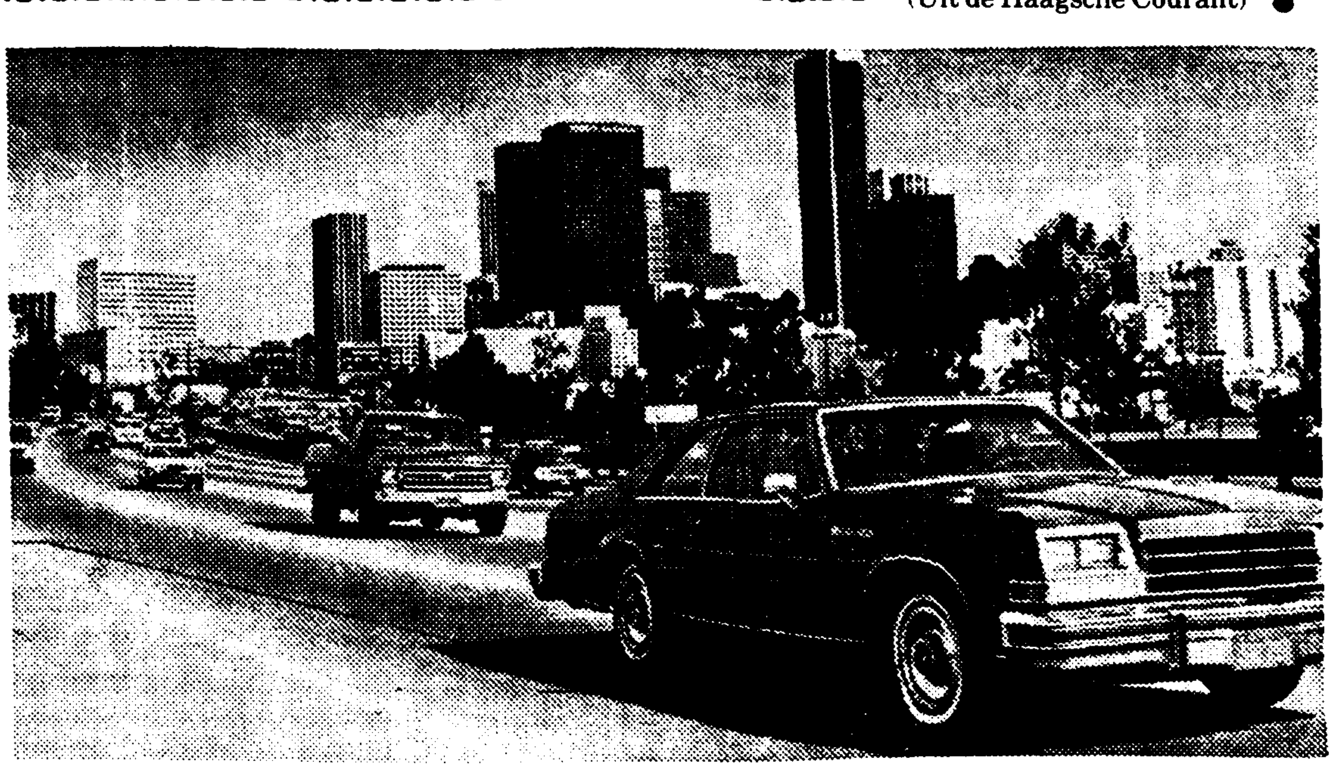
LEGER

Met hun potentiële tegenstrevers in de legertop is op het partijcongres in ieder geval korte metten gemaakt. De eveneens langzaam voor de jeugd plaats makende legertop is altijd een sterke pleitbezorger geweest van de ideeën van Mao, met wie tijdens de lange jaren van burgeroorlog een onverwoestbare loyaliteitsband was opgebouwd. Maar de invloed van de militairen is op het congres aanzienlijk teruggedrongen. Het vacant blijven van de zetel van de 88-jarige maarschalk Ye Jianying in het dagelijks bestuur van het Politburo is een teken aan de wand. Tot verbazing van veel westerse waarnemers bleef politieke promotie van jongere officieren ondanks het heersende verjongingsvirus uit. Dengs greep op de Militaire Commissie, die de strijdkrachten controleert, is de afgelopen jaren ook groter geworden.

Toch is Dengs machtsgreep nog niet geheel compleet. In het Politburo zitten nog altijd twee voorstanders van de oude lijn de economische plannenmakers Chen Yun (80) en vice-premier Yao Yilin. Chen liet dinsdag met een ongemeen felle toespraak merken dat de oude garde nog niet monddood is en nog wel degelijk een machtsfactor van belang is. Fel hekelde hij de economische liberalisering en het morele gehalte van de partijgelederen. Ook het feit dat Deng Lixun — die in juli werd ontslagen als propagandachef vanwege kritiek op de hervormingen — zijn functie in het partijsecretariaat heeft behouden, geeft voor Deng te denken. Tenslotte zijn er voor de tien verdwenen Politburo-leden slechts zes volwaardige leden in de plaats gekomen, hetgeen ook wijst op verdeeldheid in de partijtop.

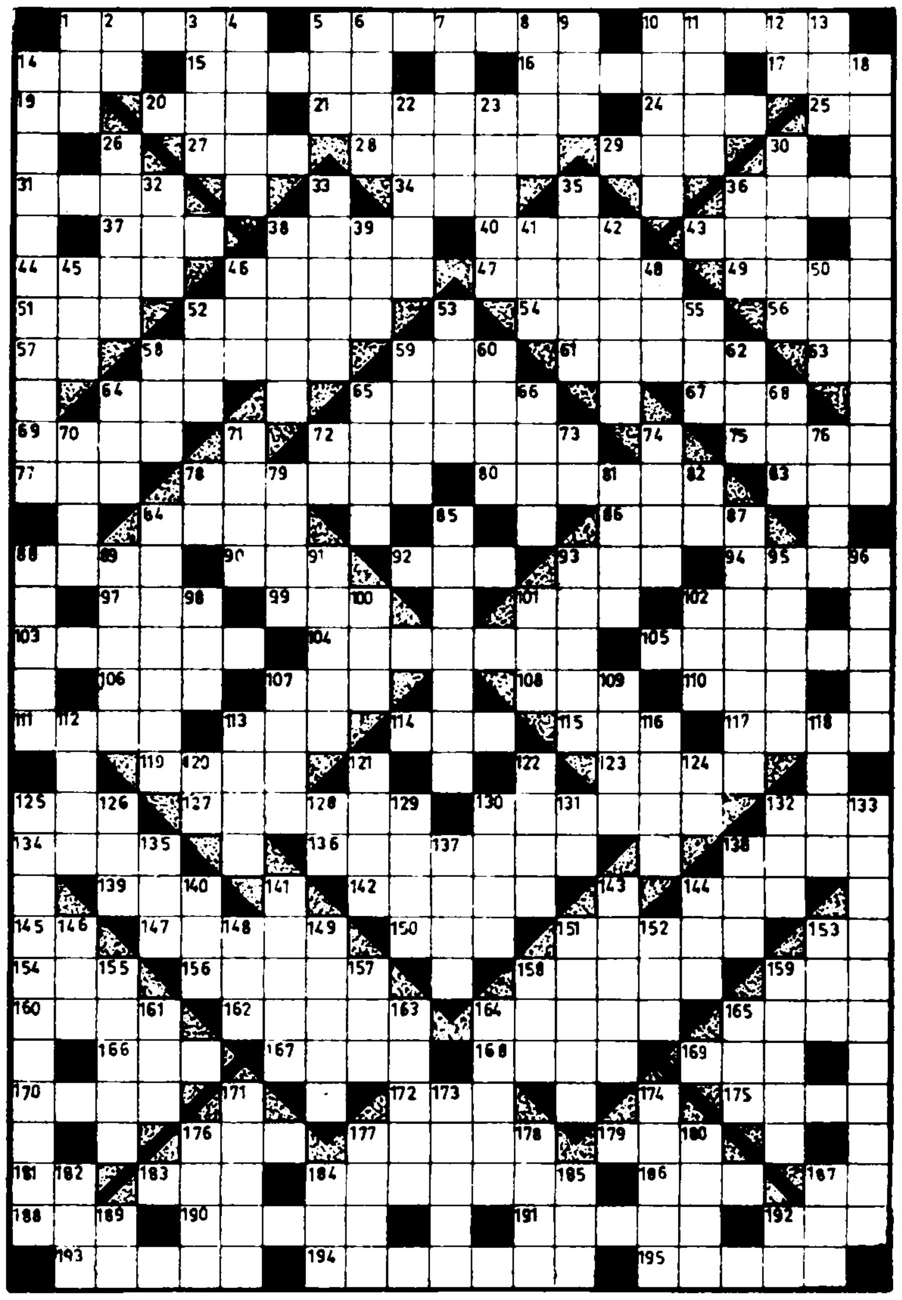
Om de onvrede enigszins te beteugelen verklaarde Deng dat socialisme het heilige doel van China blijft, en dat de strijd tegen de verderfelijke kapitalistische tendenzen onverminderd voortgaat. Maar aan zijn beleid veranderen deze ontboezemingen weinig.

Deng, die tijdens de Culturele Revolutie politiek werd uitgeschakeld en na 1976 een ongekende come-back maakte, heeft geleerd eindeloos geduld te oefenen en stap voor stap te werken aan zijn doel — een modern, pragmatisch China. (Uit de Haagsche Courant) •

• Hoe lang nog? Binnen tien tot dertig jaar kan van het zorgeloze Los Angeles nog slechts een puinhoop resten.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. niet oud; 5. genoegen, plezier; 10. bep.overeenkomst, huur; 14. vleesgerecht; 15. glazen veranda a.e.huis; 16. keukenapparaat; 17. tam; 19. ambtshalve; 20. vrijgevig; 21. gelegenheid waar men ijs kan gebruiken; 24. stuk stof; 25. boksterm; 27. beteuterd; 28. zangstem; 29. kuur, luim; 31. jong dier; 34. kunsttaal; 36. bult; 37. boot; 38. idee, onderwerp; 40. lekkernij; 43. verkeerd; 44. deel v.h. lichaam; 46. alle twee; 47. Ind. genotmiddel; 49. diereverblijf; 51. vaatwas; 52. vrwl. eretitel (Ital.); 54. drinkgerei; 56. ik (Lat.); 57. thulium (afk.); 58. drinkbar vocht; 59. vogeleigenschap; 61. telwoord; 63. aartsbisschop; 64. papegaai; 65. eet-en drinkpartij; 67. pausenaam; 69. Land in Azie; 72. soort zeil (scheepsterm); 75. kledingstuk; 77. vlakgom; 78. olifantoppasser; 80. vroeger; 83. nauw; 84. groente; 86. riv. in Oostenrijk; 88. beklemd zijn; 90. duinpan; 92. vierh. zoogdier; 93. alc. drank; 94. stand der edelen; 97. afslagpl. bij golf; 99. broodsoort; 101. water doorlatend; 102. bijb. figuur; 103. bladvet; 104. groot, indrukwekkend; 105. zeegod; 106. gezet; 107 kookgerei; 108. water in Schotland; 110. water (Fr.); 111. telwoord; 113. kloosterlinge; 114. nagerecht; 115. ontkenning; 117. openbare betrekking; 119. schoon; 123. pl. in N-Brabant; 125. strandmeer; 127. klein onderdeel v.e. geheel; 130. altijd durend; 132. medicijn; 134. schermbloemige plant; 136. Ned. munt; 138. balletrokje; 139. voordeel opleverend; 142. partij in rechtsgeding; 144. schutsluis; 145. dominee (afk.); 147. melksap der rubberboom; 150. mannetjesbij; 151. veilige opbergplaats; 153. eerwaarde heer (Lat.afk.); 154. waterdier; 156. order; 158. veer v.e. vogel; 159. vroeger; 160. zwaardwalvis; 162. nonsens, onzin; 164. ontplofbaar mengsel; 165. zielig; 166. wilde haver; 167. toets; 168. vuurkoord; 169. bovenste gedeelte v.e. huis; 170. mnl. dier; 172. toestel om te heien; 175. tegenspoed; 176. bittere vloeistof; 177. zetel, woonplaats; 179. drinkgelegenheid; 181. pers.vnw.; 183. plechtige gelofte; 184. iem. die redevoering houdt; 186. kuur, luim; 187. bolgewas; 188. venijn; 190. militair hoofddeksel (Fr.); 191. bedankt (Fr.); 192. lichaamsdeel; 193. vloerbedekking; 194. slagader (Lat.); 195. gave die man aan een godheid toewijdt;

VERTICAAL: 1. drinkgerei; 2. ter nagedachtenis; 3. gebruik (Lat); 4. rijkelijk; 5. ongebonden; 6. droogvloer; 7. deel v.h. jaar; 8. god v.d. liefde; 9. deel v.h. hoofd; 10. langwerpig onderkussen; 11. rijstbrandewijn; 12. lengtemaat; 13. deel v.e. boom; 14. hijsapparaat; 18. onverschrokken; 22. riv. in Frankrijk; 23. opslagplaats v. goederen; 26. mijt, hooischelf; 30. borstbeeld; 32. halfvloeibaar voedsel; 33. stevig; 35. graan; 36. nog eens!; 38. vr. munt; 39. gravin v. Holland; 41. gebogen been; 42. kaartspel; 45. familielid; 46. slang; 48. afscheiding; 50. Turkse titel; 52. spoedig; 53. deel v. Sumatra; 55. opstootje; 58. boom; 59. plezierig; 60. geschenk; 62. vangwerktuig; 64. toiletgerei; 65. glibberig; 66. kleur; 68. vr. munt; 70. bep. paard; 71. hoofddeksel; 72. kanon (afk.); 73. regeringsreglement; 74. groep spelers; 76. verbond; 78. vr. munt (afk.); 79. gordel; 81. dwang, drang; 82. Egypt. zonnegod; 84. pret; 85. roofdier; 87. vierh. zoogdier; 88. harde buitenkant; 89. oefenstuk; 91. zeebocht a.e. riviermonding; 93. neerslag; 95. dagtekening; 96. halfcirkelvormig bovenlicht; 98. eikeschors; 100. vaatwerk; 101. deel v.e. vinger; 102. roem; 107. overzet; 109. 100 jaar; 112. veronderstelling; 113. inw. orgaan; 116. azijn; 118. prooi; 120. en dergelijke; 121. godsd. gebruik; 122. vrucht; 124. landbouwwerktuig; 125. ongevoelig, wreed; 126. plezierig; 128. verbrandingsrest; 129. zeer hard; 130 zwijn; 131. bijb. plaats; 132. wondvocht; 133. lawaaierig; 135. al te goed mens; 137. riv in Oostenrijk; 138. buidel; 140. uitstekend strookje (Eng.); 141. geestig, snedig; 143. muziekinstrument; 144. deel v.e. hengelsnoer; 146. vr. aanspreektitel; 148. aantal; 149. spaanse wijnsoort; 151. sukkel; 152. afgelopen; 153. hert; 155. duits kaartspel; 157. bloem; 158. voor (in samenst.); 159. deel v.d. wet; 161. voorzetsel; 163. vluchtige stof; 164. restje eten; 165. afwaswater; 171. voorzetsel; 173. iem. van adel; 174. tekort; 176. wisseling van eb en vloed; 177. boom; 178. half (in samenst.); 180. voederbak voor paarden; 182. kleefmiddel; 184. grote schop; 185. hert; 187. deel v.d. dag; 189. muzieknoot; 192. muzieknoot;

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Mariëla de Freitas
Esperanzaweg 81
Curaçao

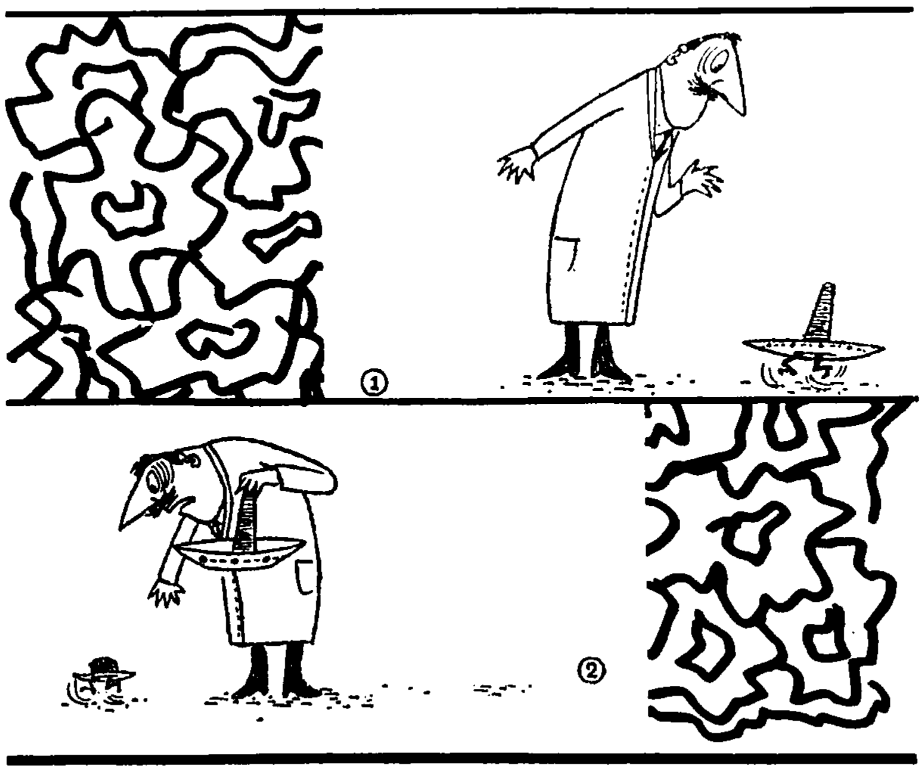
De winna res kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

```
ENGERD.ERUDIET.EUNUCH
N.L.OOFT.DOT.HOEN.N.O
IDIOOM.U.ERE.E.MISSIE
G.O.S.EDEN.MAMA.E.T.P
MOOT.VEEL.W.LAMP.BEDE
ALM.REU.PLAAG.OOM.REL
.I.TARWE.ENK.SERIE.U.
AMPUL.I.KETEN.B.START
D..I.EGGER.RIBES.E..A
JUTTER.IE...EE.EERLYK
U.I.EGYPTE.ATLEET.U.E
DYNAMO.S.ERG.G.FUTIEL
A.T.S.T.BRAAM.L.I.E.A
NOOD.LADE.G.AMEN.BRUG
TS.WL.KAKKERLAK.SA.ME
.CHAOS.D.E.A.G.SPREI.
IA.AG.HERALDIEK.AS.AE
TROS.SELA.I.EROS.TAKS
E.D.L.K.SMART.E.K.D.P
ROEROM.S.ASE.C.PAPIER
A.O.RESPYT.KALIEF.E.E
TENNIS.AV...UI.STRUIS
I..A.TEREK.STOOT.A..S
ELZAS.F.RODEO.R.PATIO
.U.RAKEL.REI.SNOET.N.
FIT.REN.STUNT.ALE.AKS
IMAM.IDEE.K.RAAM.ANTE
N.N.M.IEME.MAST.R.I.A
INKOOP.R.EDE.B.BANAAN
S.E.OETS.NEF.AMOK.N.C
HARTIG.TYDELYK.TIMIDE
```

Oplossingen moeten ingediend zijn voor Aruba uiterlijk 16 oktober 1985 en Curaçao 17 oktober 1985 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

(vervolg van blz. 9)

Je kunt zeggen dat Nederland de bevolking in de overzeese gebiedsdelen in haar eigen waarde heeft gelaten, je kunt ook zeggen dat ze — zeker voor zover die bevolking arm en gekleurd was — aan haar lot is overgelaten. De uiterste consequentie heet Apartheid — niet voor niets het enige Nederlandse woord dat dag in dag uit over de hele wereld in het nieuws is.

De uitingen van een 'eigen' cultuur, waar kunstenaars en intellectuelen sinds de jaren zestig naar op zoek zijn, zijn nog zo zwak en onzeker en nog zo gering in getal, dat ze weinig weerklank bij de bevolking van de eilanden lijken te vinden. En hoe zou men ook anders kunnen verwachten? Ook in Nederland maken kunst, wetenschap en politiek niet zo snel enthousiasme bij de massa los.

De Nederlandse Antillen hebben samen nog geen kwart miljoen inwoners. Goed beschouwd maar een kleine dekolonisatieklus. Het is wellicht een naïeve hoop, maar je zou wensen dat het onafhankelijk worden van de allerlaatste resten tropisch Nederland straks op een minder smoezelige affaire uitdraait dan in het geval van Indonesië, Nieuw-Guinea of Suriname. Voorlopig is er geen enkel teken dat erop wijst dat daar kans op is. Integendeel.

In het uur van de grootste middaghitte liep ik langzaam terug naar de zeezijde van Oranjestad. Op de rotsen staat daar, door een smal paadje verbonden met het fort, de ruïne van de Gereformeerde Kerk. Alleen de muren zijn overeind gebleven, en de toren. De vloer van het gebouw, die eertijds alleen door blanke voeten mocht worden betreden bestaat nu uit een zacht tapijt van gras. Een boom zorgt voor wat schaduw. Rondom de kerk liggen de gemetselde graven van Engelsen en Nederlanders. Ik las de naam van Joseph Beake uit Galway (1775) en van schout-bij-nacht- Willem Krul uit Haarlem (1781), "de dappere Krul die op de Ruiter's spoor/Door liefde voor het land en vrijheid wierd gedreven;/En die, uit laagen staat tot hoog gezag verheven,/Ook 't leven als die held voor 't vaderland verloor."

Terwijl ik de graven bekeek werd de stilte verscheurd doordat uit het open raam van een huis met een golfplatendak, dat tussen het fort en het kerkhof lag, op topvolume een serie reggae-songs klonk. Reggae is de muziek van de rastafarians, aanhangers van een religie die na de oorlog op Jamaica ontstond en nu over alle Caraïbische eilanden, inclusief de Nederlandse, is verbreid. De rastafarians geloven dat de zwarten de ware joden zijn. Door God (Jah) zijn ze voor hun zonden gestraft met onderwerping aan het blanke ras, maar binnenkort zullen ze worden verlost en teruggevoerd naar Afrika, het paradijs op aarde. Tot die tijd knippen de rastafarians hun haren niet, roken ze marihuana en wachten ze af.

Eén van de songs die de onzichtbare radio of pick-up ten gehore bracht was een oud nummer van de Wailing Souls, waarvan ik de tekst later thuis heb opgezocht. Tegen de achtergrond van een trage, monotone basgitaar en een slepend drumritme zingen twee of drie mannenstemmen in een geknepen harmonie:

Said they bring them baga troubles
And they bring them baga worries
Say they bring them baga troubles
And they bring them baga worries

Heathen leaving desolation everywhere
But we have no fear of modern warfare
Down the line of history we came
Weeping and suffering they arrange
things their own way oh yeah

So they bring them baga troubles
And they bring them baga worries
Say they bring them baga troubles
And they bring them baga worries

The world has been uneven yeah
Save the massive poor people yeah
Ten Thousand miles away from home
What can we do but watch and wait
For Jah is always be at your gate

Meer dan een uur bleef ik zitten in de schaduw van een muurtje, luisterend naar de eentonige muziek uit het open raam. En al die tijd was door de boogvormige vensters van de Gereformerde Kerk de wolkenloze hemel te zien, van waaruit het zonlicht neerdaverde op een blauwe, onwaarschijnlijk strakke, blauwe zee.

C.B.I. UNDER ATTACK

President Reagan

BRIDGETOWN, BARBADOS, CANA — President Reagan's big trade, aid and investment programme for the Caribbean and Central America — the Caribbean Basin Initiative (CBI) — as well as his military policies in the region have taken some hard knocks from an American magazine.

The magazine, "report on the Americas", said the CBI does not address the 'alarming' decline in regional agriculture.

The independent bi-monthly news magazine also said the Reagan administration did not appear to have learnt from the shortcomings of the CBI's predecessor, 'Operation Bootstrap' which it said had created fewer jobs in industry than Puerto Rico lost in farming.

"Jamaica alone", said the Report, "had seen agricultural employment slump from 39 per cent to 24 per cent of the work force between 1960 and 1977, while the percentage in industry rose only from 25 per cent to 27 per cent.

"The CBI offered only the tired philosophy of encouraging growth through private investment in urban industries which did little to absorb the drift of the unemployed to the Caribbean cities...", said the magazine published by the New York-based North American Congress on Latin America.

Even many US officials, the Report adds, "and private sector leaders also saw in this remapping of the Caribbean economy as part of a global shift of capital away from Asian nations like Taiwan, Hong Kong, Singapore and South Korea, where rapid industrialisation had driven up wages and spurred a move away from assembly operations toward capital-intensive high-technology industry..."

The magazine's major focus is, however, on American military policy in the English-speaking Caribbean.

It said that in contrast to Central America, "the United States could not rely on local security forces as a ready ally in building a 'shield' against 'alien' ideologies and models. The military was not a major actor in the English-speaking Caribbean.

"But", the Report adds, "the solution was not hard to find: the United States would enchance its own military presence in Caribbean waters as the best 'shileld for democracy' and build a military capacity in the islands where none had previously existed..."

The current edition coincided with the just-concluded first-ever joint military manoeuvres in this region involving the USA, Britain and the Caricom countries that participated in the US-led invasion of Grenada in October 1983.

In the special report that takes up more than two-thirds of the 48-page publication, editor George Black traces the rise of United States influence with the decline of the British Empire in a region often presented by Washington policy-makers as within America's "blackyard."

Black toured a number of Caricom countries earlier this year and held discussions with political figures in and out of government, as well as members of the academic community, the media, business and trade union organisations for the presentation of his special report on US security policy in this region.

Focusing on developments between the administration of President Jimmy Carter and that of Ronald Reagan, the NACLA Report observed that the "centrepiece of Carter's Caribbean policy was an attempt to normalise relations with Cuba.

"This released the small Caribbean island nations from the vice of East-West tensions and, for the first time endorsed their wish to relate to Cuba normally as a Caribbean neighbour rather than an alien enemy..."

However, following the seizure of power by the New Jewel Movement in Grenada in 1979 and, later that year, the rise of the Sandinistas to power in Nicaragua, the Carter Presidency, reacting to strong and consistent pressures from advisers like then National Security official, Zbigniew Brezinski, feared, according to NACLA's report, "a red dawn."

But, said the publication, "the red dawn that Carter feared was a false one", as leftwing parties suffered a series of defeats in a number of the island nations where the electorate continued to favour the multi-party Westminster-type democracy.

However, with the coming to power of Reagan, the magazine added, "it was the turn of the hawks in the defense and intelligence communities to plot a change of course."

These officials argued, in the words of former Chairman of the Joint Chiefs of Staff, David C. Jones, that "U.S.-Caribbean policy should be part of a 'comprehensive strategic vision that integrates regional issues within a larger global framework..."

"Report on the Americas" states that this "geopolitical vision forces a wide variety of nations into an arbitrary straitjacket, with the region being redefined to embrace Central America and to become what's currently described as the "Caribbean Basin."

Asking how was "an artificial construct called the 'Caribbean Basin' to be welded into an enduring reality", the Report explains that the Reagan administration "pinned its hopes on an interlocking set of military, economic and political programmes, in line with the seminal policy report of the 'Committee of Santa Fe', published in 1980.

"This report called for 'a new positive policy for the greater Caribbean, including Central America... The programme will wed the most successful elements of the Truman Doctrine and the Alliance for Progress (of the Kennedy era)."

The NACLA said the Reagan presidency — even before the military invasion of Grenada in 1983 — was bent on a policy of "containment of communism and to ensure ideological conformity."

The report said the US administration was "ideologically wedded to a development model in the Caribbean that was "unlikely to deal with the economic crisis or defuse social unrest. If it failed, the temptation to resort to military force against continuing dissent, would not be far behind."

A BIG BUILT UP

'Hurricanes'! Such a word immediately gives rise to powerful reaction in the mind of the listener.

Almost every year, in the Dutch Windward and British Leeward Islands of the North Caribbean, at one time sooner or later, at least one hurricane threatens from a distance of a possible approach and dreaded hit.

Hurricanes run a predictably unpredictable course. Predictable in their North-Westerly sweep away from the Equator as a result of conditions governing their path from the moment of their formation, they are even more unpredictable in their notorious habit of changing direction and intensity without notice, reason, or without regard for the untold damage they cause as a direct result of this very same unpredictability.

Last year and again this year in this area, two hurricanes have played havoc, both physically and emotionally.

Last November, just as everyone had breathed a sigh of relief, that once again the hurricane season had passed unnoticed, leaving these islands mercifully unscathed, Klaus descended, stealthily, 'like a wolf on the fold' as from nowhere. Late in time, like the hurricane which devastated Cayman Brac in mid-November 1932, Klaus wreaked vengeance on coastal areas, the results of which are not only still obvious, but are still being assessed to this day, almost a year later.

It had been raining for the previous week anyway. We had just moved house. So intent were we in trying to make order out of the inevitable chaos that we were not alert to the rising winds, whistling fiercely in the nooks and crannies of our yet unfamiliar environment. Even as the water sought entry in every joint and crack, and the sliding glass doors bowed frighteningly against the impact of the gale force, reality did not dawn. We managed to sleep throughout most of the night, albeit fitfully, as the floor flooded half way across and beneath the bed. Next morning, still blissfully unaware, we drove to the pier to meet the boat off which we expected to meet a friend. Stunned, we stood there among so many other innocents, surveying a scene of total annihilation. Sea-going vessels of every discription lay strewn in various states of destruction along the beaches. Old faithfuls which had carried us so many times from island to island lay with the rest in their deathbeds never more to rise over the white-crested waves. Distraught and disbelieving owners looked helplessly on in a state of silent indecision. From the North-West, travelling against the norm had come Klaus without warning. **Although the winds only gusted to hurricane force the sudden strike had taken its toll, the property of an unsuspecting, unpropared public victim.**

By contrast, hurricane 'Gloria' has this year been well documented since the moment of her inception in the East, near the Cape Verde Islands. Again, however, the storm managed to defy all expectations and predictions, in so doing, generating quite an array of human emotion.

'Gloria' crossed the Atlantic on an unusually existing conditions, hardly deviating from latitude 15° North. Tension mounted here, as with the passage of the week, the storm suddenly veered to 18° North where it again settled into an even Westward track. By the weekend its presence was imminent, an almost direct hit to the most Northerly islands a certainty. Emotions ran high as 'Gloria' was upgraded to a hurricane. No one was to be caught out this time.

All boats were secured by Saturday. Within hours, houses were boarded, windows taped, supplies stocked, animals protected and much nervous anticipation manifested itself in the form of incongruous jocularity, as we conferred with each other about the safest locations in which to remain and in doing so, unknowingly seeking confidence from our fellow men. News bulletins were emitted frequently, preceded by a spine-chilling attention-demanding wail. We listened, and waited and waited...

Dawn broke with blue skies, a sharp wind pushing along fluffy white clouds. Where was 'Gloria'? Having used her prerogative as a lady, she had at the last moment changed her mind, taking a sharp Nort-Westward sweep steering clear of the spared landmasses.

It was the big build up for the big let down, complete with the accompanying sense of deflation. After all the effort, physical and mental, all the hours of tension, all the wasted waiting time, 'Gloria' had not even had the grace to share some of her widespread rains with our parched gardens.

Relief, mingled with a sense of having been the victim of a cruel joke, mocked, cheated somewhere along the line, is our state of mind as we untape the windows and resume normality.

'Gloria' is still North-West bound, still with the chance of intensifying, still with the fickle option of changing course and pouring her wrath on some other, as yet unsuspecting victim.

While we relax, we know with absoluty certainty, that either set of circumstances could occur all over again, next week, next month, next year...

TRINDAD

STEEP INCREASE IN PORT CHARGES

PORT OF SPAIN, TRINIDAD, CANA — Trinidad and Tobago's importers and some foreign shippers are angry about an impending sharp increase in the republic's port charges.

But the financially troubled Port Authority says that the 107 per cent increase allowed by the Public Utilities Commission (UPC) won't be enough to end its problems.

The Chamber of Industry and Commerce — which includes several big importers — said the PUC's August award was too expensive, costing the country 148 million dollars (one TT dollar — 41 cents US).

The Japan / Latin American Shipping Conference said the new charges which Japanese vessels pay to load here may well wipe out the movement of cargo between Tokyo and Port of Spain.

The PUC has allowed the authority to adjust rates to collect 201.2 million dollars in revenue over the next year.

The figure, however, is 104.4 million dollars below what the Authority had proposed at the start of the rate hearing about a year ago.

The new rates will be effective October 15. They are linked with a number of PUC recommended reform proposals, including reduction of the port's labour force, the lowering of the retirement age for port workers to possibly 55 years, a review of the overtime regime, and introduction of a guaranteed 40 hour work week.

The Chamber of Industry and Commerce said the award will have a multiplier effect. Government will collect an additional 31 million dollars in duties and taxes, the chamber said.

It estimated that additional bank interest to importers covering the payment of the extra charges would total 10 million dollars, and customs brokers, whose fees are linked to the cost, freight and insurance values, would automatically receive an additional 3 million dollars.

The organisation accused the PUC of completely divorcing itself from the multiplier effect that the new port charges would have.

"The chamber is therefore of the view that the decision of the tribunal and the criteria used for determining the level of increase should have been based on all the evidence placed before it — not merely on a small portion."

"Had this been done, the tribunal would not only have discharged its obligations to the port, but to the country as well, by ensuring that no greater burden than was absolutely necessary was added to those already being borne by the people of Trinidad and Tobago."

Since the award, a number of international shipping conferences have complained that the increase will price Trinidad and Tobago's ports out of the market.

The United States Atlantic and Gulf Association of Ports and the

The wharfside at Port of Spain.

UK / Europe conference announced new rates to accomodate the increases here.

The port's operation was under heavy fire during the PUC hearing, with critics pointing to a number of areas where costs could be reduced.

"I would like to say that the port is not as productive as I would personally like it", admitted the Authority's executive chairman, Eustace Bernard, during a recent television interview.

"But if you judge the productive performance of the port and compare it with that of other public utilities, and for that matter private enterprise, you'll find that the port's performance is not unfavourable."

The Authority was awarded a one-year structure which will be reviewed in October 1986 when the reforms promised by the port during the PUC hearings should have been introduced.

Ninety per cent of port expenditure goes in labour costs alone and to reduce this the Authority said it would introduce a new shift system.

It warned the Seamen and Waterfront Workers Trade Union (SWWTU) that the alternative to this was the retrenchment recommended by the PUC.

"If we do not get the union to agree...we would have no money to pay this large number of work people", said Bernard.

"We have already earmarked 765 people (for retrenchment). The union is aware of that. They will have to go... The port Authority does not want to retrench its workers.

Bernard noted Trinidad and Tobago's high cost of living reflected in the earnings of port workers. He also asserted that some of the new charges would be below those of other Caribbean ports.

"The increases in any language appear to be steep", he said, "but since January 17, 1963, we have had just a 17 per cent interim increase... Now look at (the many) increases in the country... Port rates since 1963 remained almost the same."

He added: "If we had an increase every year for the 23 years, it would have been more than the 107 and nobody would have said anything about it all."

He said this was about the fifth attempt by the Authority to get an increase and "we didn't get what we asked for."

Guyana

REINTRODUCTION HANGING MET BY MIXED REACTIONS

GEORGETOWN, GUYANA, CANA — The gallows in the Georgetown jail has been given a new look following the Guyana government's announcement of the reintroduction of hanging to check the rising incidence of murder.

Clay bricks and solid greenheart have been used to reinforce the structure and officials of the state owned National Engineering Corporation who were involved with the new job have said the gallows is now ready to "fly".

The Chief Prisons Officer, Byron Henry, said: "We await the word of the President. We are in a state of readiness".

In the meantime, Guyanese say four graves have been dug in the La Repentir cemetry — the world's third largest — in Georgetown and Merrimans Funeral Home has been contracted to bury the bodies of the people taken from death row.

Press reports said there had been a vacancy for a hangman until the government decided to raise the monthly salary for the post from 385 dollars (one Guyana dollar — 23 cents US) by 150 dollars.

An unconfirmed report said that a West Indian had taken the job.

Guyana stopped hangings 15 years ago, but President Desmond Hoyte decided to reintroduce them to keep the murder rate down.

During a public rally in Georgetown, Hoyte said: "The work of the police must be intensified to protect citizens, with the death penalty being reactivated to deal with persons convicted of brutal murders".

The death penalty had been in abeyance since 1969. However, there had been some calls for its reactivation to deal with an upsurge in crime.

Several of the recent killing here were carried out by armed men who smashed doors of homes, raped women and made off with jewellery.

There were nine unsolved mudders within the past six months involving such bandits. The latest victim was a 69 year-old pensioner, Hamid Rahaman.

Police said he was shot by four men who battered his wife and stole a quantity of jewellery from their home, four miles outside Georgetown.

In the Georgetown and New Amsterdam jails thirty one persons are on death row.

Three of them are women, condemned for the death of men. The last condemned woman was 33 year old freelance photographer Evlyn Dick.

There have been mixed reactions here to plans for resuming hangings.

The Catholic Standard newspaper said in an editorial: "Hanging is not the answer."

Commenting on the spate of kick-down-the-door murders, it added: "Bringing back the death penalty — it's no deterrent to this type of criminal."

It noted that not one of the 31 persons on death row had carried out such a killing. "Rather than resort to hanging to curb the spiralling crime rate, the authorities need urgently to strengthen the police force and develop better methods of crime detection and prevention", the paper said.

The Standard added: "To reintroduce this form of punishment is to subscribe to punitive justice with venegance as its sole motivating force.

"We need to remember that violence breeds violence and compassion is at the heart of a really civilised society."

But the editorial in the state owned Sunday Chronicle headlined "Show Them No Mercy" said: "The hooligans must hang."

The paper added: "These hooligans are seeking to make citizens virtual prisoners in their own homes with lengths of greenheart criss-crossing their lacquered and panelled doors, and grillwork over every aperature, fears of the likely consequences should fire break out taking a back seat."

The Chronicle said though it regretted that it may become necessary to hang "those found guilty of heinous crimes" such as cold blooded murder, it believed that "the confluence of circumstances is such that they should hang."

A special "man in the street" programme done by the state-run Guyana Broadcasting Corporation showed several people favour hanging.

ST.LUCIA

GREAT DEMAND FOR SMALL BANANAS

CASTRIES, ST. LUCIA, CANA — St. Lucian Banana growers and managers of the vital foreign exchange-earning industry think there's a good chance for the island to increase its fruit exports to Britain.

But they concede that the quality of banana exports to the lucrative and highly competitive British market will have to be improved.

They gave their assessment of the prospects for the island's number one hard cash earner shortly after an 11-day tour of Britain's banana operations.

The tour by the 21-member party was organised by the Barbados-based British Development Division and the British High Commission here. It was aimed at making people in the fruit industry more appreciative of the quality and other demands of the British buyer.

The St. Lucians said that with the popularity of small bananas increasing among British consumers the prospects for major increases in shipments — at premium prices — from the island, Dominica, Grenada and St. Vincent were good.

St. Lucia Banana Growers Association general manager Michael Lansquot, who was in the touring party, described the visit as "very successful".

Het said it was "going to have a great effect on the approach of most of out banana growers on the question of top quality exports."

He added: "We were able to see for ourselves that the general quality of St. Lucia's bananas is comparable to that of the competition, but there is this minority that is so bad that it seriously affects the overall value of our fruit".

Over the years, banana-growers in the four Windward Islands have been stepping up efforts to produce high quality fruit and help secure their position on the British market to which they have been exporting fruit for more than 30 years.

The British government itself has sought to retain the market for its former colonies and has given them substantial technical and financial assistance to help improve fruit quality and expand production.

The good response to small bananas (length between four and seven inches) is welcome news for an industry hard hit in recent months by the falling value of the British pound against the East Caribbean dollar.

Formerly, growers in the islands threw away the small bananas which are normally found at the end of the bunch. Fingers shorter than seven inches were not considered standard size fruit and did not meet the marketing requirements.

But according to the growers' association here, over the past years the British firm Marks and Spencers has been making increased requests for small bananas of high quality. These bananas were very popular with many British housewives, the association said.

It added that Marks and Spencers was now offering Windward Islands growers a special premium as an incentive for the production of small bananas, which, however, had to be of the highest quality.

The association said that at the moment, St. Lucia's export of small bananas accounted for more than 90 per cent of the total Windward Islands production. But it asserted this was only 20 per cent of the amount which it was believed could be exported from here.

Meanwhile, the association has launched a six-month programme aimed at boosting St. Lucia's fruit production and getting farmers to appreciate more fully the demands of the British market.

It believes it can reach its target of 8.000 cartons of small bananas per week by next January.

The association said it was currently negotiating, through the Windward Islands Banana Association (WINBAN), with Britain's Geest Industries and Marks and Spencers on the incentive to be provided to farmers for the production of top quality small bananas.